LAG
ISTOČNA
ISTRA

Lokalna razvojna strategija Lokalne akcijske grupe „Istočna Istra“ za razdoblje 2023. – 2027.

Labin, 13. listopada 2026.

OVAJ PROJEKT SUFINANCIRAN JE SREDSTVIMA EUROPSKE UNIJE
Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj Podmjera 19.1. »Pripremna pomoć« – provedba tipa operacije 19.1.1. »Pripremna pomoć« Mjera 19 »Potpora lokalnom razvoju u okviru inicijative LEADER (CLLD – Lokalni razvoj pod vodstvom zajednice)« - Lokalna akcijska grupa „Istočna Istra“

PROGRAM RURALNOG RAZVOJA 2014.-2020.
Udio sufinanciranja: 90% EU, 10% RH
Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj: Europa ulaže u ruralna područja

POPIS KRATICA

AGRONET	Elektronička aplikacija namijenjena za pomoć poljoprivrednim gospodarstvima i ostalim korisnicima u ostvarivanju prava na potpore u poljoprivredi
ARKOD	Sustav identifikacije zemljišnih parcela
APPRRR	Agencija za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju
CLLD	eng. *Community Led Local Development* - Lokalni razvoj vođen lokalnom
	zajednicom
DZS	Državni zavod za statistiku
EU	Europska unija
EPFRR	Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj
HGK	Hrvatska gospodarska komora
HOK	Hrvatska obrtnička komora
JLS	Jedinica lokalne samouprave
LAG	Lokalna akcijska grupa
LEADER	Program Europske unije za razvoj ruralnih područja fran. *Liaison Entre Actions de Dévelopment de l'Economie Rurale*
LRS	Lokalna razvojna strategija
OPG	Obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo
PG	Poljoprivredno gospodarstvo
IŽ	Istarska županija
SOPG	Samoopskrbno obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo
RH	Republika Hrvatska
SP ZPP	Strateški plan Zajedničke poljoprivredne politike Republike Hrvatske 2023. - 2027.
ZPP	Zajednička poljoprivredna politika EU-a

SADRŽAJ

1. OPIS PODRUČJA KOJE OBUHVAĆA LRS 1

1.1. Osnovne zemljopisne značajke područja LAG-a 1

1.1.1. Područje LAG-a 1

Slika 1: Karta LAG područja s vidljivim granicama JLS-ova u LAG-u 2

Slika 2: Karta položaja LAG-a na karti Republike Hrvatske 3

Tablica 1: Osnovni podaci o LAG-u 4

1.1.2. Geomorfološke i klimatske karakteristike na području LAG-a 7

1.1.3. Kulturna, povijesna i prirodna baština na području LAG-a 7

1.1.3.1. Kulturno-povijesna baština 7

Tablica 2: Zaštićena kulturno-povijesna baština na području LAG-a 8

1.1.3.2. Prirodna baština na području LAG-a 10

Tablica 3: Zaštićeni prirodni lokaliteti na području LAG-a 11

Slika 3: Ekološka mreža Natura 2000 na području LAG-a 12

1.1.4. Stanje komunalne infrastrukture na području LAG-a 13

Tablica 4: Stanje komunalne infrastrukture na području LAG-a 14

1.1.5. Stanje društvene infrastrukture na području LAG-a 14

Tablica 5: Stanje društvene infrastrukture na području LAG-a 16

1.2. Gospodarske značajke područja LAG-a 16

Tablica 6: Osnovni razvojni pokazatelji LAG područja 19

Tablica 7: Broj osoba zaposlenih u pravnim osobama po djelatnosti (NKD 2007) u 2018., 2019. i 2020. na području LAG-a 19

Tablica 8: Poduzetnici u 2018., 2019. i 2020. na području LAG-a 20

Tablica 9: Obrti u 2018., 2019. i 2020. na području LAG-a 20

Tablica 10: Struktura poljoprivrednih gospodarstva na području LAG-a 21

Tablica 11: Veličina poljoprivrednih gospodarstva na području LAG-a 21

Tablica 12: Poljoprivredne i šumske površine na području LAG-a 22

Tablica 13: Brojno stanje stoke na području LAG-a 22

Tablica 14: Dolasci turista i noćenja u 2018., 2019. i 2020. na području LAG-a 23

Tablica 15: Dobna struktura nezaposlenih na području LAG-a 23

Tablica 16: Dobna struktura zaposlenih na području LAG-a 24

1.3. Demografske značajke LAG područja 25

Tablica 17: Natalitet, mortalitet i vitalni indeks na području LAG-a 25

Tablica 18: Obrazovna struktura stanovništva na području LAG-a 26

2. REZULTATI PROVEDBE LRS U RAZDOBLJU 2014. – 2022. 27

Tablica 19: Rezultati provedbe LRS u razdoblju 2014. – 2022. i provedbe drugih projekata 27

3. OPIS UKLJUČENOSTI LOKALNIH DIONIKA U IZRADU LRS 28

3.1. Opis partnerstva ... 28
Tablica 20: Članovi LAG-a (Skupština LAG-a) ... 28
Tablica 21: Tijelo LAG-a nadležno za donošenje odluka koje su vezane za sadržaj i provedbu LRS (Skupština LAG-a) ... 29
Tablica 22: Tijelo LAG nadležno za odabir projekata na LAG natječaju (Upravni odbor LAG-a) ... 29
3.2. Opis tijeka izrade LRS i sudjelovanja različitih interesnih skupina u izradi LRS ... 29
Tablica 23: Događaji i sudionici tijekom izrade LRS ... 30
4. ANALIZA RAZVOJNIH POTREBA I POTENCIJALA PODRUČJA ... 31
4.1. Rezultati analize stanja područja na temelju SWOT analize ... 31
Tablica 24: SWOT analiza LAG-a ... 31
5. OPĆI CILJEVI, SPECIFIČNI CILJEVI I INTERVENCIJE LRS ... 35
5.1. Prikaz potreba LAG područja ... 35
Tablica 25: Potrebe LAG područja ... 35
5.2. Opis općih i specifičnih ciljeva LRS ... 38
Tablica 26: Opći i specifični ciljevi LRS ... 38
5.3. Opis intervencija LRS uključujući projekte suradnje ... 40
Tablica 27: Intervencije u LRS ... 40
Tablica 28: Projekti suradnje ... 41
Tablica 29: Opis intervencija ... 42
Skupni prikaz svih pokazatelja za sve intervencije LRS ... 50
5.4. Opis procesa odabira projekata na LAG natječajima ... 52
5.5. Usklađenost LRS sa ZPP ... 53
Tablica 30: Usklađenost LRS sa SP ZPP ... 53
6. KAPACITET LAG-a ZA PROVEDBU LRS ... 55
6.1. Kapacitet LAG-a za upravljanje LAG-om i provedbom LRS ... 55
Tablica 31: Kapacitet LAG-a za upravljanje LAG-om i provedbu LRS ... 55
6.2. Opis praćenja (monitoring) i procjene (evaluacija) provedbe LRS ... 56
Tablica 32: Plan pokazatelja – pokazatelji rezultata ZPP ... 57
7. FINANCIJSKI I AKCIJSKI PLAN PROVEDBE LRS ... 58
7.1. Financijski plan provedbe LRS ... 58
Tablica 33: Financijski plan provedbe LRS ... 58
7.2. Akcijski plan provedbe LRS ... 59
Tablica 34: Akcijski plan provedbe LRS ... 59
8. PRILOZI ... 60
8.1. Prilog 1 - Stanje komunalne i društvene infrastrukture na području LAG-a „Istočna Istra“ ... 60
8.2. Prilog 2 - Broj upisane djece u škole i predškolske ustanove ... 62
8.3. Prilog 3 - Smještajni kapaciteti, dolasci i noćenja turista po JLS ... 63

8.4. Prilog 4 – Pregled provedbe drugih projekata od strane LAG-a „Istočna Istra“ u razdoblju 2014.–2022. 73

8.5. Prilog 5 - Opis aktivnosti uključivanja javnosti u izradu LRS 2023. – 2027. 75

8.6. Prilog 6 - Baza projektnih prijedloga 90

8.7. Prilog 7- Potrebe LAG područja 91

1. OPIS PODRUČJA KOJE OBUHVAĆA LRS

1.1. Osnovne zemljopisne značajke područja LAG-a

1.1.1. Područje LAG-a

LAG „Istočna Istra“ nalazi se u zapadnom dijelu Republike Hrvatske na području Istarske županije, točnije na istočnom dijelu Istarskog poluotoka, a obuhvaća ukupnu površinu od 390,92 km². Područje obuhvata LAG-a na sjeveru i sjeverozapadu graniči s općinama Lupoglav i Cerovlje, na zapadu i jugozapadu s općinama Gračišće, Barban i Marčana, na sjeveroistoku i istoku s Primorsko-goranskom županijom, a na istočnom i jugoistočnom dijelu izlazi na sjeveroistočni dio Jadranskog mora.

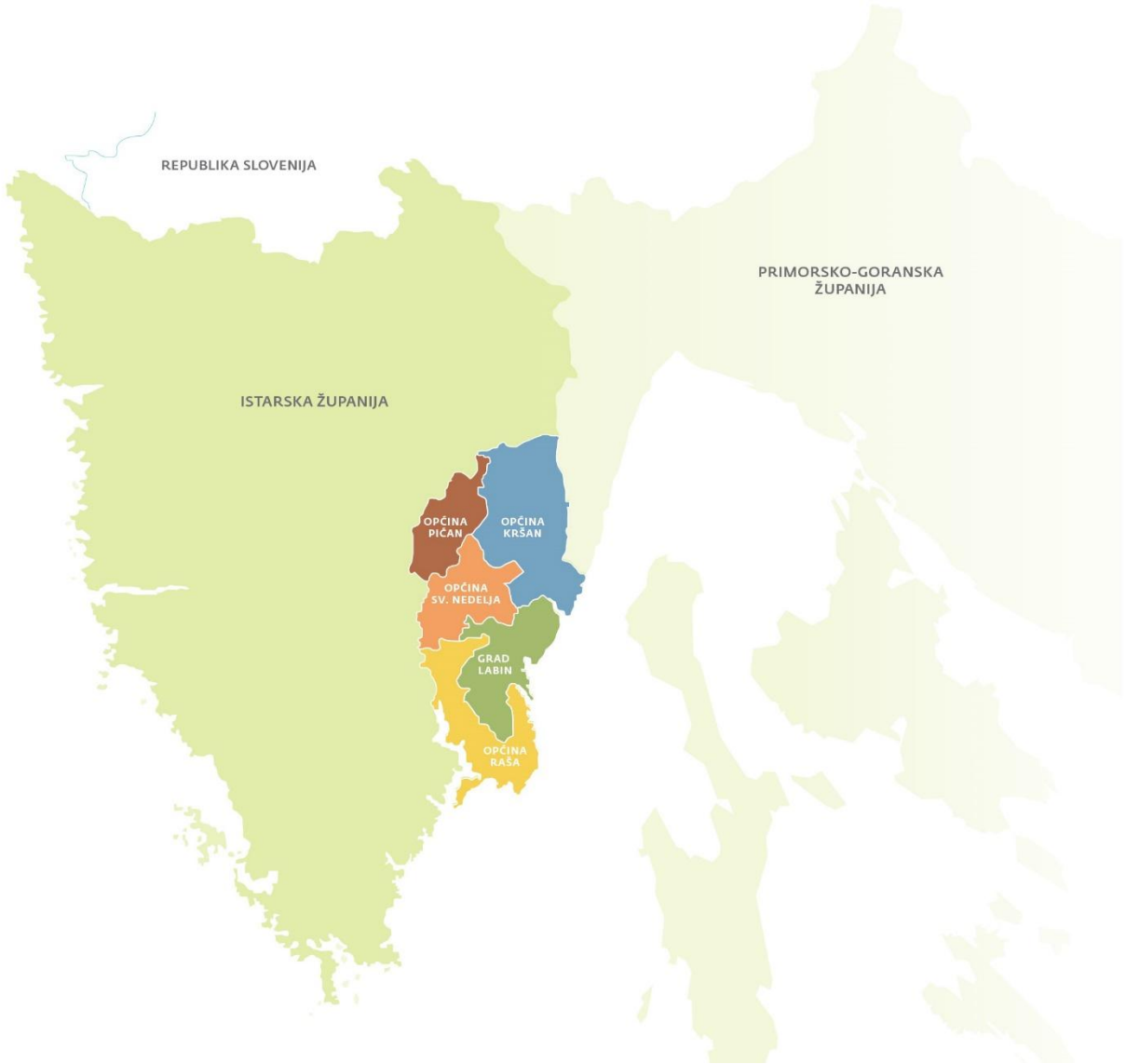
LAG obuhvaća područje pet jedinica lokalne samouprave – Grad Labin i Općine Kršan, Pićan, Raša i Sveta Nedjelja. Na ovom se području nalazi ukupno 94 naselja od kojih je najveći Grad Labin s preko 10 tisuća stanovnika, u kojem se ujedno nalazi i sjedište LAG-a.

Područje LAG-a ukupno broji 20.682 stanovnika, što je gotovo 11% stanovništva Istarske županije.

Područje Grada Labina obuhvaća 17 naselja, Općina Kršan obuhvaća 23 naselja, Općina Pićan 10 naselja, Općina Raša obuhvaća njih 23, a Općina Sveta Nedelja na svom području ima 21 naselje. Smještaj LAG-a u užem i širem geografskom okruženju prikazan je u nastavku na Slikama 1 i 2, a statistički podaci područja LAG-a, sukladno podacima Popisa stanovništva iz 2021. godine Državnog zavoda za statistiku (DZS), prikazani su u Tablici 1.

Tri od ukupno pet jedinica lokalne samouprave u sastavu LAG-a imaju izravni izlaz na more – Grad Labin te Općine Kršan i Raša.

Slika 1: Karta LAG područja s vidljivim granicama JLS-ova u LAG-u

Slika 2: Karta položaja LAG-a na karti Republike Hrvatske

Tablica 1: Osnovni podaci o LAG-u

Osnovni statistički podaci o LAG-u						
Naziv JLS	**Broj stanovnika u JLS**	**Naselja iz JLS u sastavu LAG-a**	**Broj stanovnika u naselju**	**Površina JLS km²**	**Gustoća stanovnika u JLS (stan/km²)**	**Broj kućanstava u JLS**
Grad Labin	10.424	Bartići	62	71,85	145,08	4.410
		Breg	46			
		Duga Luka	30			
		Gondolići	81			
		Gora Glušići	37			
		Kapelica	635			
		Kranjci	98			
		Labin	5806			
		Marceljani	191			
		Presika	561			
		Rabac	1257			
		Ripenda Kosi	11			
		Ripenda Kras	122			
		Ripenda Verbanci	99			
		Rogočana	154			
		Salakovci	62			
		Vinež	1.172			
Općina Kršan	2.829	Blaškovići	207	124,00	22,81	1.043
		Boljevići	109			
		Čambarelići	145			
		Jasenovik	42			
		Kostrčani	21			
		Kožljak	160			
		Kršan	227			
		Lanišće	77			
		Lazarići	106			
		Letaj	46			
		Nova Vas	58			
		Plomin	96			
		Plomin Luka	143			
		Polje Čepić	126			
		Potpićan	449			
		Purgarija Čepić	225			
		Stepčići	36			

Osnovni statistički podaci o LAG-u						
Naziv JLS	**Broj stanovnika u JLS**	**Naselja iz JLS u sastavu LAG-a**	**Broj stanovnika u naselju**	**Površina JLS km²**	**Gustoća stanovnika u JLS (stan/km²)**	**Broj kućanstava u JLS**
		Šušnjevica	74			
		Veljaki	116			
		Vozilići	224			
		Zagorje	104			
		Zankovci	9			
		Zatka Čepić	29			
Općina Pićan	1.722	Grobnik	8	50,92	33,82	557
		Jakomići	161			
		Krbune	43			
		Kukurini	167			
		Montovani	123			
		Orič	152			
		Pićan	304			
		Sveta Katarina	323			
		Tupljak	222			
		Zajci	219			
Općina Raša	2.809	Barbići	55	80,15	35,05	1.132
		Brgod	174			
		Brovinje	71			
		Crni	20			
		Drenje	49			
		Koromačno	139			
		Krapan	117			
		Kunj	81			
		Letajac	27			
		Most – Raša	63			
		Polje	19			
		Raša	1.184			
		Ravni	64			
		Skitača	8			
		Skvaranska	1			
		Stanišovi	33			
		Sveta Marina	49			
		Sveti Bartul	265			
		Sveti Lovreč Labinski	41			
		Topid	140			

Osnovni statistički podaci o LAG-u						
Naziv JLS	**Broj stanovnika u JLS**	**Naselja iz JLS u sastavu LAG-a**	**Broj stanovnika u naselju**	**Površina JLS km²**	**Gustoća stanovnika u JLS (stan/km²)**	**Broj kućanstava u JLS**
		Trget	31			
		Trgetari	49			
		Viškovići	129			
Općina Sveta Nedelja	2.898	Cere	36	64,00	45,28	1.081
		Eržišće	47			
		Frančići	39			
		Jurazini	91			
		Kraj Drage	54			
		Mali Golji	102			
		Mali Turini	37			
		Marići	75			
		Markoci	69			
		Nedešćina	537			
		Paradiž	70			
		Ružići	110			
		Santalezi	168			
		Snašići	103			
		Sveti Martin	169			
		Štrmac	396			
		Šumber	358			
		Veli Golji	63			
		Veli Turini	39			
		Vrećari	199			
		Županići	136			
Ukupno LAG	**20.682**	**94**	**20.682**	**390,92**	**52,91**	**8.223**

Osobna iskaznica LAG-a	
OIB	83218839289
Adresa sjedišta	Rudarska 1, HR-52220 Labin
Adresa podružnica	n/p
Kontakt telefon	+385 (0)52 851 173 +385 (0)99 357 6998
Kontakt e-mail	info@lag-istocnaistra.hr
Mrežna stranica	http://lag-istocnaistra.hr/

Izvor: *Državni zavod za statistiku – za osnovni statistički podaci o LAG-u, www.dzs.hr, Popis stanovništva 2021.*

1.1.2. Geomorfološke i klimatske karakteristike na području LAG-a

Područje LAG-a klimatski i vegetacijski podijeljeno je na različite zone s prisutnošću brdskih, šumskih i obalnih površina. Područje između Labina, Rapca i uvale Prtlog odlikuju slikovite uvale koje su nastavci potočnih dolina koje počinju na labinskom platou i teku raznolikom serijom tercijarnih slojeva. Na mjestima gdje su u ovoj flišnoj seriji i vapnenci, javljaju se geomorfološki zanimljive kanjonske i denudacione forme. Usred ovog prostora dominira brdo visine 320 metara na kojem se smjestio Grad Labin, koji je ujedno istočni ulaz na poluotok Istru.

Vegetacija ovog područja također je značajna, a posebno se ističe obalni pojas između Rabačke uvale i rta sv. Jurja koji odlikuju lijepe i bogate sastojine hrasta crnike, dopunjene značajnim površinama borovih šuma.

Na svom južnom dijelu masiv Učke se iz Plominskog zaljeva uzdiže u stjenoviti greben Sisol koji se prostire dalje prema sjeveru, odnosno ima meridijalni smjer pružanja. Područje LAG-a obuhvaća južni dio Učke koji je zaštićen kao značajni krajobraz, kao i jugozapadni dio Parka prirode Učka.

Stijene koje izgrađuju planinu Učku isključivo su taložnog (sedimentnog) tipa, pa tako na njezinom južnom dijelu prevladavaju vapnenci, dolomiti i vapnenačke breče te lapori i fliš. Uz zapadni rub Učke pružaju se zavala Boljunskog i Čepićkog polja te Istarsko pobrđe.

Općina Pićan ima geološki sastav i vrstu tla koja odgovara svim obilježjima područja koje se naziva „Siva Istra“. To je krško područje čija se geološko-litološka građa pretežno sastoji od krednih i dolomitnih vapnenaca koji su stabilni i dobrih geo-tehničkih svojstava i nosivosti. Općina Raša pak ima i geološki sastav i vrstu tla koji odgovara obilježjima područja nazvano „Crvena Istra“. Crvenu Istru karakterizira vapnenačka podloga, mnogobrojne pukotine, škrape, ponikve, uvale i špilje. Prevladavaju blagi nagibi koji onemogućuju ispiranje tla pa dolazi do nakupljanja zemlje crvenice.

Područje LAG-a sadrži važne i značajne izvore pitke vode za cijelu Istru, zahvaljujući postojećoj krškoj podlozi, blizini Učke i odgovarajućim količinama padalina na razini godine, što je doprinijelo formiranju retencije sa značajnim zalihama pitke vode u podzemlju. Na ovom je području najznačajnija rijeka Raša, koja izvire u Čepićkom polju i utječe u Raški zaljev, a duga je 23 km. Porječje rijeke Raše vrlo je složeno te njegov gornji dio, koji se naziva Boljunčica, naglo skreće s Čepićkog polja prema zapadu i sjedinjuje se s Rašom, nastavljajući uskom dolinom prema moru. Područje općine Sveta Nedelja pak obuhvaća prostor vapnenačkog ravnjaka prosječne nadmorske visine od 250-300 m, nad dolinom rijeke Raše, koja se proteže uz njegov cijeli sjeverozapadni dio od Čepičkog polja prema moru i uvali Raša. Prostor platoa obilježavaju pretežno obradive i šumovite površine razvedene brojnim manjim vrtačama.

Zona užeg obalnog područja mora ima obilježja mediteranske klime i vegetacije Sredozemlja. Ostala područja su pod utjecajem submediteranskih obilježja, dijelom sredozemnih i dijelom kontinentalnih obilježja. Obilježja klime nizinskog i brdovitog dijela određena su mediteranskim i umjereno kontinentalnim utjecajem koji se susreću na ovom području, a variraju u odnosu na reljef i nadmorsku visinu. Područje obiluje velikim brojem sunčanih dana što stvara pretpostavke za korištenje obnovljivih izvora energije, razvoj turizma i održive poljoprivrede.

1.1.3. Kulturna, povijesna i prirodna baština na području LAG-a

1.1.3.1. Kulturno-povijesna baština

Najraniju naseljenost ovoga područja odredile su u brončanome dobu naseobine iliro-keltskih plemena koja na uzvisinama grade kašteljere i prethistorijske gradine. Labin – Albona – Alvona prvi se put spominje u izvoru antičkog pisca Artemidora iz Efeza u II. st. pr. Kr., a razvoj naselja u zaleđu Labina, a nad kanjonom Raše, vezan je uz ranosrednjovjekovni posjed akvilejskih patrijarha na ovom području

i kasnije njemačkih plemića. U doba vladavine Bizanta Pićan je pak bio administrativno središte središnjeg dijela Istre.

Labin je tijekom stoljeća bio pod upravom različitih vlasti i administracija, koje su sve ostavile traga – višestoljetna mletačka uprava (15–18. st.) tako se danas ogleda u arhitektonsko-urbanističkom naslijeđu, dok je tijekom austrijske uprave u 19. st. rudarstvo postalo gospodarskim pokretačem. Općina Raša se, kao i ostatak Labinštine, gospodarski razvila i identitetski oblikovala upravo zahvaljujući rudarskoj industriji. Eksploatacija ugljena je više od dva stoljeća bila ključni pokretač gospodarskog razvoja i u značajnoj je mjeri determinirala razvoj komplementarnih industrija na južnom dijelu LAG-a.

Na području LAG-a postoji cijeli niz zaštićenih spomenika kulturne baštine, od čega se na području Grada Labina nalazi ukupno 21 zaštićeno kulturno dobro. Cijela povijesna jezgra grada Labina zaštićena je kao kulturno - povijesna cjelina, a rudarsko-industrijski kompleks Pijacal smješten podno brežuljka na kojem je labinski Stari grad ima vrijedan arhitektonski, urbanistički te memorijalni i simbolični značaj za grad Labin i Labinštinu i tako predstavlja značajan turistički potencijal. Na području Općine Kršan nalazi se ukupno 20 kulturnih dobara od kojih je najviše prepoznatljiv Kaštel unutar Starog grada Kršana. U Općini Pićan nalaze se dva zaštićena dobra, od kojih je najistaknutija kulturno – povijesna cjelina Pićana, koja datira od 1000 godina pr. Kr. pa sve do 21. st. Na području Općine Raša nalaze se četiri kulturna dobra koja su trenutno upisana u Registar kulturnih dobara te je grad Raša, koji je najmlađi grad u Istri, obuhvaćen kao kulturno – povijesna cjelina i također predstavlja dio rudarske baštine. U općini Sveta Nedelja nalaze se tri registrirana kulturna dobra, od čega je najistaknutija kulturno-povijesna cjelina naselja Šumber s kaštelom.

Područje LAG-a karakterizira i zanimljiva nematerijalna kulturna baština, odnosno labinska skupina govora i istro-rumunjski govori. Labinska skupina govora predstavlja unikatan govorni sustav u hrvatskom i širem slavističkom okružju i pripada ekavskom dijalektu čakavskog narječja, a karakteriziraju ga lingvističke raznolikosti koje se ne pojavljuju drugdje. Istrorumunjskim govorima se pak danas govori u samo desetak sela i zaselaka u Istri i pri tome se dijele na dvije skupine - sjeverne i južne.

U Općini Pićan smješten je Centar za nematerijalnu kulturu Istre Etnografskog muzeja Istre, koji usmjerava ka jasnijem razumijevanju nematerijalne kulture. U Općini Sveta Nedelja najznačajnija kulturna djelatnost je djelatnost Mediteranskog kiparskog simpozija na Dubrovi u vidu Parka skulptura kao muzeja suvremenog kiparstva na otvorenom. Park se proteže na području Općine Sveta Nedelja te Grada Labina. Nastaje 1976. godine kao dobro od općeg društvenog interesa, sredinom 1994. godine donesena je Odluka o osnivanju neprofitne organizacije "Mediteranski kiparski simpozij", koja preuzima upravljanje Parkom i kontinuirano djeluje s ciljem promicanja svih oblika kulturnog, umjetničkog i znanstvenog stvaralaštva te očuvanja i zaštite okoliša Parka kroz zaštitu i promicanje prava čovjeka na slobodno interesno udruživanje.

Tablica 2: Zaštićena kulturno-povijesna baština na području LAG-a

JLS	Vrsta kulturnog dobra						
	Nepokretno kulturno dobro				Pokretno kulturno dobro		Nematerijalno kulturno dobro
	Pojedinačno	Kulturno-povijesna cjelina	Kulturni krajolik	Arheologija	Pojedinačno	Zbirka	
GRAD LABIN	Crkva sv. Nikole	Kulturno - povijesna cjelina grada Labina	-	-	Skulptura nepoznatog sveca	Fond "Biblioteca Giovanni Antonia Martinuzzi	Labinska skupina govora
	Gradska loža	-	-	-	Slika "Poklonstvo pastira"	-	-

JLS	Vrsta kulturnog dobra						
	Nepokretno kulturno dobro				Pokretno kulturno dobro		Nematerijalno kulturno dobro
	Pojedinačno	Kulturno-povijesna cjelina	Kulturni krajolik	Arheologija	Pojedinačno	Zbirka	
	Crkva sv. Kuzme i Damjana	-	-	-	Ciklus slika Antonia Moreschia	-	-
	Crkva sv. Marije Magdalene kod groblja	-	-	-	Toš - preša za tiještenje maslina	-	-
	Palača Battiala-Lazzarini, danas zgrada Narodnog muzeja	-	-	-	-	-	-
	Gradska vrata sv. Flora	-	-	-	-	-	-
	Palača Franković-Vlačić	-	-	-	-	-	-
	Palača Scampicchio	-	-	-	-	-	-
	Rodna kuća Giuseppine Martinuzzi	-	-	-	-	-	-
	Crkva rođenja Blažene Djevice Marije	-	-	-	-	-	-
	Crkva sv. Andrije	-	-	-	-	-	-
	Rudarsko-industrijski kompleks "Pijacal"	-	-	-	-	-	-
	Crkva sv. Flora	-	-	-	-	-	-
	Ugljenokop Tupljak	-	-	-	-	-	-
OPĆINA KRŠAN	Kaštel	Kulturno-povijesna cjelina Trdoslavići (Jesenovik)		Ostaci potonulog ratnog broda TA-36 (Stella Polare)	Zvono iz crkve sv. Hadrijana	Inventar crkava župe sv. Jurja	Istro - rumunjski govori
	Crkva sv. Jurja Starog	Kulturno - povijesna cjelina Katun	-	-	Orgulje u crkvi Blažene Djevice Marije	-	-
	Crkva sv. Duha	Kulturno - povijesna cjelina Šušnjevica	-	-	Drveni retabl u crkvi sv. Jurja	-	-
	Crkva sv. Kvirina na groblju	Kulturno - povijesna cjelina Plomina	-	-	Plominski reljef s glagoljskim natpisom	-	-
	Stambeno-gospodarska cjelina u Brankovićima	Kulturno-povijesna cjelina Nova Vas	-	-	-	-	-
	Bivši pavlinski samostan sv. Marije	-	-	-	-	-	-
	Crkva sv. Katarine	-	-	-	-	-	-
	Ruševine kaštela Kožljak	-	-	-	-	-	-
OPĆINA PIĆAN	Crkva sv. Mihovila	Kulturno - povijesna cjelina Pićana	-	-	-	-	-
OPĆINA RAŠA	Crkva sv. Mateja	Ruševine crkve sv. Jeronima	-	-	-	-	
OPĆINA SVETA NEDELJA	Stancija Dubrova - ladanjski arhitektonski sklop labinske patricijske obitelji Franković–Vlačić	Kulturno-povijesna cjelina naselja Šumber s kaštelom	-	-	-	-	-

JLS	Vrsta kulturnog dobra						
	Nepokretno kulturno dobro				Pokretno kulturno dobro		Nematerijalno kulturno dobro
	Pojedinačno	Kulturno-povijesna cjelina	Kulturni krajolik	Arheologija	Pojedinačno	Zbirka	
	Ladanjski sklop Lazzarini s crkvom sv. Martina i kapelom Gospe od zdravlja	-	-	-	-	-	-
UKUPNO LAG	**26**	**9**	**0**	**1**	**8**	**2**	**2**

Izvor: *Ministarstvo kulture i medija*

1.1.3.2. Prirodna baština na području LAG-a

Područje LAG-a odlikuje raznolika prirodna baština, zahvaljujući kojoj se na njegovom području nalazi čak šest zaštićenih područja – „Park prirode Učka“, značajni krajobrazi „Labin, Rabac i uvala Prtlog“, zatim „Pićan“ i „Učka - južni dio“ te spomenik parkovne arhitekture „Dvije glicinije“.

Park prirode Učka pokriva dio Općine Kršan, ali unutar granica Parka nema cjelovitih naselja, nego se u njemu nalaze dijelovi naselja, konkretno: Šušnjevica, Nova Vas, Jasenovik i Kožljak. Većina uređenih planinarskih staza kojima se koriste posjetitelji Parka nalazi se na istočnoj strani, odnosno van granica LAG-a Istočna Istra koji obuhvaća njegov jugozapadni dio i gdje se nalaze tri neformalna ulaza u Park. Na ovom dijelu prevladavaju primorske, termofilne šume i šikare medunca te submediteranski i epimediteranski suhi travnjaci, uz nešto nasada četinjača, bukovih šuma i mozaika kultiviranih površina. Uz šume i šikare, na ovom dijelu nalazimo i kamenjarske pašnjake te primorska točila i nekoliko speleoloških objekata.

Zaštićeni krajolik tvori područje između Labina, Rapca i uvale Prtlog (1.286,31 ha) i obilježavaju ga slikovite uvale te jedna od rijetkih kvalitetnih šuma hrasta crnike koju nadopunjuju značajne površine borovih šuma. Među tipičnim krajolicima srednje, "sive" Istre ističe se područje oko starih naselja Gračišća i Pićna i tu tvori značajni krajobraz „Pićan“. Riječ je o flišnom kraju lepora, pješčenjaka i vapnenaca, u kojem je selektivna erozija oblikovala neobično razveden i zanimljiv reljef. U laporima su formirane potočne doline, a čvršći vapnenci izgrađuju više brežuljke i glavice, koje dominiraju krajolikom. Na takvim akropolskim položajima nastala su i ova dva stara slikovita istarska naselja. Vrijednost ovog krajolika proizlazi i iz slikovite kombinacije poljoprivrednih i šumskih površina koje tvori pretežno grab i hrast s nešto crnoborovih kultura.

Područje južnog dijela Učke, značajni krajobraz „Učka – južni dio“ obuhvaća površinu od 928,16 ha unutar Općine Kršan. Obronci Plominske gore stanište su velikog broja rijetkih i ugroženih biljnih vrsta (uz nekoliko vrsta orhideja), kao i nekih rijetkih vrsta ptica (sivi sokol, suri orao) i leptira. Na promatranom području nalaze se i endemične vrste Istarskog zvončića (Campanula Istriaca Feer).

Spomenik parkovne arhitekture „Dvije glicinije“ zaštićen je od 1972. godine i nalazi se u Labinu, gdje glicinije krase pročelje zgrade na trgu labinskog starog grada.

Uz navedeno, na teritoriju LAG-a nalazi se i 15 područja ekološke mreže Natura 2000. Riječ je o mreži područja od europske važnosti, izdvojenih za očuvanje rijetkih i ugroženih prirodnih i poluprirodnih staništa i biljnih i životinjskih vrsta, zaštićenih Direktivama Europske unije. Mreža Natura 2000 sastoji se od Područja očuvanja značajnih za vrste i stanišne tipove - POVS (područja izdvojenih na temelju Direktive o staništima) i Područja očuvanja značajnih za ptice – POP (područja izdvojenih na temelju Direktive o pticama). Neka od ovih područja preklapaju se s već postojećim nacionalnim kategorijama zaštite.

Područja ekološke mreže na području LAG-a su: Učka i Ćićarija, Park prirode Učka, Boljunsko polje, Rudnik ugljena Raša, Poluotok Ubaš, Dolina Raše, Pazinština, Istra – Čepićko polje, Čepić tunel, Plomin

– Mošćenička draga, Ušće Raše, Uvala Remac, podmorje kod Rapca, Uvala Škvaranska – Uvala Sv. Martin, Ponor Bregi. Jedna od temeljnih specifičnosti LAGa-a je i Jadranska obala pa se čak 6 od ovih 15 područja smjestilo na obali i morskom području.

Područja očuvanja značajna za ptice obuhvaćaju površinu od 5.120,06 ha unutar granica LAG-a, što čini 8,92% površine LAG-a i vodi se pod nazivom Učka i Ćićarija. Na ovom se području nalazi 19 značajnih vrsta ptica. Ostala područja ekološke mreže NATURA 2000 spadaju u kategoriju Područja od značaja za zajednicu, odnosno (u hrvatskom zakonodavstvu) Područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove (POVS) i obuhvaćaju površinu od 4.804,78 ha (8,37% ukupne površine LAG-a). Nastavno na navedeno, ukupna površina LAG-a uključena u NATURA 2000 je 9.924,84 ha, odnosno 17,3% od njegove ukupne površine. Vizualni prikaz Ekološke mreže Natura 2000 na području LAG-a prikazan je na Slici 3 u nastavku.

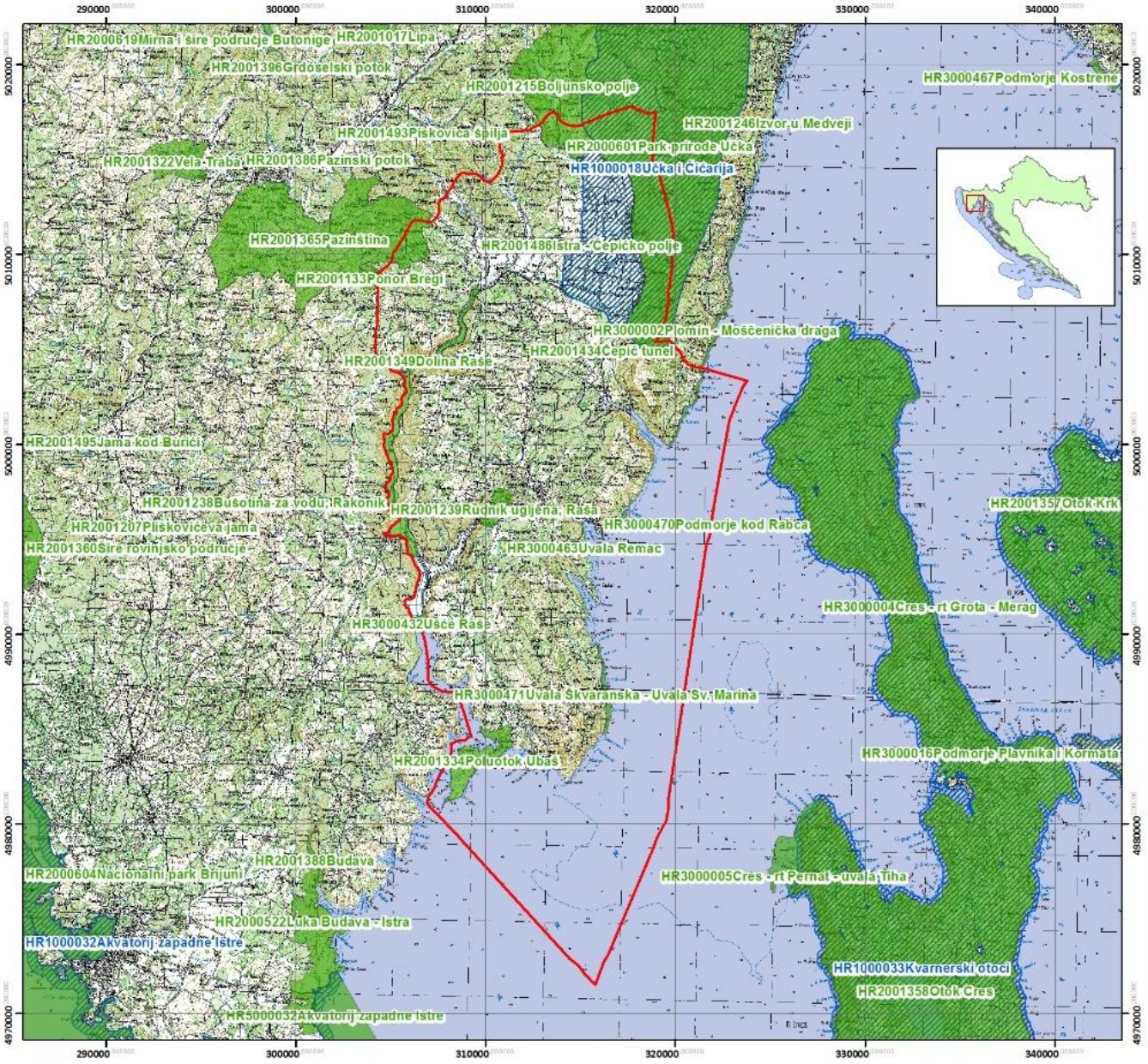
Zaštićenim dijelovima prirode na prostoru LAG-a upravljaju Javna ustanova „Natura Histrica“ i Javna ustanova "Priroda", dok je Park prirode Učka pod upravljanjem Javne ustanove “Park prirode Učka”.

Tablica 3: Zaštićeni prirodni lokaliteti na području LAG-a

Kategorija zaštite	Naziv	Površina u ha	Godina proglašenja	JLS-ovi u LAG-u na čijem području se nalazi
Park prirode	Učka	16.051,33	1999.	Općina Kršan
Značajni krajobraz	Labin, Rabac i uvala Prtlog	1.346,52	1973.	Grad Labin, Općina Raša
Značajni krajobraz	Učka - južni dio	875,98	1998.	Općina Kršan
Značajni krajobraz	Pićan	744,59	1973.	Općina Pićan
Spomenik parkovne arhitekture	Labin - Dvije glicinije	n/p	1972.	Grad Labin
Ukupno LAG	**5**			

Izvor: *Bioportal, web portal informacijskog sustav zaštite prirode, Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja*

Slika 3: Ekološka mreža Natura 2000 na području LAG-a

Granica LAG-a

Područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove - POVS

Područja očuvanja značajna za ptice - POP

1.1.4. Stanje komunalne infrastrukture na području LAG-a

Grad Labin je od svih JLS-ova na području LAG-a najbolje opremljen prometnom infrastrukturom i u svojoj blizini ima trajektnu luku, zračnu luku te je moguće organizirati i prihvat hidroaviona.
Prometnu infrastrukturu ostalih JLS-ova, između ostaloga, karakterizira loša kvaliteta nerazvrstanih cesta, većina općina nema željezničke pruge, a one postojeće više ne prometuju, tako da željeznički promet nije dostupan na području LAG-a.

Lokalne ceste različitih su širina, lošijih tehničkih elemenata i preglednosti, s neriješenom odvodnjom i vrlo slabom signalizacijom, a ponegdje u dijelovima koji prolaze kroz naseljena područja nema nogostupa pa se pješaci, kao i biciklisti, kreću cestom kojom prometuju vozila.

Najbliža zračna luka jest Zračna luka Pula, a područjem LAG-a prolaze državne ceste D64 i D66. Područje je pokriveno s čak 251 km biciklističkih staza i dobro koristi prirodnu i kulturnu baštinu za razvoj biciklizma. Neke od najpoznatijih staza koje prolaze područjem su Bella Vista, Teran, Bistrooka Lucija, Istarski razvod i Liburnija.

U svrhu procjene stanja informacijsko-komunikacijske infrastrukture izvršena je analiza dostupnosti elektroničko komunikacijske mreže i infrastrukture na razini adresa unutar pojedinog naselja, koja je pokazala da je područje LAG-a pokriveno gotovo isključivo bakrenom paricom i to na razini od prosječno 31,49% za svih 5 JLS-ova. Grad Labin te Općine Kršan, Raša i Sveta Nedjelja u manjem dijelu pokrivene su i svjetlovodom, što im omogućuje brzine od preko 100 Mbit/s, a prosjek pokrivenosti ovim tipom infrastrukture iznosi 0,94% na razini svih 5 JLS-ova i najveća je u Gradu Labinu (3,93%).

Termoelektrana Plomin izgrađena je u Plominskom zaljevu i jedina je aktivna termoelektrana na ugljen u Hrvatskoj. Lokacija je odabrana zbog nekadašnjeg ugljenokopa, topografski i geološki prikladnog terena, opskrbe slatkom i morskom vodom te dobro razvijene morske i kopnene prometne infrastrukture. Ona osigurava zadovoljavajuću opskrbu električnom energijom potrošača na području LAG-a.

Vodovod Labin primarna je ustanova za vodoopskrbu na području LAG-a. Voda se zahvaća sa tri izvora – izvora “Fonte Gaja – Kokoti”, izvora “Kožljak” i izvora “Plomin”, a po potrebi i sa izvora “Mutvica” te izvora “Sv. Anton” u dolini rijeke Raše. Sustavom je pokriveno preko 99% stanovništva LAG-a, naselja koja se nalaze iznad 300m nadmorske visine na području Općine Pićan pokriva i Istarski vodovod Pazin.
Vodovod Labin također upravlja javnom odvodnjom u Gradu Labinu te općinama Raša, Sveta Nedelja, Kršan i Pićan. Na tim područjima izgrađeni su zasebni sustavi odvodnje koji prikupljaju otpadne vode koje se nakon pročišćavanja, ovisno o lokaciji i razini pročišćavanja, ispuštaju u podzemlja, rijeke ili more. Sustavi javne odvodnje projektirani su i izvedeni kao razdjelni ili mješoviti sustavi odvodnje. Sastoje se od glavnog kolektora, mreže sekundarnih kolektora, crpnih stanica, uređaja za pročišćavanje otpadnih voda (UPOV) i ispusne građevine. Kanalizacijska mreža prostire se na ukupno 101,39 kilometara unutar područja LAG-a, a naselja koja nisu pokrivena sustavom javne odvodnje imaju svoje individualne sustave s malim sanitarnim uređajima, sabirnim i septičkima jamama.

Trenutno je u pripremi projektna dokumentacija za prijavu Projekta aglomeracije Labin-Raša-Rabac, čiji je cilj unaprjeđenje vodno-komunalne infrastrukture na području grada Labina i okolnih općina, odnosno na području aglomeracija Labin-Raša i Rabac. Svrha projekta jest osigurati odgovarajuće usluge odvodnje i vodoopskrbe proširenjem i rekonstrukcijom postojeće mreže te nabavom potrebne opreme za održavanje na području djelovanja Vodovoda Labin d.o.o. uz prihvatljivu cijenu vodnih usluga.

Na razini IŽ uspostavljen je integrirani sustav gospodarenja otpadom i provodi se prema zajedničkom Planu gospodarenja otpadom za područje Grada Labina i općina Kršan, Pićan, Raša i Sveta Nedelja.

Organizirano prikupljanje otpada na području LAG-a provodi komunalno poduzeće 1. Maj Labin d.o.o. Labin. Odvojeno prikupljanje otpada provodi se kroz prikupljanje na kućnom pragu, putem zelenih otoka i reciklažnih dvorišta. Na području LAG-a nalaze se dva reciklažna dvorišta - Starci i Raša te mobilno reciklažno dvorište, kao i deponij komunalnog otpada Cere.
Tablica u nastavku prikazuje trenutno stanje komunalne infrastrukture na području LAG-a, dok Prilog 1 prikazuje iste podatke zasebno za svaku od 5 JLS-ova.

Tablica 4: Stanje komunalne infrastrukture na području LAG-a

Vrsta infrastrukture	Mjerna jedinica	Ukupno
Autocesta	Km	n/p
Državna cesta	Km	67,94
Županijska cesta	Km	73,59
Lokalna cesta	Km	105,59
Nerazvrstana cesta	Km	788,15
Željeznička pruga	Km	26,89
Biciklističke staze	Km	251
Međunarodne zračne luke	Broj	n/p
Ostale zračne luke	Broj	n/p
Morske luke	Broj	9
Riječne luke	Broj	n/p
Elektr. ener. kablovi	Km	974,59
Pokrivenost elektroničko-komunikacijske infrastrukture	% pokrivenosti EK infrastrukture – bakrena parica	31,49
	% pokrivenosti EK infrastrukture – svjetlovod	0,94
	% pokrivenosti EK infrastrukture – koaksijalni kabel	n/p
Plinovod	Km	28,99
Vodovod	Km	502
Kanalizacija	Km	101,39
Pročišćivači otpadnih voda	Broj	5
Centri za gospod. otpadom	Broj	n/p
Pretovarni centri	Broj	1

Izvor: *Grad Labin, Općina Kršan, Općina Pićan, Općina Raša, Općina Sveta Nedelja*

1.1.5. Stanje društvene infrastrukture na području LAG-a

Društvena infrastruktura na području LAG-a koncentrirana je na području Grada Labina, kojem ostale općine gravitiraju kako bi zadovoljile potrebe za određenim uslugama koje kod njih nisu dostupne.

Tako je Grad Labin jedina JLS na području LAG-a koja ima dom zdravlja, a radi se o ispostavi Istarskih domova zdravlja s 15 ordinacija, uključujući i psihologijsku djelatnost, fizikalnu medicinu i rehabilitaciju, radiologiju te hemodijalizu. U Labinu ispostave imaju i Nastavni zavod za Hitnu medicinu Istarske županije te Nastavni zavod za javno zdravstvo Istarske županije.

Općine Kršan, Raša i Sveta Nedelja imaju svoje ambulante, a najbliža bolnica nalazi se u gradu Puli-Pola.

Grad Labin također jedini ima srednju školu – Srednju školu Mate Blažine Labin, koja provodi sljedeće obrazovne programe: opća i jezična gimnazija, ekonomist, elektrotehničar, elektromehaničar, instalater-monter, kuhar i konobar. U školskoj godini 2021./2022. prema podacima iz Godišnjeg plana i programa rada, Škola ima ukupno 450 učenika u 21 razrednom odjelu. Ukupna odgojno-obrazovna djelatnost odvija se na tri lokacije: 1. Matičnoj školskoj zgradi, 2. Školskoj radionici i 3. Sportskoj dvorani Sportskog centra „Franko Mileta“ (u vlasništvu Grada Labina).

Na području Grada Labina djeluju OŠ Matije Vlačića Labin s područnom školom Rabac i OŠ „Ivo Lola Ribar" Labin s područnim školama Kature, Vinež i Vozilići. Na području Općine Kršan djelatnost osnovnog obrazovanja provode OŠ „Ivan Goran Kovačić“ Čepić s područnim odjelima Kršan i Šušnjevica te OŠ „Vladimir Nazor“ u Potpićnu s područnim odjelima Pićan i Sv. Katarina (koji administrativno spadaju pod Općinu Pićan). OŠ „Ivana Batelića“ Raša djeluje na području Općine Raša, a na području Općine Sveta Nedelja djeluje OŠ „Vitomir Širola-Pajo" Nedešćina s područnom školom Sv. Martin.

Na području LAG-a djeluje ukupno 12 objekata dječjih vrtića, a to su DV “Pjerina Verbanac” Labin, koji u svom sastavu ima matični vrtić – Centralni vrtić Labin i sedam područnih odjeljenja: PO Jaslice Labin, PO Rabac, PO Vinež, PO Stari grad, PO Vrećari, PO Raša i PO „Gloria“ Labin. Zatim DV „Kockica“ Kršan s PO Potpićan i DV “Lišnjak” Pićan s PO Tupljak. Broj upisane djece u škole i predškolske ustanove unazad pet godina nalazi se u Prilogu 2.

Od kulturne infrastrukture na području LAG-a možemo izdvojiti Pučko otvoreno učilište Labin, koje je kulturna, obrazovna i informacijska javna ustanova čiji je osnivač Grad Labin. Učilište ima u svom sastavu jednu podružnicu i to Narodni muzej Labin s tri izdvojena objekta: Gradska galerija Labin, Memorijalna zbirka Matije Vlačića Ilirika te zbirka sakralnih umjetnina Porečko-pulske biskupije u crkvi Uznesenja Marijinog. Pučko otvoreno učilište Labin obavlja i djelatnosti obrazovanja odraslih, kinoprikazivačku djelatnost i glazbeno – scensku djelatnost. Kao jedna od gradskih znamenitosti na području Labina nalazi se i Malo kazalište ili Teatrino, izgrađeno na mjestu starog fontika, odnosno skladišta za žito. Malo kazalište se obnavlja 1958. godine te od tada djeluje u sklopu Talijanske unije kao mjesto mnogobrojnih kulturnih događanja. Kulturno djelovanje provodi se i kroz Centar za nematerijalnu kulturu Istre Etnografskog muzeja Istre, koji je smješten u Pićnu, kao i Centar Arsia: Mali muzej rudarstva smješten u Općini Raša.

Na području LAG-a evidentirane su ukupno 32 sportske građevine (ne uključujući školske dvorane), od kojih se najveći broj sportskih građevina otvorenog tipa nalazi u Općinama Kršan i Sveta Nedelja – po 8 u svakoj općini.

Krovna ustanova socijalne skrbi na području LAG-a jest Centar za socijalnu skrb Labin, a svaka JLS internim aktima utvrđuje prava iz socijalne skrbi koja osigurava ta JLS, uvjete i način njihova ostvarivanja, kao i korisnike socijalne skrbi te postupak za ostvarivanje tih prava.

Sredinom 2021. godine započela je realizacija kapitalnog projekta izgradnje Doma za starije osobe na Katurama, a predviđen početak rada Doma je krajem 2023. godine. Planirani kapacitet Doma je 50 korisnika te dodatno 20 dnevnih korisnika, a moguće je povećanje kapaciteta Doma do 63 stalnih korisnika.

Tablica 5: Stanje društvene infrastrukture na području LAG-a

Vrsta infrastrukture	Mjerna jedinica	Količina
Društveni/kulturni dom, dom za mlade	Broj	11
Kazališta	Broj	1
Kino dvorane	Broj	2
Knjižnice	Broj	2
Muzeji	Broj	3
Vatrogasni dom	Broj	2
Ambulanta	Broj	6
Dom zdravlja	Broj	1
Bolnica	Broj	n/p
Vrtići	Broj	10
Ostali predškolski objekti	Broj	1
Osnovne škole	Broj	12
Srednje škole	Broj	1
Sportske građevine (zatvorene) ne uključujući školske dvorane	Broj	4
Sportske građevine (otvorene)	Broj	28
Dom za nezbrinutu djecu	Broj	n/p
Dom za starije i nemoćne	Broj	2
Ustanove za rehabilitaciju ovisnika (koje ne spadaju pod bolnice)	Broj	n/p

Izvor: *Grad Labin, Općina Kršan, Općina Pićan, Općina Raša, Općina Sveta Nedelja*

1.2. Gospodarske značajke područja LAG-a

Indeks razvijenosti je kompozitni pokazatelj koji mjeri stupanj razvijenosti JLP(R)S-a u određenom razdoblju. Jedinice lokalne samouprave svrstavaju se u osam skupina, a od jedinica s područja LAG-a Grad Labin nalazi se u VIII. skupini koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u prvoj četvrtini iznadprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave, odnosno u najrazvijenijoj skupini, dok se preostale općine s područja LAG-a nalaze se u VII. skupini.

Glavne gospodarske djelatnosti mogu se razlučiti iz strukture zaposlenih i broja poduzetnika i obrta na području LAG-a koji su prikazani u Tablicama 7, 8 i 9. u nastavku. Struktura zaposlenih po područjima djelatnosti (NKD 2007) pokazuje kako je u razdoblju od 2018. do 2020. najviše zaposlenih bilo u prerađivačkoj industriji. Zatim slijede zaposleni u djelatnostima pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane, kao i djelatnosti trgovine, odnosno u turizmu, a potom u djelatnosti građevinarstva i obrazovanja.

Analizirajući broj poduzetnika u razdoblju od 2018. do 2020. godine može se primijetiti kontinuirani rast tog broja, kao i da je u 2020. godini ukupni broj poduzetnika na području LAG-a povećan za 5% u odnosu na 2018. Broj poduzetnika prema području djelatnosti (Tablica 8) pokazuje da je najviše poduzetnika registrirano za područje *G - Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikla*, njih 164 u 2020. godini. Po brojnosti slijede ih poduzetnici registrirani u području *M – Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti* (121) te *F – Građevinarstvo* (108).

Područje LAG-a ima dugu obrtničku tradiciju, a najveći broj obrta registriran je u području građevinarstva i to je slučaj u svim JLS-ovima na području LAG-a, osim Općine Raša, u kojoj je najveći broj obrta registriran u području *A – Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo*.

U sektoru poljoprivrede, šumarstva i ribarstva 2020. godine na području LAG-a kod pravnih je osoba bilo zaposleno 59 osoba. Od toga je njih 30 bilo zaposleno na području Grada Labina, zatim 20 na području općine Kršan, 6 u Općini Sveta Nedelja i 3 u Općini Pićan.

Prema posljednjim podacima Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, poljoprivrednih gospodarstava na području LAG-a je u 2022. godini ukupno 542, od čega je najviše OPG-ova. Najveći broj OPG-ova, njih 128 je u Općini Pićan, potom njih 111 u Općini Kršan, zatim 98 u Gradu Labinu i 70 Svetoj Nedelji, dok ih najmanje bilo u Općini Raša koja broji 31 registrirani OPG.

Na području LAG-a djeluju samo 2 zadruge te ovako mali broj zadruga ukazuje na nizak stupanj udruživanja proizvođača koje mogu rezultirati teškoćama pri izlasku na tržište.

Od svih poljoprivrednih gospodarstva, njih 17 registrirani su kao ekološki proizvođači, što je udio od svega 3,9% i pokazatelj da je potrebno raditi na poticanju proizvođača i daljnjem razvoju ekološke poljoprivrede.

Što se tiče veličine poljoprivrednih gospodarstava, njih čak 61% ekonomske su veličine manje od 3.000 EUR, dok je njih 26% između 3.001 i 8.000 EUR, a samo 12% preko 8.000 EUR.

Na području LAG-a ukupno je 3.413,85 ha poljoprivredne površine, najviše je ima u Općini Kršan (1.796,34 ha), a najmanje u Općini Sveta Nedelja (208,97 ha). Podijelimo li ukupnu poljoprivrednu površinu s brojem od 542 poljoprivredna gospodarstva, koliko ih je registrirano na području LAG-a, dolazimo od prosječne veličine poljoprivrednog gospodarstva od 6,30 ha, što odgovara generalnom trendu u poljoprivredi na razini Hrvatske gdje su poljoprivrednici uglavnom mali (70% poljoprivrednika obrađuje manje od 5 ha poljoprivrednog zemljišta) i karakterizira ih fragmentirana proizvodnja usmjerena na proizvode niske vrijednosti te pretežito sudjeluju u kratkim vrijednosnim lancima.

Od ukupnog broja, daleko najviše poljoprivredne površne LAG-a čine oranice koje zauzimaju 2.322,99 ha i također ih se najviše nalazi u Općini Kršan, a najmanje u Općini Sveta Nedelja. S druge strane, šume pokrivaju daleko veću površinu LAG-a s površinom od 22.496,61 ha.

Čepićko polje jedna je od najvećih obradivih površina na području LAG-a čiji potencijal, unatoč svom plodnom tlu, nije iskorišten pa je ono nedovoljno izdašno i neisplativo za uzgoj većine poljoprivrednih kultura. Stoga se, s obzirom na klimatološke uvjete i kvalitetu tla, nameće potreba sustavnijeg pokretanja uzgoja ratarskih, krmnih i povrtlarskih kultura kao i uzgoja njihova sjemena. Također, u drugim predjelima LAG-a koji su pod utjecajem kontinentalne klime postoje preduvjeti za veći uzgoj vinove loze i voćarskih kultura karakterističnih za umjereno kontinentalni pojas. Potencijal obradivog tla na području LAG-a nije dovoljno iskorišten te je potrebno primjenjivati sve više agrotehničkih mjera pri obradi tla i unaprijediti sustave navodnjavanja, a problem predstavlja i rascjepkanost poljoprivrednih zemljišta i nedostatak udruživanja. Uz ovo, potencijal daljnjeg razvoja poljoprivrede pronalazi se i u poticanju većeg broja eko-poljoprivrednih proizvoda i suradnji s drugim gospodarskim djelatnostima poput turizma.

Smještenost LAG-a na istočnoj obali Istre, s ugodnom klimom i reljefnom raznolikošću pogoduje razvoju turizma i ugostiteljstva. Najviše ga posjećuju strani turisti, a pretežito je temeljen na konceptu „sunce i more“. Područje je poznato po čistom i bistrom moru o čemu svjedoče plaže s Plavim zastavama u Rapcu još od 2002. godine.

Područje LAG-a raspolaže s ukupno 3.167 smještajnih objekata, kojih je najviše u Gradu Labinu – njih 1.852 s ukupno 5.298 smještajnih jedinica i 15.135 kreveta (+ 868 dodatnih kreveta). Nakon Grada Labina po broju smještajnih kapaciteta prednjače Općina Raša s 821 smještajnim objektom s 1.502 smještajne jedinice te Općina Sveta Nedelja s 266 smještajnih objekata i 339 smještajnih jedinica. Na razini svih 5 JLS-ova LAG broji ukupno 7.444 smještajnih jedinica s ukupno 23.517 kreveta (+ 2117 dodatnih kreveta).

U 2021. godini područje LAG-a zabilježilo je ukupno 227.114 dolazaka i 1.477.945 noćenja turista, od čeka najveće brojeve ostvaruje Grad Labin s 165.710 dolazaka i 983.838 noćenja turista, a slijede ga Općina Raša s 3.606 dolazaka i 295.436 noćenja te Općina Sveta Nedelja s 11.193 dolazaka i 105.883 noćenja turista u 2021. godini. Detaljniji prikaz o smještajnim kapacitetima, dolascima i noćenjima turista za svaku JLS nalazi se u Prilogu 3. Najveći udio u dolascima i noćenjima čine strani turisti, čak 91,2 %, a uvelike najveći broj turista dolazi iz Njemačke, koju po brojnosti slijede turisti iz Austrije. Što se tiče dobne strukture turista, najveći broj spada u kategorije između 25 i 54 godine.

Pored Jadranskog mora, karakteristika većine JLS-ova jest postojanje starogradske jezgre, zidina i starih urušenih kamenih građevina. Potencijal starih gradskih jezgri nije dovoljno iskorišten, a potencijal se također ističe i u valorizacije rudarske baštine koja bi unaprijedila kulturnu turističku ponudu. Potrebna je daljnja izgradnja atraktivnih kulturno-turističkih objekata, uređenje postojećih i izgradnja novih plaža, uređenje šetnica i parkova, sportskih objekata i unaprjeđenje biciklističkih i pješačkih staza kako bi se turistička ponuda nastavila jačati. Također, sinergija turizma s drugim gospodarskim djelatnostima može dovesti do povećanja vrijednosti koje turizam ima za područje LAG-a, pogotovo u razvoju agroturizma.

Za kvalitetan razvoj turističke ponude, kao i cjelokupan razvoj gospodarstva, iznimno je važno osigurati kvalitetnu i dostatnu radnu snagu. Slično kao i na razini cjelokupne RH, struktura obrazovanih kadrova na razini srednjeg i visokog obrazovanja na području LAG-a ne odgovara potrebama gospodarstva, a kompetencije obrazovanih kadrova nisu u skladu s potrebama gospodarstva. Prema preporukama HZZ-a za 2022. godinu potrebno je na području LAG-a smanjiti broj ekonomista, a povećati interes za cijeli niz zanimanja na razini srednjeg i visokog obrazovanja. Tako na razini srednjeg obrazovanja treba povećati broj upisanih konobara, kuhara, bravara, elektroinstalatera, zidara, tesara, šivaća odjeće te medicinskih sestara/tehničara i farmaceutskih tehničara, a na razini visokog obrazovanja treba povećati broj upisanih u području predškolskog odgoja, nastavničkog smjera matematike i fizike, građevinarstva, farmacije, medicine, rehabilitacije, socijalnog rada i učiteljskog studija.

Promatrajući dobnu strukturu nezaposlenih osoba na području LAG-a možemo vidjeti da 59% (198 osoba) od ukupnog broja nezaposlenih osoba spada u dobne skupine između 35 i 44 godine, što predstavlja potencijalan izvor dodatne radne snage na lokalnom tržištu rada. Kako bi se ovaj potencijal iskoristio, potrebno je raditi na njihovoj aktivaciji primjerice kroz programe osposobljavanja, usavršavanja i prekvalifikacije usklađene s potrebama tržišta rada.

Tablica 6: Osnovni razvojni pokazatelji LAG područja

JLS	Razvojna skupina prema IR	Indeks razvijenosti JLS	Prosječan dohodak po stanovniku, eura	Prosječni izvorni prihodi po stanovniku, eura	Prosječna stopa nezaposlenosti	Opće kretanje stanovništva (2016./2006.)	Indeks starenja (2011.)	Visoko obrazovano stanovništvo (VŠS, VSS – 20-65) (2011.)
Grad Labin	VIII.	107,828	5.015,91	587,77	0,0921	93,14	183,6	0,2506
Općina Kršan	VII.	107,649	4.660,51	996,98	0,0667	93,14	157,4	0,1284
Općina Pićan	VII.	106,693	4.391,16	665,41	0,0372	93,79	133,5	0,1281
Općina Raša	VII.	104,616	4.654,53	537,03	0,0739	91,38	180,1	0,1421
Općina Sveta Nedelja	VII.	105,406	4.406,82	434,93	0,0511	101,47	188,9	0,1527
Ukupno LAG	**n/p**	**n/p**	**4.625,78**	**644,42**	**0,0642**	**94,58**	**168,7**	**0,1604**

Izvor: *Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova europske unije; Vrijednosti indeksa razvijenosti i pokazatelja za izračun indeksa razvijenosti prema novom modelu izračuna na lokalnoj razini (razdoblje 2014.-2016.)*

Tablica 7: Broj osoba zaposlenih u pravnim osobama po djelatnosti (NKD 2007) u 2018., 2019. i 2020. na području LAG-a

Godina	Broj zaposlenih prema području djelatnosti – NKD 2007																				Broj zaposlenih ukupno za sva područja
	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	
2018.	32	0	1.354	251	191	502	574	215	725	317	78	26	196	59	167	479	200	41	31	0	0	**5.438**
2019.	31	0	1.425	265	187	534	475	229	859	341	47	38	203	44	158	519	219	65	39	0	0	**5.678**
2020.	59	0	1.260	263	178	429	608	187	547	322	83	31	199	39	158	550	216	36	25	0	0	**5.190**

Izvor: *Državni zavod za statistiku*

Tablica 8: Poduzetnici u 2018., 2019. i 2020. na području LAG-a

Godina	Broj poduzetnika prema području djelatnosti – NKD 2007																				Broj poduzetnika ukupno za sva područja
	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	
2018.	27	1	93	3	3	98	173	33	64	25	1	55	115	32	1	3	5	8	22	0	0	**764***
2019.	25	2	94	4	3	108	169	32	70	23	0	63	118	37	1	4	6	7	24	0	0	**790**
2020.	25	2	96	5	3	108	164	34	76	24	0	61	121	40	1	5	5	9	24	0	0	**803**

**Uključuje i 2 poduzeća koji ne spadaju ni u jedno područje djelatnosti (nepostojeća djelatnost)*
Izvor: *Hrvatska gospodarska komora*

Tablica 9: Obrti u 2018., 2019. i 2020. na području LAG-a

Godina	Broj obrta prema djelatnosti		Broj obrta ukupno za sve djelatnosti
	Proizvodna djelatnost	Uslužna djelatnost	
2018.	48	348	642
2019.	46	373	666
2020.	47	389	672

Izvor: *Hrvatska obrtnička komora*

Tablica 10: Struktura poljoprivrednih gospodarstva na području LAG-a

JLS	Organizacijski oblik poljoprivrednika						
	OPG	SOPG	Obrt	Trgovačko društvo	Zadruga	Druga pravna osoba i ostalo	Od toga broj ekoloških proizvođača
Grad Labin	87	30	3	9	0	0	6
Općina Kršan	99	35	2	6	1	0	4
Općina Pićan	120	26	1	2	0	0	3
Općina Raša	26	9	2	0	1	0	0
Općina Sveta Nedelja	70	19	1	2	0	0	4
Ukupno LAG	**402**	**119**	**9**	**19**	**2**	**0**	**17**

Izvor: *Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju – AGRONET*

Tablica 11: Veličina poljoprivrednih gospodarstva na području LAG-a

JLS	Ekonomska veličina poljoprivrednog gospodarstva (EUR)					
	do 3.000	3.001 – 8.000	8.001 – 15.000	15.001 – 50.000	50.001 – 100.000	100.001 i više
Grad Labin	95	22	8	1	1	0
Općina Kršan	74	36	7	9	2	3
Općina Pićan	71	55	13	8	0	0
Općina Raša	28	8	1	1	1	0
Općina Sveta Nedelja	57	20	4	3	1	0
Ukupno LAG	**325**	**141**	**33**	**22**	**5**	**3**

Izvor: *Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju*

Tablica 12: Poljoprivredne i šumske površine na području LAG-a

JLS	Ukupna poljoprivredna površina (ha)	Ukupan broj parcela u ARKOD-u	Livade (ha)	Voćnjaci (ha)	Vinogradi (ha)	Maslinici (ha)	Pašnjaci (ha)	Oranice (ha)	Šume i šumsko zemljište (ha)
Grad Labin	155,91	351	28,52	1,82	10,44	27,06	52,16	30,46	4.865,11
Općina Kršan	1.796,34	944	125,65	72,29	8,14	10,19	199,25	1.377,04	7.091,15
Općina Pićan	1013,78	3.054	118,98	13,2	80,4	79,98	39,18	660,26	1.947,93
Općina Raša	238,85	159	1,92	0,59	1,83	19,14	2,68	206,66	5.459,80
Općina Sveta Nedelja	208,97	479	50,64	17,12	43,09	6,84	33,2	48,57	3.132,62
Ukupno LAG	**3.413,85**	**4.987**	**325,71**	**105,02**	**143,9**	**143,21**	**35,88**	**2.322,99**	**22.496,61**

Izvor: *Ministarstvo poljoprivrede i Hrvatske šume d.o.o.*

Tablica 13: Brojno stanje stoke na području LAG-a

JLS	Kategorija stoke							
	Govedo, br. grla	Ovca, br. grla	Koza, br. grla	Konj, br. grla	Svinja, br. grla	Perad, br. grla	Magarac, br. grla	Pčela (pčelinje zajednice)
Grad Labin	70	261	63	19	44	281	18	1.237
Općina Kršan	1.653	867	80	13	91	1.001	17	864
Općina Pićan	54	162	66	3	236	700	1	351
Općina Raša	7	520	18	2	17	520	28	376
Općina Sveta Nedelja	29	264	275	12	33	460	6	535
Ukupno LAG	**1.813**	**2.074**	**502**	**49**	**421**	**2.962**	**70**	**3.363**

Izvor: *Ministarstvo poljoprivrede*

Tablica 14: Dolasci turista i noćenja u 2018., 2019. i 2020. na području LAG-a

JLS	Godina																	
	2018.						2019.						2020.					
	dolasci turista			noćenja turista			dolasci turista			noćenja turista			dolasci turista			noćenja turista		
	ukupno	domaći	strani	ukupno	domaći	strani	ukupno	domaći	strani	ukupno	domaći	strani	ukupno	domaći	strani	ukupno	domaći	strani
Grad Labin	239.911	13.357	226.554	141.6423	37.139	1.379.284	243.456	15.484	227.972	1.407.678	45.485	1.362.193	69.656	8.801	60.855	429.643	24.824	404.819
Općina Kršan	8.095	440	7.655	58.709	1.143	57.566	8.380	440	7.940	57.932	1.091	56.841	4.766	389	4.377	37.919	1.133	36.786
Općina Pićan	3.125	101	3.024	26.736	325	26.411	3.079	109	2.970	27.391	343	27.048	2.494	191	2.303	22.004	790	21.214
Općina Raša	43.963	1.044	42.919	317.640	5.911	311.729	43.913	888	43.025	312.571	4.914	307.657	23.329	966	22.363	182.144	4.861	177.280
Općina Sveta Nedelja	11.007	269	10.738	99.814	1.127	98.687	11.719	383	11.336	104.022	1.807	102.215	7.957	579	7.378	71.480	2.311	69.169
Ukupno LAG	**306.101**	**15.211**	**290.890**	**1.919.322**	**45.645**	**1.873.677**	**310.547**	**17.304**	**293.243**	**1.909.594**	**53.640**	**1.855.954**	**108.202**	**10.926**	**97.276**	**743.190**	**33.919**	**709.268**

Izvor: *Državni zavod za statistiku*

Tablica 15: Dobna struktura nezaposlenih na području LAG-a

JLS	Dobna struktura																												
	15-19			20-24			25-29			30-34			35-39			40-44			45-49			50-54			55-59			60 i više			ukupno
	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U	
Grad Labin	0	1	1	7	7	14	6	6	12	6	8	14	10	12	22	21	18	39	8	12	20	8	10	18	27	11	38	9	9	18	**196**
Općina Kršan	0	1	1	1	2	3	1	0	1	6	2	8	2	3	5	2	2	4	0	4	4	1	4	5	7	5	12	1	1	2	**45**
Općina Pićan	1	0	1	1	2	3	0	0	0	0	1	1	2	2	4	0	0	0	0	1	1	2	1	3	0	0	0	0	0	0	**13**
Općina Raša	0	1	1	1	1	2	0	1	1	3	1	4	5	4	9	5	6	11	5	2	7	2	0	2	5	6	11	3	4	7	**55**
Općina Sveta Nedelja	0	0	0	0	4	4	2	1	3	0	2	2	2	1	3	1	1	2	0	1	1	3	2	5	2	1	3	3	0	3	**26**
Ukupno LAG	**1**	**3**	**4**	**10**	**16**	**26**	**9**	**8**	**17**	**15**	**14**	**29**	**21**	**22**	**43**	**29**	**27**	**56**	**13**	**20**	**33**	**16**	**17**	**33**	**41**	**33**	**64**	**16**	**14**	**30**	**335**

Napomena: oznaka „M“ označava muško, oznaka „Ž“ označava žensko, a oznaka „U“ označava ukupno

Izvor: *Hrvatski zavod za zapošljavanje (https://statistika.hzz.hr/)*

Tablica 16: Dobna struktura zaposlenih na području LAG-a

JLS	Dobna struktura																														
	15-19			20-24			25-29			30-34			35-39			40-44			45-49			50-54			55-59			60-64			65 i više			ukupno
	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U	
Grad Labin	16	9	25	125	75	200	293	246	539	343	324	667	318	281	599	299	257	556	308	305	613	363	322	685	301	169	470	117	54	171	16	2	18	**4.543**
Općina Kršan	5	3	8	52	22	74	97	73	170	80	70	150	75	60	135	76	69	145	100	86	186	92	71	163	80	26	106	19	7	26	2	0	2	**1.165**
Općina Pićan	10	1	11	35	24	59	60	44	104	68	39	107	53	49	102	53	36	89	66	39	105	51	30	81	36	5	41	6	2	8	2	1	3	**710**
Općina Raša	5	2	7	50	37	87	85	75	160	90	70	160	71	57	128	62	58	120	91	89	180	107	78	185	84	28	112	19	11	30	1	0	1	**1.170**
Općina Sveta Nedelja	5	3	8	42	30	72	92	79	171	96	70	166	67	50	117	70	64	134	107	89	196	92	65	157	65	26	91	22	11	33	0	0	0	**1.145**
Ukupno LAG	**41**	**18**	**59**	**304**	**188**	**492**	**627**	**517**	**1144**	**677**	**573**	**1250**	**584**	**497**	**1081**	**560**	**484**	**1044**	**672**	**608**	**1280**	**705**	**566**	**1271**	**566**	**254**	**820**	**183**	**85**	**268**	**21**	**3**	**24**	**8.733**

Napomena: oznaka „M“ označava muško, oznaka „Ž“ označava žensko, a oznaka „U“ označava ukupno
Izvor: *Državni zavod za statistiku*

1.3. Demografske značajke LAG područja

Prema konačnim rezultatima Popisa stanovništva 2021. godina na području LAG-a živi 20.682 stanovnika. U usporedbi s 2011., kad je ovo područje naseljavalo 22.590 stanovnika, vidljiv je pad od 8,45%. Navedeni podaci govore u prilog nastavku trenda smanjenja broja stanovnika koje je zabilježeno od 2001. godine, kada je na ovom području živjelo 24.131 ljudi. Promatrano kroz posljednjih 20 godina možemo govoriti o padu broja stanovnika od 14,29%, a smanjenje broja stanovnika zabilježeno je u svim JLS-ovima na području LAG-a.

Najveće smanjenje u zadnjih 10 godina zabilježeno je na području Općine Raša i to za 11,75% (2011.: 3.183; 2021.: 2.809), zatim na području Grada Labina, gdje se broj stanovnika smanjio za 10,46% (2011.: 11.642; 2021.: 10.424), potom u Općini Pićan za 5,75% (2011.: 1.827; 2021.: 1.722) i Općini Kršan za 4,13% (2011.: 2.951; 2021.: 2.829), a najmanje smanjenje vidljivo je u Općini Sveta Nedelja, gdje se broj stanovnika smanjio za 2,98% (2011.: 2.987; 2021.: 2.898).

Najnaseljenije područje LAG-a je područje Grada Labina i u njemu živi 50,40%stanovnika LAG-a (2011.:51,54%). Slijedi ga Općina Sveta Nedelja s 14,01% (2011.: 13,22% od ukupnog broja stanovnika LAG-a, zatim Općina Kršan s 13,68% (2011.:13,06%) i Općina Raša s 13,58% (2011.: 14,09%) od ukupnog stanovništva LAG-a. Najmanje je stanovnika u Općini Pićan, u kojoj živi 8,33% stanovnika LAG-a (2011.: 8,09%).

U Tablici 17. u nastavku prikazani su natalitet, mortalitet, vitalni indeks i prosječna starost stanovnika LAG-a. Za analize prikazane u nastavku korišteni su posljednji potpuni službeni podaci Popisa stanovništva 2011. godine, s obzirom da isti još nisu dostupni za 2021. godinu.

Većina jedinica lokalne samouprave bilježi pad nataliteta osim Općine Sveta Nedelja, gdje je broj ostao isti te Općine Kršan gdje je došlo do porasta nataliteta. Značajno veće razlike između stanja 2011. i 2020. vidljive su kod mortaliteta, gdje je najmanja razlika u Gradu Labinu koji bilježi porast od 10%, a najveća u Općini Sveta Nedelja, u kojoj je mortalitet porastao za čak 41%. Vitalni indeks, koji predstavlja omjer između broja živorođene djece i broja umrlih osoba, odnosno broj živorođenih u odnosu na 100 umrlih, je u 2020. bio najmanji u Općini Raša (39,02), a najveći u Općini Pićan (67,86). Ovo jasno ukazuje na negativan prirodni prirast na području LAG-a, što je ujedno i objašnjenje za smanjenje ukupnog broja stanovnika. Nadalje, prema statističkim podacima prosječan stanovnik LAG-a ima 44,9 godina, a u strukturi stanovništva neznatno prevladavaju osobe ženskog spola te je 2011. godine udio žena u ukupnom stanovništvu na području LAG-a bio 51%.

Obrazovna struktura LAG-a je u odnosu na ostatak RH relativno dobra prema podacima popisa stanovništva iz 2011. Tada je na ovom području uočen i nedostatak stručnjaka s visokom naobrazbom i znanstvenim zvanjima, kao i neobično visok broj ljudi bez završene škole, no on se pripisuje starosti stanovništva.

Tablica 17: Natalitet, mortalitet i vitalni indeks na području LAG-a

Naziv JLS	Natalitet		Mortalitet		Vitalni indeks		Prosječna starost stanovnika
	2011.	2020.	2011.	2020.	2011.	2020.	2011.
Grad Labin	75	61	133	147	56,39	41,50	45,1
Općina Kršan	21	23	42	51	50,00	45,10	44,3
Općina Pićan	20	19	20	28	100,00	67,86	43,1
Općina Raša	27	16	55	41	49,09	39,02	45,6

Naziv JLS	Natalitet		Mortalitet		Vitalni indeks		Prosječna starost stanovnika
Općina Sveta Nedelja	20	20	29	41	68,97	48,78	45,3
Ukupno LAG	**163**	**139**	**279**	**308**	**58,42**	**45,13**	**44,9**

Izvor: *Državni zavod za statistiku*

Tablica 18: Obrazovna struktura stanovništva na području LAG-a

Naziv JLS	Bez škole			Osnovna škola			Srednja škola			Visokoškolsko obrazovanje		
										Svega		
	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U
Grad Labin	14	60	74	645	1043	1688	3154	2462	5618	889	988	1877
Općina Kršan	5	20	25	234	344	578	858	615	1473	115	134	249
Općina Pićan	0	5	5	144	198	342	457	336	793	68	77	145
Općina Raša	12	46	58	271	357	628	846	653	1499	115	177	292
Općina Sveta Nedelja	9	23	32	212	400	612	910	599	1509	122	164	286
Ukupno LAG	**40**	**154**	**194**	**1506**	**2342**	**3848**	**6225**	**4665**	**10892**	**1309**	**1540**	**2849**

Naziv JLS	Visokoškolsko obrazovanje												Nepoznato
	Viša i stručni studij			Fakulteti, umjetničke akademije i sveučilišni studij			Magisterij			Doktorat			
	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U	
Grad Labin	418	439	857	441	531	972	22	14	36	8	4	12	17
Općina Kršan	56	67	123	58	64	122	1	3	4	0	0	0	6
Općina Pićan	39	37	76	28	39	67	0	1	1	1	0	1	1
Općina Raša	56	87	143	57	88	145	2	2	4	0	0	0	0
Općina Sveta Nedelja	67	101	168	52	63	115	2	0	2	1	0	1	0
Ukupno LAG	**636**	**731**	**1367**	**636**	**785**	**1421**	**27**	**20**	**47**	**10**	**4**	**14**	**24**

Izvor: *Državni zavod za statistiku (podaci za stanovništvo prema najviše završenoj školi i spolu https://www.dzs.hr/hrv/censuses/census2011/results/censustabsxls.htm)*

2. REZULTATI PROVEDBE LRS U RAZDOBLJU 2014. – 2022.

Tablica 19: Rezultati provedbe LRS u razdoblju 2014. – 2022. i provedbe drugih projekata

Provedba LRS 2014. – 2022.											
Tip operacije	Natječaj LAG-a		Odobreni projekti od strane LAG-a		Odobreni projekti od strane APPRRR		Potpuno isplaćeni projekti		Pokazatelji		
	Br.	Alokacija, eura	Br.	Iznos, eura	Br.	Iznos, eura	Br.	Iznos, eura	Br. novostvorenih radnih mjesta (u isplaćenim projektima)	Pokazatelji LAG-a	Pokazatelji LAG-a[1]
4.1.1.	2	255.936,66	7	202.282,15	7	202.282,15	4	115.200,22	0	Broj realiziranih ulaganja: 7 Broj ulaganja u prioritetne sektore: 7	Broj realiziranih ulaganja: 5 Broj ulaganja u prioritetne sektore: 5
4.2.1.	1	88.738,68	2	82.152,10	2	82.152,10	1	45.255,15	0	Broj realiziranih ulaganja: 2	Broj realiziranih ulaganja: 1
6.3.1.	4	1.177.275,93	77	1.147.519,81	77	1.147.519,81	54	802.874,81	0	Broj realiziranih ulaganja: 76	Broj realiziranih ulaganja: 54
7.4.1.	2	154.574,54	5	99.899,37	5	99.899,37	4	78.145,48	0	Broj provedenih infrastrukturnih ulaganja: 5	Broj provedenih infrastrukturnih ulaganja: 4

Provedba drugih projekata u razdoblju 2014. – 2022.[2]						
Naziv projekta	Izvor financiranja projekta	Ukupni iznos projekta, eura	Iznos učešća LAG-a, eura	Razdoblje provedbe projekta	Uloga LAG-a u provedbi projekta	Rezultati i pokazatelji
Transnacionalni projekt suradnje-„MED-O-VITA“	EPFRR, Mjera 19“LEADER-CLLD“, Podmjera 19.3., Tip operacije 19.3.2. »Provedba aktivnosti projekta suradnje«	309.625,06	30.171,74	Srpanj 2019.-Listopad 2019.	Nositelj projekta -	Izgrađen Edukativni gradski pčelinjak, opremljen opremom za apiterapiju, apisarijem i košnicama te uređenje okoliša edukativnog gradskog pčelinjaka medonosnim biljem;Izrađena zajednička kuharica na hrvatskom i slovenskom jeziku; Organiziran Sajam pčelinjih proizvoda

Izvor: *Evidencija projekata LAG-a „Istočna Istra“*

[1] Iznos isplaćenih projekata na dan 01. lipnja 2023.

[2] Detaljan pregled provedenih projekta u razdoblju 2014.-2022. nalazi se u Prilogu 4 LRS

3. OPIS UKLJUČENOSTI LOKALNIH DIONIKA U IZRADU LRS

3.1. Opis partnerstva

Lokalna akcijska grupa „Istočna Istra“ broji sveukupno 38 članova, od kojih 18 člana pripadaju gospodarskom sektoru, 10 članova pripada civilnom sektoru te 10 članova dolazi iz javnog sektora. Najveći broj članova se nalazi na području Grada Labina, zatim slijede Općina Kršan, Općina Raša, Općina Sveta Nedelja i Općina Pićan.

Tijela LAG-a „Istočna Istra“ jesu Skupština, Upravni odbor, Voditelj, Predsjednik i Dopredsjednik.
Skupština je predstavničko i najviše tijelo LAG-a koje čine svi redovni članovi Lokalne akcijske grupe „Istočna Istra“. Ona donosi Statut, Financijski plan, Plan rada te bira i razrješava članove ostalih tijela LAG-a.

Upravni odbor je koordinatorno i kolektivno tijelo koje organizira i obavlja tekuće poslove LAG-a između dvije sjednice Skupštine te donosi odluke iz svoje nadležnosti. Upravni odbor se sastoji od 13 članova, po pet članova iz javnog i gospodarskog sektora te tri člana iz civilnog sektora. Kod izbora članova Upravnog odbora, Skupština brine o odgovarajućoj zastupljenosti članova LAG-a u njegovom sastavu, poštujući pri tome načela ravnomjerne zastupljenosti članova iz javne, civilne i gospodarske interesne skupine, uz uvjet da niti jedna interesna skupina ne smije imati kontrolu nad donošenjem odluka. Također, Upravni odbor treba biti reprezentativan na način da osigura ravnopravnost spolova, odnosno najmanji udio od 40% žena, kao i dobnu raznolikost (najmanje 1 član mora biti mlađi od 40 godina).

Od ukupnog broja članova LAG-a, 44,7% je žena, 23,7% mladih i 5,26% marginaliziranih skupina. Isti udjeli predstavljaju strukturu članstva Skupštine LAG-a, a u Upravnom je odboru 69,23% žena i 38,46% mladih.

Voditelj LAG-a je izabran od strane Skupštine na mandat od četiri godine te može biti izabran na mandat više puta.
Predsjednik LAG-a „Istočna Istra“ obavlja izvršne funkcije i druge poslove određene Statutom. Predsjednik ima i dopredsjednika, a bira ih Skupština na mandat od 4 godine s mogućnošću ponovnog izbora na istu dužnost. Za svoj rad predsjednik i dopredsjednik odgovorni su Skupštini LAG-a. Predsjednik podnosi Skupštini LAG-a godišnje izvješće o svom radu.

Tablica 20: Članovi LAG-a (Skupština LAG-a)

Gospodarska interesna skupina (broj)	Civilna interesna skupina (broj)	Javna interesna skupina (broj)	Ukupno (broj)	Od toga žena (broj)	Od toga mladih (broj)[3]
18	10	10	38	17	9

Izvor: *Evidencija članova LAG-a „Istočna Istra“*

[3] Osobe do uključujući 40 godina.

Tablica 21: Tijelo LAG-a nadležno za donošenje odluka koje su vezane za sadržaj i provedbu LRS (Skupština LAG-a)

Gospodarska interesna skupina (broj)	Civilna interesna skupina (broj)	Javna interesna skupina (broj)	Ukupno (broj)	Od toga žena (broj)	Od toga mladih (broj)[4]
18	10	10	38	17	9

Izvor: *Evidencija članova LAG-a „Istočna Istra“*

Tablica 22: Tijelo LAG nadležno za odabir projekata na LAG natječaju (Upravni odbor LAG-a)

Gospodarska interesna skupina (broj)	Civilna interesna skupina (broj)	Javna interesna skupina (broj)	Ukupno (broj)	Od toga žena (broj)	Od toga mladih (broj)[5]
5	3	5	13	9	5

Izvor: *Evidencija članova LAG-a „Istočna Istra“*

3.2. Opis tijeka izrade LRS i sudjelovanja različitih interesnih skupina u izradi LRS

Jedan od najbitnijih segmenata u procesu izrade LRS za područje LAG-a je uključivanje zainteresirane javnosti iz sva tri sektora (civilni, gospodarski i javni) temeljem principa osmišljenih u okvirima LEADER i CLLD pristupa. U cjelokupni se proces izrade LRS uključuje javnost na temelju interaktivnog **Plana uključivanja lokalnih dionika u procesu izrade LRS** (dalje u tekstu: Plan). Plan sadrži ciljani broj sudionika, aktivnosti uključivanja dionika u izradu LRS te raspored odvijanja određenih aktivnosti.

Tijekom izrade ove LRS održane su sljedeće aktivnosti uključivanja javnosti:

- 2 gostovanja u radio emisiji „Mikrofon u sredini“ - Radio Labin
    - predstavljanje teme završetka provedbe Lokalne razvojne strategije 2014.-2020. i izrade nove strategije za razdoblje 2023.-2027. LAG-a Istočna Istra od strane voditeljice LAG-a Mirele Faraguna.
    - predstavljanje realiziranih projekata, akcija i aktivnosti u posljednjih deset godina djelovanja LAG-a Istočna Istra, uz informiranje javnosti o izradi LRS za programsko razdoblje 2023.-2027. i njihovim mogućnostima uključivanja
- online anketiranje - evaluacija provedbe LRS 2014. – 2020.
    - Članovima i korisnicima poslan je e-mail s Evaluacijskim upitnikom dana 22. srpnja 2022. koji je također objavljen na web stranici i Facebook stranici. Rok za popunjavanje je bio 20. kolovoza 2022., a na upitnik je pristiglo 50 odgovora.
- online anketiranje - izrada nove LRS 2023. – 2027. (upitnik) i Obrazac za prijavu projektnih prijedloga
    - Članovima je poslan e-mail s Obrascem za prijavu projektnih prijedloga i anketa za izradu LRS 2023. – 2027. 16. rujna 2022. koji je također objavljen na web stranici i

[4] Osobe do uključujući 40 godina.
[5] Osobe do uključujući 40 godina.

Facebook stranici te u medijima. Rok za popunjavanje je bio 12. listopada 2022., a na upitnik je pristiglo 18 odgovora i 25 projektnih prijedloga. Baza projektnih prijedloga nalazi se u Prilogu 5.

- 3 radionice – SWOT i definiranje potreba
    - Tijekom listopada 2022. godine LAG „Istočna Istra“ održao je tri radionice za izradu LRS za razdoblje 2023. – 2027. Prva radionica bila je namijenjena predstavnicima javnog i civilnog sektora, dok su druge dvije radionice bile organizirane za predstavnike gospodarskog sektora.

U Prilogu 6. su detaljnije opisane sve aktivnosti, odnosno događaji tijekom izrade LRS 2023. – 2027.

Tablica 23: Događaji i sudionici tijekom izrade LRS

Naziv događaja (sastanak, radionica i sl.)	Broj sudionika	Mjesto održavanja događaja	Datum održavanja događaja
Gostovanje u emisiji Radio Labina „Mikrofon u sredini“ Tema emisije: Završetak provedbe Lokalne razvojne strategije 2014. - 2020. i izrada nove strategije za razdoblje 2023.-2027. LAG-a „Istočna Istra“	300.000 (doseg slušanosti)	Radio Labin	15. 07. 2022.
Anketiranje – Evaluacijski upitnik o provedbi LRS 2014.-2020.	50	online	22. 07. 2022. – 20. 08. 2022.
Prijava projektnih ideja	25	online	16. 09. 2022. – 31. 10. 2022.
Anketa za izradu LRS 2023. – 2027.	14	online	16. 09. 2022. – 31. 10. 2022.
Radionica za izradu Lokalne razvojne strategije LAG-a „Istočna Istra“ – radionica za javni i civilni sektor	23	Sveti Martin, Općina Sveta Nedelja	11.10.2022.
Radionica za izradu Lokalne razvojne strategije LAG-a „Istočna Istra“ – 1. radionica za gospodarski sektor	14	Šumber, Općina Sveta Nedelja	12.10.2022.
Radionica za izradu Lokalne razvojne strategije LAG-a „Istočna Istra“ – 2. radionica za gospodarski sektor	10	Bartići, Grad Labin	13.10.2022.
Gostovanje u emisiji Radio Labina „Mikrofon u sredini“ Tema emisije: „Deset godina rada LAG-a Istočna Istra – odobreno 85 projekta poljoprivrednicima Labinštine u vrijednosti većoj od 1,4 milijuna eura!“	300.000 (doseg slušanosti)	Radio Labin	13.01.2023.
UO LAG-a predstavljanje nacrta LRS	10	Labin	11.09.2023.
Javno savjetovanje nacrta LRS – službena web stranica LAG-a	3	online	21.09.2023.
Skupština LAG-a predstavljanje izrađene LRS i usvajanje iste	22	Labin	26.09.2023.

Izvor: *Evidencija aktivnosti izrade LRS 2023. – 2027. LAG-a „Istočna Istra“*

4. ANALIZA RAZVOJNIH POTREBA I POTENCIJALA PODRUČJA

4.1. Rezultati analize stanja područja na temelju SWOT analize

Tablica 24: SWOT analiza LAG-a

SNAGE	SLABOSTI
• Veliki broj sunčanih dana (potencijal za razvoj OIE) • Povoljna geografska pozicija i dobra prometna povezanost s ostatkom RH i regijom • Raznolika prirodna bogatstva • Bogata kulturno-povijesna baština i razne specifičnosti područja (temelj za razvoj turističkih proizvoda) • Motivirano i stručno osoblje LAG-a • Interes mladih za uključivanje u poljoprivredu • Turistička infrastruktura i široka turistička ponuda • Veliki broj manifestacija • Zadovoljavajući kapaciteti dječjih vrtića • Dobra (prostorna) pokrivenost stanovništva zdravstvenom zaštitom • Kvalitetni lokalni proizvodi • Velik broj poljoprivrednih gospodarstva obzirom na veličinu područja • Uspostavljena infrastruktura za prikupljanje otpada	• Loše stanje nerazvrstanih cesta • Rascjepkane parcele i mala veličina poljoprivrednih gospodarstava • Neriješeno i teško rješivo vlasništvo nad parcelama – nemogućnost dogovora među uključenim stranama (kupnja-prodaja), otežana procedura otkupa državnog zemljišta • Neodržavano državno, općinsko i privatno poljoprivredno zemljište (koje potiče problem nastanka divljih odlagališta otpada) • Neriješeni imovinsko-pravni odnosi • Loša kvaliteta zemlje • Visoka cijena zemljišta i nekretnina za stanovanje • Neriješen sustav navodnjavanja (dodatno otežan rascjepkanošću parcela) • Slaba prisutnost lokalnih proizvoda (OPG-ova) u turističkoj ponudi • Neorganizirana ponuda lokalnih proizvođača • Nedostatak poljoprivrednih zadruga i slaba motiviranost za združeni nastup na tržištu • Slabo umrežavanje dionika i niska razina međusobnog informiranja • Zastarjela poljoprivredna mehanizacija • Niska razina brendiranja i nedovoljna prezentacija lokalnih proizvoda • Nedostupnost kvalitetne radne snage na lokalnom tržištu rada • Slab interes za cjeloživotnim obrazovanjem/dodatnim edukacijama • Neusklađenost obrazovnih programa s potrebama tržišta rada • Manjak edukacija organiziranih na centralnoj razini (Ministarstvo poljoprivrede) • Fokusiranost na mali broj kultura (primarno masline i vinarstvo) • Nedovoljna zainteresiranost za ekološku poljoprivredu • Nedovoljni kapaciteti za samostalno prijavljivanje projekata • Nemogućnost financiranja vlastitog udjela u troškovima projekta • Ovisnost o fosilnim gorivima • Nepotpuno riješen sustav gospodarenja otpadom (divlja odlagališta) • Nepotpuna pokrivenost stanovništva sustavom javne odvodnje

	• Nedostatak stručnog kadra i niska razina opremljenosti u sustavu zdravstvene zaštite, s naglaskom na hitnu zdravstvenu zaštitu • Neadekvatno upravljanje kulturno – povijesnom baštinom • Nedovoljna valorizacija turističkih atrakcija u područja koja nisu uz more • Nepostojanje mreže lokalnog javnog prijevoza • Nedostatak kapaciteta za smještaj i izvaninstitucijskih usluga usmjerenih osobama starije životne dobi • Nedovoljno jasna i strukturirana komunikacija sa stanovnicima u kontekstu prenošenja informacija između javne uprave i građana • Visoke cijene ulaznih sirovina za proizvodnju • Kontinuirano zaostajanje pojedinih ruralnog područja • Neorganizirano tržište
PRILIKE	**PRIJETNJE**
• Poticanje ulaganja u ekološku poljoprivredu na nacionalnoj, EU i globalnoj razini • Mogućnost ostvarivanja povlaštenih cijena vodovodnih priključaka za poljoprivrednike • Mjere za financiranje obnovljivih izvora energije na nacionalnoj i EU razini • Prilike za razvoj sufinanciran iz Strateškog programa Zajedničke poljoprivredne politike RH 2023. – 2027. • Mogućnosti sufinanciranja javne infrastrukture iz EU fondova • Velika i kontinuirano rastuća potražnja u sektoru turizma koja može apsorbirati veliki dio poljoprivredne proizvodnje lokalnih proizvoda • Potencijal za korištenje koncepta pametnih sela • Mogućnosti za inovacije i modernizaciju poljoprivrede	• Depopulacija ruralnih područja i starenje stanovništva • Odljev kvalificirane radne snage • Ovisnost gospodarstva o turizmu • Poticaji za ruralni razvoj na nacionalnoj razini koji ne odgovaraju u potpunosti lokalnim potrebama • Klimatske promjene kao globalna ugroza • Globalne zdravstvene ugroze • Nezadovoljavajuća institucionalna podrška i komplicirana administracija na nacionalnoj razini • Dugi protok vremena od planiranja i prijave projekta do njegove provedbe • Nepredvidljivost i veliki rast cijena na tržištu, kao i nesigurnost isporuke • Neadekvatno programiranje mjera, načina dodjele i uvjeta poticaja na nacionalnoj razini • Neadekvatno prostorno planiranje na državnoj razini i lokalnoj razini, što rezultira i prevelikom izgrađenošću • Iskorištavanje mogućnosti unutar zakonodavnog okvira za ekstenzivnu i neplansku gradnju (turističkih kapaciteta) • Ilegalna gradnja • Visok stupanj razvijenosti Istarske županije koji često predstavlja ograničenje u dobivanju bespovratnih sredstava, a ne predstavlja realno stanje u svim JLS-ovima tog područja • Nerentabilnost pojedinih poljoprivrednih kultura • Politička nestabilnost

Izvor: *Vlastita izrada*

U sklopu opće analize stanja LAG područja izvršena je i SWOT analiza, odnosno analiza snaga, slabosti, prilika i prijetnji za daljnji razvoj ovog područja. U svrhu uključivanja dionika i dobivanja relevantnih informacija s terena, organizirana su događanja radioničkog tipa tijekom kojih su sudionici (predstavnici, javnog, civilnog i gospodarskog sektora) iznijeli svoje viđenje snaga, slabosti, prilika i prijetnji ovom području, kao i naveli razvojne potrebe koje smatraju najrelevantnijima. Dodatno, online upitnikom prikupljena su mišljenja ispitanika o aktivnostima koje je potrebno provesti kako bi se iskoristile snage i nadišle slabosti ovog područja, kao i prijedlozi potreba LAG područja i konkretnih projektnih ideja za buduće razdoblje. Izvršeno je i zasebno online anketiranje u svrhu evaluacije provedbe LRS 2014. – 2020., kojim su također prikupljeni prijedlozi ispitanika za buduće aktivnosti i projektne ideje.

SWOT analiza, konkretno njezini unutarnji čimbenici, odnosno snage i slabosti, formulirani su na način da se temelje na karakteristikama područja obuhvata LAG-a „Istočna Istra“.

Kao jake strane ovog područja, koje je potrebno vrednovati i iskoristiti kao lokalne resurse te na temelju njih dalje razvijati područje, jesu povoljne geografske, prometne i klimatske prilike koje ovo područje čine ugodnim za život i privlače turiste i posjetitelje. Na području LAG-a nalazi se 6 zaštićenih područja i 15 područja ekološke mreže Natura 2000., što predstavlja bogatu resursnu osnovu poglavito za razvoj turizma i povezanih djelatnosti.

Kao pozitivan faktor prepoznat je i interes mladih za uključivanje u poljoprivredu, kao i pozitivan stav te povjerenje stanovništva prema samom LAG-u „Istočna Istra“.

Područje LAG-a ukupno broji 20.682 stanovnika (Popis 2021.), što je smanjenje od 1.908 stanovnika u odnosu na 2011., a svaka od 5 uključenih JLS-ova bilježi smanjenje broja stanovnika, što potvrđuje negativne demografske trendove na ovom području. Negativna kretanja broja stanovnika sa sobom povlače i odljev kvalificirane radne snage, a na području LAG-a prepoznati su i problemi nedostupnosti kvalitetne radne snage, neusklađenosti obrazovnih programa s potrebama tržišta rada, slabog interesa za cjeloživotnim obrazovanjem/dodatnim edukacijama te manjkom edukacija organiziranih na centralnoj razini (Ministarstvo poljoprivrede), a koje bi služile dodatnom usavršavanju.

Dok s jedne strane klima povoljno djeluje na poljoprivredu, s druge strane ovo područje dijelom karakterizira loša kvaliteta zemlje te rascjepkane parcele i mala veličina poljoprivrednih gospodarstava, što nepovoljno utječe na razvoj poljoprivrede i otežava poslovanje poljoprivrednim gospodarstvima te stvara veće troškove. Čak 61% poljoprivrednih gospodarstava ekonomske su veličine manje od 3.000 EUR, dok je njih 26% između 3.001 i 8.000 EUR, a samo 12% preko 8.000 EUR.

Okrupnjavanje parcela otežano je zbog neriješenih imovinsko-pravnih odnosa, koji negativno utječu i na reguliranje zapuštenih zemljišta, a što dodatno doprinosi problemu divljih odlagališta otpada.

Kao veliki problem ističe se neriješen sustav navodnjavanja (dodatno otežan rascjepkanošću parcela), što poljoprivrednu proizvodnju čini izrazito ranjivom na klimatske promjene, a male, rascjepkane parcele i niska razina udruživanja poljoprivrednika dodatno otežavaju rješavanje ovog problema.

Tijekom prethodnog programskog razdoblja putem LAG natječaja financirani su, između ostalog, projekti modernizacije poljoprivrednih gospodarstava i nabavke opreme odnosno radnih strojeva, a korisnici bespovratnih sredstava izjavili su (u evaluacijskom upitniku za evaluaciju provedbe LRS 2014.-2020.) kako su time postigli veću produktivnost i kvalitetu krajnjeg proizvoda, smanjili troškove proizvodnje, olakšali i ubrzali rad i slično. Modernizacija poljoprivrednih gospodarstava, s naglaskom na mehanizaciju i veće korištenje obnovljivih izvora energije i dalje ostaje kontinuirana potreba daljnjeg razvoja LAG područja kako bi se smanjili troškovi proizvodnje i povećala produktivnost rada.

Tijekom izrade ove Strategije izvršena je evaluacija provedbe prethodne LRS, a najveći broj ispitanika izjavio je kako se djelovanje LAG-a najviše vidi zbog unaprjeđenja kvalitete života na području obuhvata LAG-a. Stoga je bitno i u budućem razdoblju planirati intervencije koje pozitivno utječu na

unaprjeđenje kvalitete života i kvalitete lokalne javne infrastrukture, a kao konkretni trenutni problemi prepoznati su loša kvaliteta nerazvrstanih cesta, nepotpuno riješen sustav gospodarenja otpadom (divlja odlagališta), nepotpuna pokrivenost stanovništva sustavom javne odvodnje, nepostojanje mreže lokalnog javnog prijevoza, nedostatak kapaciteta za smještaj i izvaninstitucijskih usluga usmjerenih osobama starije životne dobi, nedostatak stručnog kadra i opreme u hitnoj zdravstvenoj zaštiti, neadekvatno upravljanje kulturno – povijesnom baštinom i slično.

Svega 3,9% poljoprivrednih gospodarstava na obuhvatu LAG-a registrirani su kao ekološki proizvođači, a nedovoljna zainteresiranost za ekološku poljoprivredu prepoznata je kao jedna od slabosti u SWOT analizi. Razlozi se najviše odnose na visoke početne troškove ekološke proizvodnje, nedovoljnu prepoznatost i kanale prodaje ekoloških proizvoda, kao i općenito slabu prisutnost lokalnih proizvoda u turističkoj ponudi, nisku razina brendiranja i nedovoljnu prezentacija lokalnih proizvoda te nedostatak poljoprivrednih zadruga i slabu motiviranost za združeni nastup na tržištu. Potrebno je raditi na većem povezivanju turizma i poljoprivrede, prepoznavanju zajedničkih interesa pružatelja turističkih usluga i poljoprivrednih proizvođača te brendiranju i plasiranju lokalnih proizvoda u turističke/ugostiteljske objekte, posebice s naglaskom na ekološke proizvode. Potrebno je također raditi na zaštiti lokalnih autohtonih proizvoda (krafi) i staništa (tartufa).

Buduće razdoblje karakterizirat će rizici vezani uz klimatske promjene i globalne zdravstvene ugroze, kao i nesigurnost rokova isporuke i fluktuacija cijena na tržištu nabave. Stoga je daljnji razvoj ruralnog područja potrebno planirati na osnovama održivosti, zaštite bioraznolikosti, energetske učinkovitosti i koncepta pametnih sela, a istovremeno uvažavajući posebnosti i specifične lokalne potrebe.

5. OPĆI CILJEVI, SPECIFIČNI CILJEVI I INTERVENCIJE LRS

5.1. Prikaz potreba LAG područja

Proces programiranja LRS uključivao je identifikaciju i prioritizaciju potreba LAG područja, a na kojima su dalje temeljeni opći i specifični ciljevi LRS, kao i intervencije. Osim navedenog, potrebe odražavaju ciljeve strategija na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini, kako specifične ciljeve vezane uz poljoprivredu i ruralni razvoj te razvoj lokalne zajednice, tako i nacionalne razvojne ciljeve te ciljeve vezane uz zaštitu okoliša i prirode te klimatske promjene.

Kod izrade LAG intervencija pazilo se na izbjegavanje preslikavanja intervencija navedenih u SP ZPP. Također, u obzir se uzelo da su projekti koje će LAG moći provoditi "small scale projects", s maksimumom od 300.000 EUR vrijednosti projekta i 200.000 EUR-a potpore po projektu.

Proces odabira potreba koje će se uključiti u LRS obuhvaćao je 4 kriterija putem kojih su potrebe (proizišle iz SWOT analize) evaluirane, a to su: (1) Prilagođenost karakteristikama lokalnog područja – temelj za intervencije koje odgovaraju (specifičnim) potrebama područja; (2) Potreba za djelovanjem – uključujući pitanja koliko je rješavanje potrebe važno, koliko je hitno te postoji li mogućnost zadovoljavanja potrebe drugim izvorima financiranja; (3) Povezanost sa strateškim dokumentima na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini – uključujući provedbene programe svake JLS LAG područja, Master plan turizma Istarske županije 2015. – 2025. i nacrt Plana razvoja Istarske županije 2022. – 2027. i (4) Razina prioritizacije srodne potrebe u SP ZPP.

Tablica 25: Potrebe LAG područja

Naziv potrebe	Opis potrebe	Naziv općeg cilja LRS kojim se ispunjava potreba	Naziv specifičnog cilja LRS kojim se ispunjava potreba
PO1: Stavljanje u funkciju neobrađenih (zapuštenih) poljoprivrednih zemljišta u privatnom, općinskom i državnom vlasništvu	Potrebe se odnose na daljnja ulaganja u modernizaciju poljoprivredne proizvodnje, prerade, marketing i promociju lokalnih proizvoda, kao i jačanje stručnih kompetencija i stvaranje poticajnog okruženja i uvjeta za uključivanje mlade populacije u bavljenje poljoprivrednom djelatnošću. Detaljan opis svake pojedine	1. Povećanje konkurentnosti poljoprivrednih i nepoljoprivrednih gospodarstava	1.1. Poboljšanje položaja poljoprivrednika i modernizacija poljoprivrednih gospodarstava
			1.3. Doprinos ublažavanju i prilagodbi klimatskim promjena te promicanje korištenja obnovljivih izvora energije
PO2: Restrukturiranje postojećih nasada i podizanje novih nasada		1. Povećanje konkurentnosti poljoprivrednih i nepoljoprivrednih gospodarstava	1.1. Poboljšanje položaja poljoprivrednika i modernizacija poljoprivrednih gospodarstava
PO3: Razvoj sustava navodnjavanja poljoprivrednih zemljišta		1. Povećanje konkurentnosti poljoprivrednih i nepoljoprivrednih gospodarstava	1.1. Poboljšanje položaja poljoprivrednika i modernizacija poljoprivrednih gospodarstava
			1.3. Doprinos ublažavanju i prilagodbi klimatskim promjena te promicanje korištenja obnovljivih izvora energije
PO4: Uvođenje digitalnih rješenja u proizvodnju i plasiranje poljoprivrednih proizvoda		1. Povećanje konkurentnosti poljoprivrednih i nepoljoprivrednih gospodarstava	1.1. Poboljšanje položaja poljoprivrednika i modernizacija poljoprivrednih gospodarstava
			1.3. Doprinos ublažavanju i prilagodbi klimatskim promjena te promicanje korištenja obnovljivih izvora energije
PO5: Povećanje korištenja energije iz obnovljivih izvora u poljoprivrednoj proizvodnji		1. Povećanje konkurentnosti poljoprivrednih i	1.1. Poboljšanje položaja poljoprivrednika i modernizacija poljoprivrednih gospodarstava

Naziv potrebe	Opis potrebe	Naziv općeg cilja LRS kojim se ispunjava potreba	Naziv specifičnog cilja LRS kojim se ispunjava potreba
	potrebe nalazi se u prilogu (Prilog 7).	nepoljoprivrednih gospodarstava	1.3. Doprinos ublažavanju i prilagodbi klimatskim promjena te promicanje korištenja obnovljivih izvora energije
PO6: Modernizacija i povećanje efikasnosti poljoprivrednih gospodarstava		1. Povećanje konkurentnosti poljoprivrednih i nepoljoprivrednih gospodarstava	1.1. Poboljšanje položaja poljoprivrednika i modernizacija poljoprivrednih gospodarstava
			1.3. Doprinos ublažavanju i prilagodbi klimatskim promjena te promicanje korištenja obnovljivih izvora energije
PO7. Poticanje ekološke poljoprivrede		1. Povećanje konkurentnosti poljoprivrednih i nepoljoprivrednih gospodarstava	1.1. Poboljšanje položaja poljoprivrednika i modernizacija poljoprivrednih gospodarstava
			1.2. Jačanje komplementarnosti poljoprivrede i turizma te doprinos turističkoj ponudi
			1.3. Doprinos ublažavanju i prilagodbi klimatskim promjena te promicanje korištenja obnovljivih izvora energije
PO8. Poticanje mlade populacije na bavljenje poljoprivrednom djelatnošću		1. Povećanje konkurentnosti poljoprivrednih i nepoljoprivrednih gospodarstava	1.1. Poboljšanje položaja poljoprivrednika i modernizacija poljoprivrednih gospodarstava
PO9. Jačanje stručnih kompetencija članova poljoprivrednih gospodarstava		1. Povećanje konkurentnosti poljoprivrednih i nepoljoprivrednih gospodarstava	1.1. Poboljšanje položaja poljoprivrednika i modernizacija poljoprivrednih gospodarstava
PO10. Poticanje diversifikacije poljoprivredne proizvodnje na više različitih kultura		1. Povećanje konkurentnosti poljoprivrednih i nepoljoprivrednih gospodarstava	1.1. Poboljšanje položaja poljoprivrednika i modernizacija poljoprivrednih gospodarstava
			1.2. Jačanje komplementarnosti poljoprivrede i turizma te doprinos turističkoj ponudi
PO11. Poticanje uspostave kratkih lanaca opskrbe prema kupcima		1. Povećanje konkurentnosti poljoprivrednih i nepoljoprivrednih gospodarstava	1.1. Poboljšanje položaja poljoprivrednika i modernizacija poljoprivrednih gospodarstava
			1.2. Jačanje komplementarnosti poljoprivrede i turizma te doprinos turističkoj ponudi
PO12. Izgradnja/rekonstrukcija i/ili opremanje objekata za preradu poljoprivrednih proizvoda		1. Povećanje konkurentnosti poljoprivrednih i nepoljoprivrednih gospodarstava	1.1. Poboljšanje položaja poljoprivrednika i modernizacija poljoprivrednih gospodarstava
PO13: Modernizacija poljoprivrednih strojeva i opreme, s naglaskom na energetsku učinkovitost		1. Povećanje konkurentnosti poljoprivrednih i nepoljoprivrednih gospodarstava	1.1. Poboljšanje položaja poljoprivrednika i modernizacija poljoprivrednih gospodarstava
			1.3. Doprinos ublažavanju i prilagodbi klimatskim promjena te promicanje korištenja obnovljivih izvora energije
PO14: Poticanje prelaska na obnovljive izvore energije		1. Povećanje konkurentnosti poljoprivrednih i	1.1. Poboljšanje položaja poljoprivrednika i modernizacija poljoprivrednih gospodarstava

Naziv potrebe	Opis potrebe	Naziv općeg cilja LRS kojim se ispunjava potreba	Naziv specifičnog cilja LRS kojim se ispunjava potreba
		nepoljoprivrednih gospodarstava	1.3. Doprinos ublažavanju i prilagodbi klimatskim promjena te promicanje korištenja obnovljivih izvora energije
PO15: Poticanje udruživanja poljoprivrednih gospodarstava, kako međusobno tako i s pružateljima turističkih usluga		1. Povećanje konkurentnosti poljoprivrednih i nepoljoprivrednih gospodarstava	1.1. Poboljšanje položaja poljoprivrednika i modernizacija poljoprivrednih gospodarstava
			1.2. Jačanje komplementarnosti poljoprivrede i turizma te doprinos turističkoj ponudi
PO16: Brendiranje lokalnih proizvoda i jača promocija te plasiranje na lokalnoj i široj razini		1. Povećanje konkurentnosti poljoprivrednih i nepoljoprivrednih gospodarstava	1.1. Poboljšanje položaja poljoprivrednika i modernizacija poljoprivrednih gospodarstava
			1.2. Jačanje komplementarnosti poljoprivrede i turizma te doprinos turističkoj ponudi
PO17: Ulaganja u objekte za plasiranje i promociju lokalnih proizvoda		1. Povećanje konkurentnosti poljoprivrednih i nepoljoprivrednih gospodarstava	1.1. Poboljšanje položaja poljoprivrednika i modernizacija poljoprivrednih gospodarstava
			1.2. Jačanje komplementarnosti poljoprivrede i turizma te doprinos turističkoj ponudi
PO18: Daljnja ulaganja u komunalnu infrastrukturu, uključujući i uređenje nerazvrstanih cesta i daljnje unaprjeđenje (međuopćinske) prometne povezanosti	Identificirane potrebe odnose se na daljnja ulaganja u infrastrukturu koja je u funkciji zadovoljavanja javnih i društvenih potreba, s naglaskom na osjetljivost prema najugroženijim članovima stanovništva. Detaljan opis svake pojedine potrebe nalazi se u prilogu (Prilog 7).	2. Unaprjeđenje uvjeta života na području LAG-a	2.1. Unaprjeđenje javne infrastrukture i javnih prostora
PO19: Daljnja ulaganja u zdravstvenu infrastrukturu, posebice hitnu zdravstvenu zaštitu i ambulante		2. Unaprjeđenje uvjeta života na području LAG-a	2.1. Unaprjeđenje javne infrastrukture i javnih prostora
PO20: Povećanje kvalitete života lokalnog stanovništva kroz daljnja ulaganja u društvenu infrastrukturu		2. Unaprjeđenje uvjeta života na području LAG-a	2.1. Unaprjeđenje javne infrastrukture i javnih prostora
PO21: Razvoj dodatnih turističkih atrakcija temeljenih na neiskorištenim resursima, posebno kulturnoj/tradicijskog baštini te podizanje svijesti javnosti o važnosti njihova očuvanja		2. Unaprjeđenje uvjeta života na području LAG-a	2.2. Valorizacija i održivo korištenje prirodne i kulturne baštine
PO22: Ulaganja u sportsko-rekreativnu infrastrukturu, s naglaskom na školske sportske dvorane, uređenje biciklističkih i pješačkih staza, uključujući i šumske puteve		2. Unaprjeđenje uvjeta života na području LAG-a	2.1. Unaprjeđenje javne infrastrukture i javnih prostora 2.2. Valorizacija i održivo korištenje prirodne i kulturne baštine
PO23: Ulaganja u kapacitete za smještaj i pružanje izvaninstitucijskih usluga usmjerenih osobama starije životne dobi		2. Unaprjeđenje uvjeta života na području LAG-a	2.1. Unaprjeđenje javne infrastrukture i javnih prostora
PO24: Promocija koncepta pametnih sela i podizanje svijesti o važnosti zelene tranzicije i digitalne transformacije		2. Unaprjeđenje uvjeta života na području LAG-a	2.1. Unaprjeđenje javne infrastrukture i javnih prostora 2.2. Valorizacija i održivo korištenje prirodne i kulturne baštine

Izvor: *Vlastita izrada*

5.2. Opis općih i specifičnih ciljeva LRS

LRS LAG-a „Istočna Istra“ definira dva opća i pet specifičnih ciljeva koji će se ostvariti provedbom definiranih intervencija, a koji kumulativno doprinose poboljšavanju uvjeta, odnosno kvalitete života u ruralnom području.

Opći cilj 1. Povećanje konkurentnosti poljoprivrednih i nepoljoprivrednih gospodarstava usmjeren je na gospodarski aspekt razvoja lokalne zajednice i zadovoljavanje potreba poljoprivrednih gospodarstava u kontekstu ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu te jačanje kompetencija. Planiraju se ulaganja u modernizaciju tehnoloških procesa, uvođenje novih tehnologija i rješenja za učinkovitije korištenje sirovina i energenata, kao i poticanje udruživanja i uspostave kratkih lanaca opskrbe prema kupcima. Ulaganja u inovativne i digitalne tehnologije u preradi poljoprivrednih proizvoda poticat će se kao prilika za unapređenje proizvodnje i rast produktivnosti.

U kontekstu energetske politike i strategije Hrvatske, a nastavno na strategiju EU, poticat će se ulaganja za smanjenja emisije stakleničkih plinova, povećanja udjela OIE i energetsku učinkovitost.

U kontekstu navedenog, definirana su 3 specifična cilja koji doprinose ostvarenju općeg:

- Specifični cilj 1.1. Poboljšanje položaja poljoprivrednika i modernizacija poljoprivrednih gospodarstava
- Specifični cilj 1.2. Jačanje komplementarnosti poljoprivrede i turizma te doprinos turističkoj ponudi
- Specifični cilj 1.3. Doprinos ublažavanju i prilagodbi klimatskim promjena te promicanje korištenja obnovljivih izvora energije.

Zadovoljavajuća i funkcionalna komunalna i društvena infrastruktura važni su elementi kvalitete života ruralnih područja koja su još uvijek suočena s nedostatkom određene vrste javne infrastrukture i nisu iste kvalitete u odnosu na urbana područja, stoga je kao **Opći cilj 2.** definirano **Unaprjeđenje uvjeta života na području LAG-a**. Ruralna područja i dalje u svome prostoru imaju nedostatak i manjak kvalitete po pitanju komunalne, društvene i socijalne infrastrukture u odnosu na urbana područja.

Kvalitetna i adekvatna javna infrastruktura pridonosi ublažavanju nepovoljnih demografskih kretanja na ruralnom području i omogućava uvjete za društveni i održivi gospodarski razvoj odnosno doprinosi zadržavanju postojećih i otvaranju novih radnih mjesta.

Unaprjeđenje uvjeta života na području LAG-a uključivat će nadogradnje komunalne, društvene, zdravstvene, rekreativne i druge potrebne infrastrukture i sadržaja, a posebna će se pažnja pridati očuvanju i valorizaciji prirodne i kulturne baštine.

Za ostvarenje 2. općeg cilja definirani su sljedeći specifični ciljevi:

- Specifični cilj 2.1. Unaprjeđenje javne infrastrukture i javnih prostora
- Specifični cilj 2.2. Valorizacija i održivo korištenje prirodne i kulturne baštine.

Tablica 26: Opći i specifični ciljevi LRS

Naziv općeg cilja	Kratki opis općeg cilja	Naziv specifičnog cilja	Kratki opis specifičnog cilja
1. Povećanje konkurentnosti poljoprivrednih i nepoljoprivrednih gospodarstava	Osnovni preduvjeti povećanja konkurentnosti poljoprivredne proizvodnje su povećanje produktivnosti odnosno proizvodnje (vezane uz nove tehnike i	1.1. Poboljšanje položaja poljoprivrednika i modernizacija poljoprivrednih gospodarstava	Ovim se specifičnim ciljem želi doprinijeti rješavanju prepoznatih potreba i problema na području LAG-a Istočna Istra, na način da se omoguće uvjeti koji će poboljšati položaj poljoprivrednika, a njihova gospodarstva dovesti u korak s vremenom. Kroz ulaganja u primarnu poljoprivrednu proizvodnju i preradu očekuje se povećati stupanj

Naziv općeg cilja	Kratki opis općeg cilja	Naziv specifičnog cilja	Kratki opis specifičnog cilja
	tehnologije, uključujući digitalizaciju, a koje će povećati produktivnost i rada i resursa), investicije u primarnu proizvodnju i preradu (između ostalog i s ciljem stvaranja proizvoda više dodane vrijednosti) te poseban fokus na prepoznatljivosti (brendiranju) proizvoda.		opremljenosti proizvođača i prerađivača, kao i infrastrukturnih uvjeti za obavljanje njihovih djelatnosti.
		1.2. Jačanje komplementarnosti poljoprivrede i turizma te doprinos turističkoj ponudi	Ovim se ciljem želi postići veća razina udruživanja poljoprivrednih gospodarstava, kako međusobno tako i s pružateljima turističkih usluga. Zajedničkim nastupom poljoprivrednici jačaju svoju poziciju na tržištu, skraćuju lanac opskrbe hranom do krajnjeg potrošača, te omogućavaju zajednički rad na prepoznatljivosti (brendiranju) proizvoda.
		1.3. Doprinos ublažavanju i prilagodbi klimatskim promjena te promicanje korištenja obnovljivih izvora energije	Uslijed sveprisutnih klimatskih promjena vidljiv je negativan utjecaj i na sektor poljoprivrede, stoga se ovim specifičnim ciljem želi ostvariti doprinos ublažavanju klimatskih promjena, između ostalog i kroz promicanje korištenja obnovljivih izvora energije.
2. Unaprjeđenje uvjeta života na području LAG-a	Osnovni preduvjet za visoku kvalitetu života lokalnog stanovništva, pa i kvalitetu boravka posjetitelja odnosno turista, čini lokalna (komunalna i društvena) infrastruktura koju je potrebno kontinuirano unaprjeđivati, uz naglasak osiguravanja pristupačnosti i kvalitete korištenja za rizične skupine i osobe sa smanjenim mogućnostima.	2.1. Unaprjeđenje javne infrastrukture i javnih prostora	Ovim se specifičnim ciljem namjerava doprinijeti stvaranju zadovoljavajuće i funkcionalne komunalne i društvene infrastrukture na području LAG-a, a što su važni elementi kvalitete života ruralnog područja. Javna infrastruktura će pridonijeti ublažavanju nepovoljnih demografskih kretanja i omogućiti uvjete za društveni i održivi gospodarski razvoj odnosno doprinijeti zadržavanju postojećih i otvaranju novih radnih mjesta.
		2.2. Valorizacija i održivo korištenje prirodne i kulturne baštine	Prilikom planiranja ulaganja u ruralnu infrastrukturu potrebno je u obzir uzeti očuvanje i valorizaciju prirodne i kulturne baštine, posebice s obzirom da je područje LAG-a turističko područje, kojem prirodna i kulturna baština mogu značajno doprinijeti privlačnosti turističke ponude.

5.3. Opis intervencija LRS uključujući projekte suradnje

LAG intervencije namijenjene su korištenju lokalnih resursa i održivom razvoju lokalnog područja, a zamišljeno je da **nadopunjuju intervencije iz SP ZPP** koje se provode na nacionalnom nivou, koje često ne mogu u potpunosti odgovoriti potrebama i specifičnostima lokalnog područja niti dionici mogu putem takvih projekata u potpunosti zadovoljiti svoje potrebe.

Provedba ove LRS planira se u okviru SP ZPP intervencije 77.06. Potpora LEADER (CLLD) pristupu. Provedbom lokalnih razvojnih strategija LAG-ovi u skladu s principom odozdo prema gore (bootom-up) doprinose održivom razvoju ruralnog područja i uključenosti lokalnog ruralnog stanovništva u gospodarski razvoj i veću dostupnost i raznolikost sadržaja koje će koristiti stanovništvo ruralnih sredina. Potrebe na koje se odgovara uspostavom LEADER pristupa su:

- Unaprijediti infrastrukturu u ruralnim područjima
- Poticanje uključivanja dionika u lokalni razvoj
- Stvaranje novih radnih mjesta diverzifikacijom proizvodnje.

Projekti koji će se provoditi na temelju LRS doprinijet će zadržavanju postojećih i otvaranju novih radnih mjesta odnosno održivom gospodarskom rastu lokalnog područja i većoj društvenoj uključenosti, a čime se izravno doprinosi ostvarenju posebnog cilja 8 iz EPFRR-a „Promicanje zapošljavanja, rasta, socijalne uključenosti i lokalnog razvoja u ruralnim područjima, uključujući biogospodarstvo i održivo šumarstvo“.

Projekti koji će se provoditi putem LRS **doprinijet će provedbi koncepta Pametnih sela** na sljedeći način:

- kroz digitalizaciju u poljoprivredi i ostalim društvenim aktivnostima u selima
- kroz doprinos okolišnim ciljevima i ublažavanju klimatskih promjena u selima.

Projekti kojima će se pružiti potpora su “small scale projects”, odnosno naglasak će biti na manjim projektima (do 300.000 EUR-a vrijednosti projekta i 200.000 EUR-a potpore po projektu).

Dodana vrijednost LEADER programa ostvarit će se kroz prepoznavanje i poticanje inovativnosti s obzirom da su definirane intervencije rezultat potreba i specifičnosti LAG područja te će biti namijenjene korištenju lokalnih resursa i održivom razvoju lokalnog područja. Intervencije iz SP ZPP koje se provode na nacionalnom nivou često ne mogu u potpunosti odgovoriti potrebama i specifičnostima određenog užeg područja niti dionici mogu putem takvih projekata u potpunosti izraziti inovativna rješenja za svoje područje.

Nadalje, intervencija u sklopu Općeg cilja 2. *Unaprjeđenje uvjeta života na području LAG-a* doprinosi jačanju socijalnog (društvenog) kapitala u lokalnoj zajednici, zajedničkom sudjelovanju u provedbi projekta, očuvanju kulturnih vrijednosti koje unapređuju društveno stanje, produbljivanju solidarnosti i empatije prema ranjivim skupinama, jačanju kohezije i sl. među stanovnicima LAG- Istočna Istra.

Tablica 27: Intervencije u LRS

Opći cilj LRS	Specifični cilj LRS	Potreba	Intervencija
1. Povećanje konkurentnosti poljoprivrednih i nepoljoprivrednih gospodarstava	1.1. Poboljšanje položaja poljoprivrednika i modernizacija poljoprivrednih gospodarstava	PO1, PO2, PO3, PO4, PO5, PO6, PO7, PO8, PO9, PO10, PO11, PO12, PO13, PO14, PO15, PO16, PO17	I1. Povećanje produktivnosti i konkurentnosti te modernizacija poljoprivrednih gospodarstava I2. Povećanje dodane vrijednosti poljoprivredne proizvodnje (uključujući korištenjem inovativnih rješenja)

Opći cilj LRS	Specifični cilj LRS	Potreba	Intervencija
	1.2. Jačanje komplementarnosti poljoprivrede i turizma te doprinos turističkoj ponudi	PO7, PO10, PO15, PO16, PO17	I1. Povećanje produktivnosti i konkurentnosti te modernizacija poljoprivrednih gospodarstava I2. Povećanje dodane vrijednosti poljoprivredne proizvodnje (uključujući korištenjem inovativnih rješenja)
	1.3. Doprinos ublažavanju i prilagodbi klimatskim promjena te promicanje korištenja obnovljivih izvora energije	PO1, PO3, PO4, PO5, PO6, PO7, PO13, PO14	I1. Povećanje produktivnosti i konkurentnosti te modernizacija poljoprivrednih gospodarstava I2. Povećanje dodane vrijednosti poljoprivredne proizvodnje (uključujući korištenjem inovativnih rješenja)
2. Unaprjeđenje uvjeta života na području LAG-a	2.1. Unaprjeđenje javne infrastrukture i javnih prostora	PO18, PO19, PO20, PO22, PO23, PO24	I3. Razvoj nove i nadogradnja postojeće lokalne infrastrukture
	2.2. Valorizacija i održivo korištenje prirodne i kulturne baštine	PO21, PO22, PO24	I3. Razvoj nove i nadogradnja postojeće lokalne infrastrukture

Tablica 28: Projekti suradnje

Vrsta projekta suradnje	Područje interesa projekta suradnje	Očekivani rezultat provedbe projekta suradnje	Indikativni visina proračuna projekta suradnje (u odnosu na ukupni iznos alokacije koje će LAG ostvariti u razdoblju 2023.-2027.)
Međuteritorijalni	Promocija i očuvanje lokalnih tradicija i kulturne i prirodne baštine	- umrežavanje dionika (stanovništva, odgojno-obrazovnih ustanova, gospodarskog sektora i sl.) u cilju promocije i očuvanju lokalnih tradicija i kulturne i prirodne baštine - izvršene aktivnosti u cilju zaštite lokalne tradicije i kulturne i prirodne baštine	3,75%

Tablica 29: Opis intervencija

Naziv i kod intervencije	**I1. Povećanje produktivnosti i konkurentnosti te modernizacija poljoprivrednih gospodarstava**
Područje obuhvata	Cjelokupno područje LAG - „Istočna Istra“
Kratki opis intervencije : **- svrha intervencije** **- doprinos intervencije općem i specifičnom cilju LRS** **- doprinos intervencije specifičnom cilju ZPP,** **- pripadnost intervencije nekom od članaka Uredbe (EU) 2021/2115** **- doprinos pokazateljima rezultata ZPP-a** **- opis dodatne vrijednosti intervencije u provedbi LEADER pristupa uz naglasak na posebitosti intervencije koje ju razlikuju u odnosu na SP ZPP intervencije** **- ako je primjenjivo opis inovativnih elemenata LRS**	Na temelju SWOT analize i iskazanih potreba PO1 – PO11 i PO15 – PO17 izrađena je ova intervencija. Svrha ove intervencije jest odgovoriti na prepoznate potrebe područja LAG-a Istočna Istra i doprinijeti ostvarenju tih potreba, odnosno stvaranju pozitivnih uvjeta za daljnji rast i razvoj poljoprivrednih gospodarstava. Kako bi se prevladala postojeća ograničenja, nužna su ulaganja u modernizaciju tehnoloških procesa u poljoprivredi radi učinkovitijeg korištenja proizvodnih resursa te zaokret prema proizvodnji proizvoda više dodane vrijednosti. Ulaganja kroz ovu intervenciju doprinijet će poboljšanju kvalitete materijalne imovine poljoprivrednih gospodarstava kako bi se osigurala njihova tehnička i tehnološka učinkovitost koja je važna za rast produktivnosti te kako bi se osigurao temelj za dugoročnu konkurentnost. Primjena novih i inovativnih tehnologija doprinijet će smanjenju troškova proizvodnje, smanjenju potrebnog vremena i/ili poboljšanju kvalitete poljoprivrednih proizvoda. Radit će se na većem brendiranju lokalnih proizvoda i jačoj promociji te plasiranju proizvoda na lokalnoj i široj razini. Prilikom odabira projekata prednost će se dati poljoprivrednim gospodarstvima na kojima je nositelj mladi poljoprivrednik. Ova intervencija doprinosi Općem cilju *1. Povećanje konkurentnosti poljoprivrednih i nepoljoprivrednih gospodarstava*, kao i njegovim Specifičnim ciljevima, konkretno *1.1. Poboljšanje položaja poljoprivrednika i modernizacija poljoprivrednih gospodarstava*; *1.2. Jačanje komplementarnosti poljoprivrede i turizma te doprinos turističkoj ponudi* i *1.3. Doprinos ublažavanju i prilagodbi klimatskim promjena te promicanje korištenja obnovljivih izvora energije*. Intervencija doprinosi i sljedećim specifičnim ciljevima ZPP: **SO2 Jačanje usmjerenosti na tržište i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava kratkoročno i dugoročno, uključujući veću usmjerenost na istraživanje, tehnologiju i digitalizaciju** – kroz poticanje ulaganja u modernizaciju i digitalizaciju poslovanja, poticanje inovativnosti te druge modele povećanja efikasnosti koji vode do veće konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava. **SO4 Doprinos ublažavanju klimatskih promjena i prilagodbi tim promjenama, uključujući smanjenjem emisija stakleničkih plinova i poboljšanjem sekvestracije ugljika, te promicanje održive energije** - pri planiranju i provedbi LRS naglasak se stavlja na doprinos okolišnim ciljevima EU i promicanje obnovljivih izvora energije, na način i u mjeri koja odgovara potrebama i mogućnostima lokalnog područja. Između ostalog, u određenim natječajima prednost će se dati projektima koji imaju pozitivan utjecaj na okoliš. Kroz modernizaciju poljoprivrednih gospodarstava, uvođenje novih tehnologija i zamjenu zastarjelih, uvođenje OIE i slično pozitivno se doprinosi ovom specifičnom cilju ZPP. Intervencija je usklađena s člancima 73. i 74. Uredbe (EU) br. 2021/2115. Provedbom ove intervencije doprinosi se pokazatelju rezultata R.3 ZPP-a Obrazloženje: Očekuje se da će 8 poljoprivrednika primiti potporu kroz provedbu ove intervencije za ulaganja u digitalnu poljoprivrednu tehnologiju. Provedbom ove intervencije doprinosi se pokazatelju rezultata R.9 ZPP-a

	Obrazloženje: Očekuje se da će 32 poljoprivrednika primiti potporu kroz provedbu ove intervencije za ulaganja u restrukturiranje i modernizaciju. Provedbom ove intervencije doprinosi se pokazatelju rezultata R.15 ZPP-a Obrazloženje: Očekuje se da će se dodijeliti potpora za ulaganje u 0,01 MW kapaciteta za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora, uključujući biološke Dodana vrijednost provedbe ove intervencije se očituje u povećanju konkurentnosti poljoprivrednika LAG područja čime se doprinosi cjelokupnom održivom razvoju i jačanju identiteta LAG područja. Navedeno će se ostvariti kroz financiranje (projekata) novih korisnika, koji do sada nisu provodili projekte financirane iz LEADER-a, kao i provedbu projekata s jedinstvenim vrijednostima u usporedbi sa standardnim mehanizmima isporuke u odnosu na nacionalnu razinu, a što je omogućeno CLLD pristupom te projektima kojima se ostvaruje dodana vrijednost LEADER-a. Tijekom definiranja potreba koje čine podlogu ove intervencije, kao i razrade same intervencije, došlo je do interakcije djelatnika LAG-a i stanovnika LAG područja čime su se iste učvrstile te je došlo i do povećanja kapaciteta (znanja, vještina i informacija) stanovništva LAG područja o mogućnostima i potencijalima navedene intervencije unutar LRS LAG-a Istočna Istra. Inovativni elementi LRS očituju se poglavito u poticanju tehnoloških i netehnoloških inovacija usmjerenih na nove tehnologije i metode koje omogućuju povećanje otpornosti na klimatske promjene, digitalizaciju i zelenu tranziciju.Za razliku od standardnih SP ZPP intervencija, ova intervencija stavlja naglasak na razvoj lokalne poljoprivredne proizvodnje potičući tako održive i lokalno relevantne poljoprivredne prakse. Fokus je na neophodnoj generacijskoj obnovi ruralnog područja s ciljem prevencije depopulacije ruralnog područja. Razlika u odnosu na SP ZPP jest i u uvjetima prihvatljivosti korisnika, čime se značajno smanjuje broj mogućih korisnika i smanjuje konkurencija, te u planiranim iznosima potpore.
Ciljani korisnici	Poljoprivrednici kako je definirano u nadležnom nacionalnom propisu.
Temeljni uvjeti prihvatljivosti korisnika	Kako bi bio prihvatljiv, korisnik mora: - imati prebivalište ili sjedište, uključujući podružnicu, ovisno o organizacijskom obliku unutar područja LAG-a putem kojeg podnosi zahtjev za potporu, prije dana objave LAG natječaja sve do proteka roka od 5 (pet) godina od dana konačne isplate sredstava potpore, osim u slučaju ako odabrani LAG promijeni obuhvat područja ili u slučaju više sile i izvanredne okolnosti sukladno članku 3. stavku 1. Uredbe (EU) br. 2021/2116; - imati podmirene odnosno uređene financijske obveze prema državnom proračunu; - ne smije biti u postupku predstečaja, stečaja, stečaja potrošača ili likvidacije u skladu s posebnim propisima; - biti u rangu mikro ili malog poduzeća, ako je korisnik poduzeće, - mora biti upisan u Upisnik poljoprivrednika ili Upisnik obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava u skladu s nadležnim propisima te imati ekonomsku veličinu poljoprivrednog gospodarstva (EVPG) od najmanje 3.000 EUR. Svi uvjeti prihvatljivosti bit će definirani u LAG natječaju.
Prihvatljive vrste projekta i uvjeti prihvatljivosti projekta	Prihvatljive vrste projekata uključuju projekte usmjerene na povećanje konkurentnosti i/ili produktivnosti te modernizaciju i unapređenje rada poljoprivrednog gospodarstva, a sukladno ciljevima LRS i SP ZPP. Prihvatljivi su projekti koji odgovaraju na definirane potrebe, odnosno koji su usmjereni na restrukturiranje postojećih nasada i stavljanju u

	funkciju zapuštenih zemljišta, uvođenje nove i/ili inovativne tehnologije u poljoprivrednu proizvodnju, korištenje obnovljivih izvora energije, druga ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu, edukacijsko informativne te promotivne aktivnosti i slično. Uvjeti prihvatljivosti projekta: - projekt se mora provoditi na području LAG-a „Istočna Istra“ - ukupni iznos projekta ne smije biti veći od 300.000,00 EUR (bez PDV-a) Svi uvjeti prihvatljivosti bit će definirani u LAG natječaju.
Načela kriterija odabira	Načela kriterija odabira projekata se temelje na: - ekonomska veličina poljoprivrednog gospodarstva (prioritet imaju poljoprivredna gospodarstva s većim SO) - nositelj poljoprivrednog gospodarstva (prioritet imaju poljoprivredna gospodarstva na kojima je nositelj mladi poljoprivrednik) - vrsta ulaganja (prednost imaju projekti kojima se ostvaruje digitalizacija i/ili kojima se ostvaruje pozitivan utjecaj na okoliš) - očuvanje radnog mjesta (prednost imaju nositelji projekta koji ostvaruju očuvanje radnog mjesta) - ulaganje u prioritetni sektor (prednost imaju stočarstvo/voćarstvo/povrtlarstvo). Detaljna načela kriterija odabira bit će propisana LAG natječajem.
Najniža ukupna vrijednost projekta	Odredit će se u LAG natječaju.
Najviša ukupna vrijednost projekta	Najviša ukupna vrijednost projekta je do 300.000 eura (bez PDV-a).
Najniži iznos potpore po projektu	Odredit će se u LAG natječaju.
Najviši iznos potpore po projektu	Najviši iznos potpore po projektu je do 200.000 eura.
Intenzitet potpore	Intenzitet potpore iznosi do 65% od ukupnih prihvatljivih troškova projekta. U slučaju da ulaganje provodi mladi poljoprivrednik intenzitet potpore iznosi do 80% od ukupnih prihvatljivih troškova projekta. U slučaju da se radi o ulaganju u mala poljoprivredna gospodarstva intenzitet potpore iznosi do 85% od ukupnih prihvatljivih troškova projekta. Točan intenzitet potpore bit će naveden u LAG natječaju.

Pokazatelji

Broj novostvorenih radnih mjesta (puno radno vrijeme), doprinosi R.37 ZPP-a	Kroz provedbu ove intervencije planirano je stvaranje 0 novih radnih mjesta.
Broj sačuvanih radnih mjesta	Kroz provedbu ove intervencije planirano je čuvanje 4 postojeća radna mjesta.

R.br.		
1.	**Naziv pokazatelja**	R.3 Digitalizacija poljoprivrede
	Mjerna jedinica	Broj poljoprivrednih gospodarstava koja primaju potporu
	Ciljna vrijednost	Kroz provedbu ove intervencije očekuje se dodjela potpore za 8 poljoprivrednih gospodarstava koji uvode digitalna rješenja u poslovanje.
2.	**Naziv pokazatelja**	R.9. Modernizacija poljoprivrednih gospodarstava
	Mjerna jedinica	Broj poljoprivrednih gospodarstva koja primaju potporu
	Ciljna vrijednost	Kroz provedbu ove intervencije očekuje se dodjela potpore za 32 poljoprivredna gospodarstva koji moderniziraju svoja gospodarstva.
3.	**Naziv pokazatelja**	R.15 Energija iz obnovljivih izvora iz poljoprivrede i šumarstva te iz drugih obnovljivih izvora

	Mjerna jedinica	MW
	Ciljna vrijednost	Kroz provedbu ove intervencije očekuje se da će instalirani kapacitet za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora energije biti 0,01 MW.
4.	**Naziv pokazatelja**	Poljoprivredna oprema za koju je dodijeljena potpora kroz provedbu ove intervencije
	Mjerna jedinica	Broj nabavljene poljoprivredne opreme (poljoprivredni strojevi i mehanizacija)
	Ciljna vrijednost	Kroz provedbu ove intervencije očekuje se da će potpora biti dodijeljena za nabavu 90 komada poljoprivredne opreme.
5.	**Naziv pokazatelja**	Građevine za poljoprivrednu proizvodnju
	Mjerna jedinica	Broj izgrađenih/rekonstruiranih/opremljenih građevina
	Ciljna vrijednost	Kroz provedbu ove intervencije očekuje se da će potpora biti dodijeljena za 4 poljoprivredne građevine na kojima će se izvršiti gradnja, rekonstrukcija ili opremanje.
6.	**Naziv pokazatelja**	Broj mladih poljoprivrednika koji su korisnici potpore
	Mjerna jedinica	Broj mladih poljoprivrednika
	Ciljna vrijednost	Kroz provedbu ove intervencije očekuje se da će se potpora dodijeliti za 6 mladih poljoprivrednika.

Naziv i kod intervencije	**I2. Povećanje dodane vrijednosti poljoprivredne proizvodnje (uključujući korištenjem inovativnih rješenja)**
Područje obuhvata	Cjelokupno područje LAG - „Istočna Istra“
Kratki opis intervencije : **- svrha intervencije** **- doprinos intervencije općem i specifičnom cilju LRS** **- doprinos intervencije specifičnom cilju ZPP,** **- pripadnost intervencije nekom od članaka Uredbe (EU) 2021/2115** **- doprinos pokazateljima rezultata ZPP-a** **- opis dodatne vrijednosti intervencije u provedbi LEADER pristupa uz naglasak na posebitosti intervencije koje ju razlikuju u odnosu na SP ZPP intervencije** **- ako je primjenjivo opis inovativnih elemenata LRS**	Na temelju SWOT analize i iskazanih potreba PO8-PO9 i PO12 – PO17 izrađena je ova intervencija. Svrha ove intervencije jest odgovoriti na prepoznate potrebe područja LAG-a Istočna Istra i doprinijeti ostvarenju tih potreba, odnosno stvaranju pozitivnih uvjeta za daljnji rast i razvoj poljoprivrednih gospodarstava. Kako bi se prevladala postojeća ograničenja, nužna su ulaganja u modernizaciju tehnoloških procesa u preradi poljoprivrednih proizvoda radi učinkovitijeg korištenja proizvodnih resursa te zaokret prema proizvodnji proizvoda više dodane vrijednosti. Ova intervencija doprinosi Općem cilju *1. Povećanje konkurentnosti poljoprivrednih i nepoljoprivrednih gospodarstava*, kao i njegovim Specifičnim ciljevima, konkretno *1.1. Poboljšanje položaja poljoprivrednika i modernizacija poljoprivrednih gospodarstava*; *1.2. Jačanje komplementarnosti poljoprivrede i turizma te doprinos turističkoj ponudi* i *1.3. Doprinos ublažavanju i prilagodbi klimatskim promjena te promicanje korištenja obnovljivih izvora energije*. Intervencija doprinosi i sljedećim specifičnim ciljevima ZPP: **SO2 Jačanje usmjerenosti na tržište i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava kratkoročno i dugoročno, uključujući veću usmjerenost na istraživanje, tehnologiju i digitalizaciju** – kroz poticanje ulaganja u modernizaciju i digitalizaciju poslovanja, poticanje inovativnosti te druge modele povećanja efikasnosti koji vode do veće konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava. **SO4 Doprinos ublažavanju klimatskih promjena i prilagodbi tim promjenama, uključujući smanjenjem emisija stakleničkih plinova i poboljšanjem sekvestracije ugljika, te promicanje održive energije** - pri planiranju i provedbi LRS naglasak se stavlja na doprinos okolišnim ciljevima EU i promicanje obnovljivih izvora energije, na način i u mjeri koja odgovara potrebama i mogućnostima lokalnog područja. Kroz modernizaciju poljoprivrednih gospodarstava, uvođenje novih tehnologija i zamjenu zastarjelih, uvođenje OIE i slično pozitivno se doprinosi ovom specifičnom cilju ZPP. **SO8 Promicanje zapošljavanja, rasta, rodne ravnopravnosti, uključujući sudjelovanje žena u poljoprivredi, socijalne uključenosti i lokalnog razvoja u ruralnim područjima, uključujući kružno biogospodarstvo i održivo šumarstvo** – svojom usmjerenošću na

	povećanje produktivnosti i konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava intervencija izravno i neizravno doprinosi promicanju zapošljavanja, gospodarskog rasta, lokalnog razvoja, ali i socijalne uključenosti u ruralnom području. Intervencija je usklađena s člancima 73. Uredbe (EU) br. 2021/2115. Provedbom ove intervencije doprinosi se pokazatelju rezultata R.9 ZPP-a Obrazloženje: Očekuje se da će 4 poljoprivrednika primiti potporu kroz provedbu ove intervencije za ulaganja u restrukturiranje i modernizaciju. Provedbom ove intervencije doprinosi se pokazatelju rezultata R.15 ZPP-a Obrazloženje: Očekuje se da će se dodijeliti potpora za ulaganje u 0,01 MW kapaciteta za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora, uključujući biološke Provedbom ove intervencije doprinosi se pokazatelju rezultata R.39 ZPP-a Obrazloženje: Očekuje se da će 4 ruralna poduzeća primiti potporu za razvoj. Dodana vrijednost provedbe ove intervencije se očituje u detektiranju potreba na lokalnoj razini, uvažavanju konteksta i specifičnosti područja LAG-a Istočna Istra te formulaciji intervencije i planiranju natječaja koji bolje odgovaraju potrebama područja od natječaja s nacionalne razine. Tijekom definiranja potreba koje čine podlogu ove intervencije, kao i razrade same intervencije, došlo je do interakcije djelatnika LAG-a i stanovnika LAG područja čime su se iste učvrstile te je došlo i do povećanja kapaciteta (znanja, vještina i informacija) stanovništva LAG područja o mogućnostima i potencijalima navedene intervencije unutar LRS LAG-a Istočna Istra. Razlikovanje intervencije u odnosu na intervencije iz SP ZPP jest u tome što ulaganja moraju odgovoriti na definirane potrebe lokalnog područja. Razlika u odnosu na SP ZPP jest i u uvjetima prihvatljivosti korisnika, čime se značajno smanjuje broj mogućih korisnika i smanjuje konkurencija, te u planiranim iznosima potpore.
Ciljani korisnici	- fizičke i pravne osobe registrirane za preradu poljoprivrednih proizvoda iz Priloga I. Ugovoru - fizičke i pravne osobe upisane u Upisnik poljoprivrednika pod uvjetom da najkasnije u trenutku podnošenja konačnog zahtjeva za isplatu budu registrirane za preradu poljoprivrednih proizvoda iz Priloga I. Ugovoru u odgovarajućim registrima/upisnicima koje vode nadležna ministarstva - proizvođačka organizacija priznata sukladno posebnim propisima koji uređuju rad proizvođačkih organizacija, pod uvjetom da najkasnije u trenutku podnošenja konačnog zahtjeva za isplatu budu registrirane za preradu poljoprivrednih proizvoda iz Priloga I. Ugovoru.
Temeljni uvjeti prihvatljivosti korisnika	Kako bi bio prihvatljiv, korisnik mora: - imati prebivalište ili sjedište, uključujući podružnicu, ovisno o organizacijskom obliku unutar područja LAG-a putem kojeg podnosi zahtjev za potporu, prije dana objave LAG natječaja sve do proteka roka od 5 (pet) godina od dana konačne isplate sredstava potpore, osim u slučaju ako odabrani LAG promijeni obuhvat područja ili u slučaju više sile i izvanredne okolnosti sukladno članku 3. stavku 1. Uredbe (EU) br. 2021/2116; - imati podmirene odnosno uređene financijske obveze prema državnom proračunu; - ne smije biti u postupku predstečaja, stečaja, stečaja potrošača ili likvidacije u skladu s posebnim propisima; - biti u rangu mikro ili malog poduzeća, ako je korisnik poduzeće, Svi uvjeti prihvatljivosti bit će definirani u LAG natječaju.
Prihvatljive vrste projekta i uvjeti prihvatljivosti projekta	Prihvatljive vrste projekata uključuju projekte usmjerene na preradu proizvoda primarne poljoprivredne proizvodnje, a koji su navedeni u Prilogu I. Ugovora o funkcioniranju Europske unije. Prihvatljivi su projekti koji odgovaraju na definirane potrebe, odnosno koji su usmjereni na ulaganja u objekte za preradu, plasiranje i promociju poljoprivrednih

	proizvoda, prelazak na obnovljive izvore energije i povećavanje energetske učinkovitosti, jačanje stručnih kompetencija poljoprivrednika i sl. Uvjeti prihvatljivosti projekta: - projekt se mora provoditi na području LAG-a „Istočna Istra“ - ukupni iznos projekta ne smije biti veći od 300.000,00 EUR (bez PDV-a) Svi uvjeti prihvatljivosti bit će definirani u LAG natječaju.
Načela kriterija odabira	Načela kriterija odabira projekata se temelje na: - vrsti ulaganja (prioritet imaju ulaganja u rekonstrukciju i/ili adaptaciju/održavanje/sanaciju i/ili opremanje postojećih objekata) - utjecaju na okoliš (prioritet imaju projekti koji imaju pozitivan utjecaj na okoliš) - očuvanju radnih mjesta (prioritet imaju nositelji projekta koji ostvaruju očuvanje radnog mjesta). Detaljna načela kriterija odabira bit će propisana LAG natječajem.
Najniža ukupna vrijednost projekta	Odredit će se u LAG natječaju.
Najviša ukupna vrijednost projekta	Najviša ukupna vrijednost projekta je do 300.000 eura (bez PDV-a).
Najniži iznos potpore po projektu	Odredit će se u LAG natječaju.
Najviši iznos potpore po projektu	Najviši iznos potpore po projektu je do 200.000 eura.
Intenzitet potpore	Intenzitet potpore iznosi do 65% od ukupnih prihvatljivih troškova projekta. U slučaju da ulaganje provodi mladi poljoprivrednik intenzitet potpore iznosi do 80% od ukupnih prihvatljivih troškova projekta. U slučaju da se radi o ulaganju u mala poljoprivredna gospodarstva intenzitet potpore iznosi do 85% od ukupnih prihvatljivih troškova projekta. Točan intenzitet potpore bit će naveden u LAG natječaju.

Broj novostvorenih radnih mjesta (puno radno vrijeme), doprinosi R.37 ZPP-a	Kroz provedbu ove intervencije planirano je stvaranje 0 novih radnih mjesta.
Broj sačuvanih radnih mjesta	Kroz provedbu ove intervencije planirano je čuvanje 2 postojeća radna mjesta.

R.br.		
1.	**Naziv pokazatelja**	R.9. Modernizacija poljoprivrednih gospodarstava
	Mjerna jedinica	Broj poljoprivrednih gospodarstva koja primaju potporu
	Ciljna vrijednost	Kroz provedbu ove intervencije očekuje se dodjela potpore za 4 poljoprivredna gospodarstva koji moderniziraju svoja gospodarstva.
2.	**Naziv pokazatelja**	R.15 Energija iz obnovljivih izvora iz poljoprivrede i šumarstva te iz drugih obnovljivih izvora
	Mjerna jedinica	MW
	Ciljna vrijednost	Kroz provedbu ove intervencije očekuje se da će instalirani kapacitet za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora energije biti 0,01 MW.
3.	**Naziv pokazatelja**	R.39 Razvoj ruralnoga gospodarstva
	Mjerna jedinica	Broj poduzeća
	Ciljna vrijednost	Kroz provedbu ove intervencije očekuje se da će potpora biti dodijeljena za 4 poduzeća u svrhu njihova razvoja.
4.	**Naziv pokazatelja**	Poljoprivredna oprema za koju je dodijeljena potpora kroz provedbu ove intervencije
	Mjerna jedinica	Broj nabavljene poljoprivredne opreme
	Ciljna vrijednost	Kroz provedbu ove intervencije očekuje se da će potpora biti dodijeljena za nabavu 12 komada poljoprivredne opreme.

Naziv i kod intervencije	I3. Razvoj nove i nadogradnja postojeće lokalne infrastrukture
Područje obuhvata	Cjelokupno područje LAG-a „Istočna Istra“
Kratki opis intervencije : **- svrha intervencije** **- doprinos intervencije općem i specifičnom cilju LRS** **- doprinos intervencije specifičnom cilju ZPP,** **- pripadnost intervencije nekom od članaka Uredbe (EU) 2021/2115** **- doprinos pokazateljima rezultata ZPP-a** **- opis dodatne vrijednosti intervencije u provedbi LEADER pristupa uz naglasak na posebitosti intervencije koje ju razlikuju u odnosu na SP ZPP intervencije** **- ako je primjenjivo opis inovativnih elemenata LRS**	Na temelju SWOT analize i iskazanih potreba PO18 – PO24 izrađena je ova intervencija. Svrha ove intervencije jest odgovoriti na prepoznate potrebe područja LAG-a Istočna Istra i doprinijeti ostvarenju tih potreba, odnosno doprinijeti stvaranju kvalitetne lokalne infrastrukture, koja posljedično uvelike doprinosi kvaliteti života određenog područja. S obzirom da je analiza područja LAG-a „Istočna Istra“ pokazala da su potrebna daljnja ulaganja u komunalnu i društvenu, odnosno javnu infrastrukturu, kao i održivo korištenje prirodne i kulturne baštine (u turističke svrhe), ovom se intervencijom planira potpora za unaprjeđenje kvalitete postojeće lokalne infrastrukture i izgradnja nove infrastrukture (sa ili bez opremanja). Ova intervencija doprinosi Općem cilju 2. *Unaprjeđenje uvjeta života na području LAG-a*, kao i njegovim Specifičnim ciljevima, konkretno 2.1. *Unaprjeđenje javne infrastrukture i javnih prostora* te 2.2. *Valorizacija i održivo korištenje prirodne i kulturne baštine*. Intervencija doprinosi i sljedećim specifičnim ciljevima ZPP: **SO8 Promicanje zapošljavanja, rasta, rodne ravnopravnosti, uključujući sudjelovanje žena u poljoprivredi, socijalne uključenosti i lokalnog razvoja u ruralnim područjima, uključujući kružno bio-gospodarstvo i održivo šumarstvo** – svojom usmjerenošću na unaprjeđenje kvalitete javne infrastrukture i javnih usluga te poboljšanje uvjeta života lokalne zajednice izravno i neizravno doprinosi lokalnom razvoju, socijalnoj uključenosti u ruralnom području, promicanju zapošljavanja, ali i gospodarskog rasta. Intervencija je usklađena s člancima 73. Uredbe (EU) br. 2021/2115. Provedbom ove intervencije doprinosi se pokazatelju rezultata R.41 ZPP-a Obrazloženje: Očekuje se da će 3.000 korisnika imati koristi od poboljšanja postojeće i izgradnje nove lokalne infrastrukture. Dodana vrijednost provedbe ove intervencije se očituje u povećanju socijalnog kapaciteta LAG područja. LAG intervencija također doprinosi očuvanju kulturnih vrijednosti koje unapređuju društveno stanje, produbljivanju solidarnosti, empatije prema ranjivim skupinama (s naglaskom na osobe starije životne dobi), jačanju kohezije i sl. među stanovnicima LAG područja. Tijekom definiranja potreba i formulacije ove intervencije došlo je do interakcije djelatnika LAG-a i stanovnika LAG područja čime su se iste učvrstile te je došlo i do povećanja kapaciteta (znanja, vještina i informacija) stanovništva LAG područja o mogućnostima i potencijalima navedene intervencije unutar LRS LAG-a „Istočna Istra“. U odnosu na intervencije iz SP ZPP, ova intervencija je fleksibilnija i bolje prilagođena specifičnim potrebama i resursima LAG-a i područja LAG-a. Različitost intervencije u odnosu na nacionalnu razinu očituje se i u visini planirane potpore po korisniku kao i fokusiranoj potpori za ulaganja u malu javnu ruralnu infrastrukturu te u jačanje kapaciteta dionika putem zajedničkih projekata tj. projekata kojima se isključivo ostvaruje dodana vrijednost LEADER-a.
Ciljani korisnici	Korisnici u intervenciji su: - jedinice lokalne samouprave - trgovačka društva u većinskom vlasništvu jedinica lokalne samouprave - udruge - javne ustanove - ustrojstveno-organizacijske jedinice/ispostave javnih ustanova.

Temeljni uvjeti prihvatljivosti korisnika	Kako bi bio prihvatljiv, korisnik mora: - imati prebivalište ili sjedište, uključujući podružnicu, ovisno o organizacijskom obliku unutar područja LAG-a putem kojeg podnosi zahtjev za potporu, prije dana objave LAG natječaja sve do proteka roka od 5 (pet) godina od dana konačne isplate sredstava potpore, osim u slučaju ako odabrani LAG promijeni obuhvat područja ili u slučaju više sile i izvanredne okolnosti sukladno članku 3. stavku 1. Uredbe (EU) br. 2021/2116; - imati podmirene odnosno uređene financijske obveze prema državnom proračunu; - ne smije biti u postupku predstečaja, stečaja, stečaja potrošača ili likvidacije u skladu s posebnim propisima. Svi uvjeti prihvatljivosti korisnika bit će navedeni u LAG natječaju.
Prihvatljive vrste projekta i uvjeti prihvatljivosti projekta	Prihvatljivi su projekti usmjereni na temeljene usluge i infrastrukturu na području LAG-a kojima se podiže kvaliteta života (kulturno-društvenu i/ili obrazovno-odgojnu i/ili sportsko-rekreativno i/ili rekreacijsku i/ili turističku i/ili komunalnu i/ili zdravstvenu i/ili javne usluge itd.), uključujući i soft aktivnosti, a namijenjeni javnoj uporabi/korištenju. Uvjeti prihvatljivosti projekta: - projekt se mora provoditi na području LAG-a „Istočna Istra“ - ukupni iznos projekta ne smije biti veći od 300.000,00 EUR (bez PDV-a)
Načela kriterija odabira	Načela kriterija odabira projekata se temelje na: - vrsti ulaganja (prioritet imaju ulaganja u rekonstrukciju i/ili adaptaciju/održavanje/sanaciju i/ili opremanje postojećih objekata) - doprinosu kvaliteti života (potencijalnih korisnika) - udjelu sredstava korisnika u projektu (prioritet imaju ulaganja u kojem je veći udio sredstava korisnika) - doprinos zelenoj i/ili digitalnoj transformaciji (prioritet imaju ulaganja koja doprinose zelenoj i/ili digitalnoj transformaciji) Detaljna načela kriterija odabira bit će propisana LAG natječajem.
Najniža ukupna vrijednost projekta	Odredit će se u LAG natječaju.
Najviša ukupna vrijednost projekta	Najviša ukupna vrijednost projekta je do 300.000 eura (bez PDV-a).
Najniži iznos potpore po projektu	Odredit će se u LAG natječaju.
Najviši iznos potpore po projektu	Najviši iznos potpore po projektu je do 200.000 eura.
Intenzitet potpore	Intenzitet potpore iznosi do 100% od ukupnih prihvatljivih troškova projekta. Točan intenzitet potpore bit će naveden u LAG natječaju.

Broj novostvorenih radnih mjesta (puno radno vrijeme), doprinosi R.37 ZPP-a	Kroz provedbu ove intervencije planirano je stvaranje 0 novih radnih mjesta.
Broj sačuvanih radnih mjesta	Kroz provedbu ove intervencije planirano je čuvanje 0 postojećih radnih mjesta.

R.br.		
1.	**Naziv pokazatelja**	R.41 Povezivanje ruralnih područja Europe
	Mjerna jedinica	Broj ruralnog stanovništvo koje ima koristi
	Ciljna vrijednost	Kroz provedbu ove intervencije očekuje se da će 3.000 stanovnika imati koristi od poboljšanja postojeće i izgradnje nove lokalne infrastrukture.
2.	**Naziv pokazatelja**	Broj izgrađenih, rekonstruiranih i/ili opremljenih građevina namijenjenih javnoj upotrebi/korištenju
	Mjerna jedinica	Broj građevina
	Ciljna vrijednost	Kroz provedbu ove intervencije očekuje se dodijeliti potporu za izgradnju, rekonstrukciju i/ili opremanje 4 građevina namijenjenih javnoj upotrebi/korištenju

Skupni prikaz svih pokazatelja za sve intervencije LRS

Intervencija LRS	Pokazatelj	Mjerna jedinica	Doprinos pokazateljima rezultata ZPP	Ciljna vrijednost po godinama							
				2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.	2029.	Ukupna vrijednost
I1. Povećanje produktivnosti i konkurentnosti te modernizacija poljoprivrednih gospodarstava	R.3 Digitalizacija poljoprivrede	Broj poljoprivrednih gospodarstava koja primaju potporu	R.3 Digitalizacija poljoprivrede	0	0	0	4	0	4	0	**8**
	R.9. Modernizacija poljoprivrednih gospodarstava	Broj poljoprivrednih gospodarstva koji primaju potporu	R.9. Modernizacija poljoprivrednih gospodarstava	0	0	0	16	0	16	0	**32**
	R.15 Energija iz obnovljivih izvora iz poljoprivrede i šumarstva te iz drugih obnovljivih izvora	MW	R.15 Energija iz obnovljivih izvora iz poljoprivrede i šumarstva te iz drugih obnovljivih izvora	0	0	0	0	0	0,01	0	**0,01**
	R.37 Rast i radna mjesta u ruralnim područjima	Broj otvorenih radnih mjesta u ekvivalentu punog radnog vremena (FTE)	R.37 Rast i radna mjesta u ruralnim područjima	0	0	0	0	0	0	0	**0**
	Broj sačuvanih radnih mjesta	Broj sačuvanih radnih mjesta u ekvivalentu punog radnog vremena (FTE)	n/p	0	0	0	1	0	3	0	**4**
I2. Povećanje dodane vrijednosti poljoprivredne proizvodnje (uključujući korištenjem inovativnih rješenja)	R.9. Modernizacija poljoprivrednih gospodarstava	Broj poljoprivrednih gospodarstva koji primaju potporu	R.9. Modernizacija poljoprivrednih gospodarstava	0	0	0	0	4	0	0	**4**
	R.15 Energija iz obnovljivih izvora iz poljoprivrede i šumarstva te iz drugih obnovljivih izvora	MW	R.15 Energija iz obnovljivih izvora iz poljoprivrede i šumarstva te iz drugih obnovljivih izvora	0	0	0	0	0,01	0	0	**0,01**
	R.39 Razvoj ruralnoga gospodarstva	Broj poduzeća	R.39 Razvoj ruralnoga gospodarstva	0	0	0	0	4	0	0	**4**
	Broj sačuvanih radnih mjesta	Broj sačuvanih radnih mjesta u ekvivalentu punog radnog vremena (FTE)	n/p	0	0	0	0	2	0	0	**2**
I3. Razvoj nove i nadogradnja postojeće lokalne infrastrukture	R.41 Povezivanje ruralnih područja Europe	Broj ruralnog stanovništva koje ima koristi	R.41 Povezivanje ruralnih područja Europe	0	0	0	0	0	3.000	0	**3.000**
	R.37 Rast i radna mjesta u ruralnim područjima	Broj otvorenih radnih mjesta u ekvivalentu punog radnog vremena (FTE)	R.37 Rast i radna mjesta u ruralnim područjima	0	0	0	0	0	0	0	**0**

	Broj sačuvanih radnih mjesta	Broj sačuvanih radnih mjesta u ekvivalentu punog radnog vremena (FTE)	n/p	0	0	0	0	0	0	0	**0**

Prikaz kriterija na temelju kojih projekti iz intervencije doprinose provedbi koncepta Pametnih sela

R.b.	Kriterij koji doprinosi provedbi koncepta Pametnih sela	Kriteriji LAG-a na temelju kojih se projekti svrstavaju u projekte koji doprinose provedbi koncepta Pametnih sela
1.	Inovativna i pametna rješenjima u selima	Uključivanje novih tehnologija i rješenja (IKT) u javni/društveni prostor koje doprinose kvaliteti života i informiranosti stanovništva.
2.	Digitalizaciju u poljoprivredi i ostalim društvenim aktivnostima u selima	Uključivanje novih tehnologija i metoda koje podižu razinu digitalizacije proizvodnih i poslovnih procesa, uključujući i olakšavanje te omogućavanje pristupa javnim uslugama za lokalno stanovništvo, kao i aktivnosti podizanja svijesti te razvoja znanja i vještina.
3.	Doprinos okolišnim ciljevima i ublažavanju klimatskih promjena u selima.	Aktivnosti i ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu koja omogućuju povećanje otpornosti na klimatske promjene, digitalizaciju i zelenu tranziciju, uključujući i aktivnosti podizanja svijesti te razvoja znanja i vještina.

5.4. Opis procesa odabira projekata na LAG natječajima

Postupak ocjenjivanja i odabira projekata, kriterij za odabir projekta i druga pitanja od značaja za odabir projekta na LAG Natječaju propisuju se internim procedurama koje donosi Upravni odbor LAG-a (u nastavku: Interne procedure).

Javna potpora projektima dodjeljivat će se putem LAG Natječaja koje će raspisivati LAG po intervencijama definiranim u poglavlju 5.3 LRS.

Interne procedure LAG-a moraju biti odobrene od Upravnog odbora LAG-a prije objave LAG Natječaja. Nakon objave LAG Natječaja, LAG može održati edukacije za potencijalne prijavitelje, dok će se pitanja i odgovori javno objavljivati na mrežnoj stranici LAG-a.

LAG zaprima prijave projekata za LAG Natječaj, a nakon zaprimanja zahtjeva za potporu provodi se ocjenjivanje prijava od strane Ocjenjivačkog odbora/LAG administratora kojeg imenuje nadležno tijelo LAG-a.

Ocjenjivači/LAG administratori provjeravaju usklađenost projekta s uvjetima prihvatljivosti i kriterijima odabira iz LRS, utvrđuju se prihvatljivi troškovi/aktivnosti i iznosi, intenzitet i iznos javne potpore te broj bodova po projektu uvidom u zaprimljene dokumente. LAG može tražiti dopunu dokumentacije ili dodatna obrazloženja/ispravke vezane uz dostavljenu dokumentaciju prijavitelja.

Rang lista projekata s pratećom dokumentacijom upućuje se na odlučivanje Upravnom odboru LAG-a.

Popis projekata koji su odabrani od strane LAG-a bit će objavljen na mrežnoj stranici LAG-a nakon utvrđivanja rang liste odabranih projekata.

5.5. Usklađenost LRS sa ZPP

Tablica 30: Usklađenost LRS sa SP ZPP

Opći cilj LRS	Specifični cilj LRS	Intervencija LRS	Usklađenost s specifičnim ciljevima ZPP (uključujući međusektorski/horizontalni)
1. Povećanje konkurentnosti poljoprivrednih i nepoljoprivrednih gospodarstava	1.1. Poboljšanje položaja poljoprivrednika i modernizacija poljoprivrednih gospodarstava	I1. Povećanje produktivnosti i konkurentnosti te modernizacija poljoprivrednih gospodarstava I2. Povećanje dodane vrijednosti poljoprivredne proizvodnje (uključujući korištenjem inovativnih rješenja)	**SO2** Jačanje usmjerenosti na tržište i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava kratkoročno i dugoročno, uključujući veću usmjerenost na istraživanje, tehnologiju i digitalizaciju. **SO4** Doprinos ublažavanju klimatskih promjena i prilagodbi tim promjenama, uključujući smanjenjem emisija stakleničkih plinova i poboljšanjem sekvestracije ugljika, te promicanje održive energije. **SO8** Promicanje zapošljavanja, rasta, rodne ravnopravnosti, uključujući sudjelovanje žena u poljoprivredi, socijalne uključenosti i lokalnog razvoja u ruralnim područjima, uključujući kružno bio-gospodarstvo i održivo šumarstvo.
	1.2. Jačanje komplementarnosti poljoprivrede i turizma te doprinos turističkoj ponudi		
	1.3. Doprinos ublažavanju i prilagodbi klimatskim promjena te promicanje korištenja obnovljivih izvora energije		
2. Unaprjeđenje uvjeta života na području LAG-a	2.1. Unaprjeđenje javne infrastrukture i javnih prostora	I3. Razvoj nove i nadogradnja postojeće lokalne infrastrukture	**SO8** Promicanje zapošljavanja, rasta, rodne ravnopravnosti, uključujući sudjelovanje žena u poljoprivredi, socijalne uključenosti i lokalnog razvoja u ruralnim područjima, uključujući kružno bio-gospodarstvo i održivo šumarstvo.
	2.2. Valorizacija i održivo korištenje prirodne i kulturne baštine		

Unutar LRS LAG-a „Istočna Istra“ definirana su dva opća i pet specifičnih ciljeva, a čije je ostvarenje planirano kroz provedbu tri intervencije. Cjelokupna LRS i svi njezini ciljevi kumulativno doprinose ostvarenju specifičnog cilja SO8 ZPP-a: **Promicanje zapošljavanja, rasta, rodne ravnopravnosti, uključujući sudjelovanje žena u poljoprivredi, socijalne uključenosti i lokalnog razvoja u ruralnim područjima, uključujući kružno bio-gospodarstvo i održivo šumarstvo**.

LAG-ovi su važan oslonac stanovništvu ruralnih područja u osiguranju boljih životnih i radnih uvjeta na svojim područjima, jer se pristupom „odozdo prema gore“ na najnižim razinama mogu utvrditi glavne potrebe pojedinog područja i osmisliti prikladne intervencije. Očekivani učinak provedbe intervencija koje doprinose specifičnom cilju SO8 je pozitivan utjecaj na kvalitetu života u lokalnom području, stvaranje poticajnog okruženja za razvoj gospodarskih aktivnosti te aktivno sudjelovanje lokalnog stanovništva u daljnjem razvoju zajednice. Svojom usmjerenošću na povećanje produktivnosti i konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava intervencije izravno i neizravno doprinose promicanju zapošljavanja, gospodarskog rasta, lokalnog razvoja, ali i socijalne uključenosti u ruralnom području. Svako ulaganje koje je usmjereno u razvoj ruralnih sredina smanjuje rizik od napuštanja i depopulacije ruralnih područja, što je za Hrvatsku od velikog značaja.

Pokazatelji LRS čijim ostvarenjem se doprinosi ostvarenju SO8 ZPP-a su:

- R.39 - Razvoj ruralnoga gospodarstva
- R.41 - Povezivanje ruralnih područja Europe

Doprinos specifičnom cilju SO2 ZPP-a: **Jačanje usmjerenosti na tržište i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava kratkoročno i dugoročno, uključujući veću usmjerenost na istraživanje, tehnologiju i digitalizaciju** očekuje se provedbom intervencija I1. *Povećanje produktivnosti i konkurentnosti te modernizacija poljoprivrednih gospodarstava* i I2. *Povećanje dodane vrijednosti poljoprivredne proizvodnje (uključujući korištenjem inovativnih rješenja)* kroz poticanje ulaganja u modernizaciju i digitalizaciju poslovanja, poticanje inovativnosti te druge modele povećanja efikasnosti koji vode do veće konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava.

Pokazatelji LRS čijim ostvarenjem se doprinosi ostvarenju SO2 ZPP-a su:

- R.3 - Digitalizacija poljoprivrede
- R.9 - Modernizacija poljoprivrednih gospodarstava
- R.39 - Razvoj ruralnoga gospodarstva

Doprinos specifičnom cilju SO4 ZPP-a: **Doprinos ublažavanju klimatskih promjena i prilagodbi tim promjenama, uključujući smanjenjem emisija stakleničkih plinova i poboljšanjem sekvestracije ugljika, te promicanje održive energije** ostvarit će se provedbom intervencija I1 i I2, konkretno kroz naglasak na doprinos okolišnim ciljevima EU i promicanje obnovljivih izvora energije, na način i u mjeri koja odgovara potrebama i mogućnostima lokalnog područja. Između ostalog, u određenim natječajima prednost će se dati projektima koji imaju pozitivan utjecaj na okoliš. Kroz modernizaciju poljoprivrednih gospodarstava, uvođenje novih tehnologija i zamjenu zastarjelih, uvođenje OIE i slično pozitivno se doprinosi ovom specifičnom cilju ZPP.

Uz usklađenost sa SP ZPP, LRS je usklađena i s krovnim aktom strateškog planiranja na razini Istarske županije, odnosno s posebnim ciljevima (nacrta[6]) **Plana razvoja Istarske županije za razdoblje 2022. – 2027.**

Cjelokupna provedba LRS izravno doprinosi ostvarenju posebnog cilja 2.4. *Učinkovito upravljanje regionalnim razvojem*.

I1 i I2 izravno doprinose ostvarenju posebnih ciljeva 1.1. *Energetska tranzicija i suočavanje s posljedicama klimatskih promjena*; 3.1. *Digitalna i zelena transformacija gospodarstva*; 3.3. *Održivi turizam temeljen na kvaliteti usluge i autentičnim sadržajima*; 3.4. *Razvoj poljoprivrede za regiju kvalitetne hrane*; 4.1. *Potpora očuvanju i razvoju sastavnica istarskog identiteta*.

I3 izravno doprinosi ostvarenju posebnih ciljeva 1.4. *Odgovorno upravljanje okolišem i prirodom*; 1.5. *Jačanje komunalne infrastrukture i usluga (gospodarenje otpadom, vodoopskrba i odvodnja);* 2.1. *Osiguranje visokih standarda i dostupnosti obrazovanja*; 2.2. *Vitalno stanovništvo kroz kvalitetnije zdravstvene usluge i sport*; 2.3. *Veća uključivost i socijalna osjetljivost društva*; 4.2. *Razvoj kulturnog sektora, te jačanje kulturnog identiteta, baštine i tradicije*.

[6] U trenutku donošenja LRS LAG-a „Istočna Istra“ nije donesen Plan razvoja Istarske županije za razdoblje od 2022. do 2027., već je dostupan samo njegov nacrt.

6. KAPACITET LAG-a ZA PROVEDBU LRS

6.1. Kapacitet LAG-a za upravljanje LAG-om i provedbom LRS

LAG posjeduje značajne ljudske kapacitete za provedbu ove LRS promatrano iz aspekta tijela LAG-a i LAG administratora. Također, LAG posjeduje iskustvo uspješne provedbe LRS u razdoblju 2014. – 2020., tijekom kojeg su stečena vrijedna znanja, iskustva i kompetencije, kao i definirane interne procedure, što će sve značajno olakšati i učiniti kvalitetnijom provedbu nove LRS.

Struktura LAG-a sastoji se od **Predsjednika LAG-a, koji je ujedno i** gradonačelnik Grada Labina i posjeduje razvijene vještine upravljanja timovima i vođenja programa i projekata. Dopredsjednica LAG-a raspolaže potrebnim radnim iskustvom, a od 2011. g. obavlja poslove poljoprivrednog redara te aktivno sudjeluje u izvođenju raznih razvojnih projekata financiranih od Europske unije i nadležnih Ministarstva. **Voditeljica LAG-a** posjeduje 10-godišnje profesionalno iskustvo kao Voditeljica LAG-a, a prethodno je bila zaposlenica Grada Labina na radnom mjestu Viši stručni suradnik za međunarodne projekte. Uz profesionalno iskustvo, pohađala je i nekoliko edukacija za usavršavanje u području pripreme i provedbe EU projekata, kao i redovne edukacije o LEADER pristupu, programu ruralnog razvoja RH 2014 – 2020 i mogućnostima financiranja projekta putem LAG-ova.

Uz navedene funkcije, ljudske kapacitete LAG-a čine još **LAG administrator, Savjetnica za projekte i provedbu Lokalne razvojne strategije** (koja posjeduje iskustvo vođenja projekata velike vrijednosti, a prethodno je obnašala funkciju više stručne suradnice za ekonomske poslove u Upravnom odjelu za obrazovanje, sport i tehničku kulturu Istarske županije) i **Stručna suradnica za projekte i provedbu Lokalne razvojne strategije** (završila tečaj za pisanje projekata te radionice za razvoj digitalnih vještina).

Sve zaposlene osobe u LAG-u imaju visoku stručnu spremu.

U postupku ocjenjivanja i odabira projekata na LAG natječaju, osim LAG administratora sudjelovat će i stručna povjerenstva i to: Ocjenjivački odbor i Tijelo za prigovore. Sredstava za predfinanciranje tekućih troškova i animacije osigurat će se iz članarina (samofinanciranje), koja su na trenutnoj razini od 20.500,00 EUR godišnje te iz akumuliranih sredstva LAG-a iz članarina koje nisu iskorištene u prijašnjim godinama (u okvirnom iznosu od 40.000,00 eura).

U narednom razdoblju ne očekuje se daljnja akumulacija sredstava ostvarenih kroz članarine, jer je smanjen broj članova LAG-a, a istovremeno je došlo do inflacije na globalnoj razini.

Tablica 31: Kapacitet LAG-a za upravljanje LAG-om i provedbu LRS

Godina provedbe LRS	Planirani broj zaposlenih osoba koji rade isključivo na provedbi LRS (animacija, LAG natječaj, ostali uredski poslovi u vezi provedbe LRS), izražen u FTE	Planirani iznos članarina (ukupno) za predfinanciranje tekućih troškova i animacije	Planirani iznos iz ostalih izvora financiranja za predfinanciranje tekućih troškova i animacije	Ukupno planirani iznos za predfinanciranje tekućih troškova i animacije
2023.	2,5	20.500,00	40.000,00	60.500,00
2024.	2,5	20.500,00	40.000,00	60.500,00
2025.	2,5	20.500,00	40.000,00	60.500,00
2026.	2,5	20.500,00	40.000,00	60.500,00
2027.	2,5	20.500,00	40.000,00	60.500,00
2028. (n+2)	2,5	20.500,00	40.000,00	60.500,00
2029. (n+2)	2,5	20.500,00	40.000,00	60.500,00

6.2. Opis praćenja (monitoring) i procjene (evaluacija) provedbe LRS

Praćenje provedbe LRS obuhvaća stalni monitoring, mjerenje učinaka provedbe LRS, indikatora za ocjenu uspješnosti i učinkovitosti projekata. Kontinuirano praćenje provedbe LRS sastavni je dio redovnih aktivnosti LAG-a.

Provedba LRS pratit će se na dva načina: kroz praćenje provedbe planiranih aktivnosti na razini svake godine s ciljem osiguravanja redovite, kontinuirane, efektivne i pravovremene provedbe i eventualnu prilagodbu stvarnoj situaciji na području i mogućim izmjenama SP ZPP, kao i kroz vrednovanje/evaluaciju provedbe LRS koja služi vrednovanju kvalitete, sadržaja i postignuća koja su u istoj navedena, ali i vrednovanja postignuća projekata financiranih putem LRS.

Sadržaj praćenja uključuje izvršenje financijskog i akcijskog plana provedbe LRS po pojedinoj godini, utrošak proračunskih sredstava, broj prijavljenih projekata (uz vezane podatke i analitiku), pravovremenost i obujam provedbe planiranih aktivnosti te objave natječaja, izmjene i prilagodbe LRS sukladno analizi i promjenama SP ZPP, ažuriranje Baze projekata i ostale relevantne aspekte provedbe LRS.

LAG će provedbu LRS pratiti na razini postizanja ciljeva identificiranih u LRS putem Plana praćenja pokazatelja (tablica u nastavku), putem kojih će pratiti rad LAG-a i provedbu intervencija LRS i Strategije u cjelini. LAG je u LRS za svaku LAG intervenciju naveo vrijednosti obveznih i odabranih pokazatelja, čije su ciljne vrijednosti određene i prate se na godišnjoj razini, a čijim se ostvarenjem prati uspješnost provedbe LRS.

LAG je nakon sklapanja ugovora o financiranju za svaku financijsku godinu tijekom razdoblja provedbe LRS u obvezi dostaviti godišnje izvješće o radu. Godišnje izvješće o radu LAG je obvezan dostaviti Upravljačkom tijelu najkasnije do 15. siječnja tekuće financijske godine (n) za prethodnu financijsku godinu (n-1).

- Koji su ciljevi LAG-a za vrednovanje LRS?
- Kakva je trenutačna situacija u provedbi LRS i koji je napredak do sada postignut?
- Postoje li problemi u provedbi LRS, ako postoje koji su to problemi i kako se isti mogu riješiti?
- Procjena dodane vrijednosti LEADER-a
- Elementi upravljanja i koordinacije za rad LAG-a i proces provedbe LRS

Tablica 32: Plan pokazatelja – pokazatelji rezultata ZPP

Naziv pokazatelja rezultata ZPP (RI)	Naziv mjerne jedinice	Mjerna jedinica	Intervencija LRS (naziv i/ili kod)	Ciljna vrijednost po godinama							
				2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.	2029.	Ukupna vrijednost
R.3 Digitalizacija poljoprivrede	Udio poljoprivrednih gospodarstava koja primaju potporu za digitalnu poljoprivrednu tehnologiju u okviru ZPP-a	Broj poljoprivrednih gospodarstva koji primaju potporu	I1.	0	0	0	4	0	4	0	8
R.9 Modernizacija poljoprivrednih gospodarstava	Udio poljoprivrednih gospodarstava koja primaju potporu za ulaganja u restrukturiranje i modernizaciju, uključujući poboljšanje učinkovitosti resursa	Broj poljoprivrednih gospodarstva koji primaju potporu	I1./I2.	0	0	0	16	4	16	0	36
R.15 Energija iz obnovljivih izvora iz poljoprivrede i šumarstva te iz drugih obnovljivih izvora	Ulaganja u kapacitete za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora, uključujući biološke(u megavatima), za koja je dodijeljena potpora	MW	I1./I2.	0	0	0	0	0,01	0,01	0	0,02
R.37 Rast i radna mjesta u ruralnim područjima	Nova radna mjesta koja primaju potporu u okviru projekata ZPP-a	Broj otvorenih radnih mjesta u ekvivalentu punog radnog vremena (FTE)	I1., I2. i I3.	0	0	0	0	0	0	0	0
R.39 Razvoj ruralnog gospodarstva	Broj ruralnih poduzeća, uključujući poduzeća za biogospodarstvo, razvijenih uz potporu u okviru ZPP-a	Broj poduzeća	I2.	0	0	0	0	4	0	0	4
R.41 Povezivanje ruralnih područja Europe:	Udio ruralnog stanovništva koje ima koristi od poboljšanog pristupa uslugama i infrastrukturi kroz potporu u okviru ZPP-a	Broj ruralnog stanovništva koje ima koristi	I3.	0	0	0	0	0	3.000	0	3.000

7. FINANCIJSKI I AKCIJSKI PLAN PROVEDBE LRS

7.1. Financijski plan provedbe LRS

Financijski plan prikazuje predviđanje rashoda za provedbu LRS za programsko razdoblje 2023.-2027. kako bi se osigurala proračunska sredstva za zatvaranje programa u godinama 2028.-2029. te kako bi se prikazala vrijednost za novac u kontekstu ispunjenja postavljenih ciljeva LRS i posljedičnog doprinosa postizanju specifičnih i općih ciljeva SP ZPP-a RH .

Financijski plan predstavlja sažeti prikaz alokacija za provedbu intervencija, na razini godine za svaku pojedinu intervenciju. Plan također prikazuje predviđeni udio za doprinos provedbi koncepta Pametnih sela na razini svake intervencije.

Za aktivnosti koje se odnose na tekuće troškove i animaciju, odnosno upravljanje provedbom LRS, kojih je isključivi korisnik LAG, planom je predviđeno maksimalno dopuštenih 25% ukupne alokacije. Troškovi animacije odnose se na aktivnosti promicanja LRS i jačanje kapaciteta šire lokalne zajednice kao i potencijalnih nositelja (promotora) projekata za provedbu LRS. Tekući, odnosno administrativni troškovi odnose se na prihvatljive operativne troškove LAG-a povezane s provedbom LRS, što uključuje troškove plaća djelatnika LAG-a, režijske troškove, promidžbu, komunikaciju, financijsko upravljanje i reviziju te praćenje i evaluaciju provedbe LRS.

Za projekte suradnje (njihovu pripremu i provedbu), a koje će provoditi LAG, predviđeno je do 3,75% ukupne alokacije.

Za provedbu LRS putem projekata razvojnih dionika unutar tri definirane intervencije LRS predviđena je alokacija u ukupnom iznosu od 71,25 % ukupne alokacije dodijeljene LAG-u za programsko razdoblje 2023.-2027. Ovo uključuje predviđanje iznosa za prihvatljive troškove projekata lokalnih razvojnih dionika za postizanje ciljeva LRS i ostvarivanje njezine dodane vrijednosti.

Dodatno, na razini cjelokupne LRS predviđen je udio od 8,84% od ukupne alokacije za projekte koji doprinose provedbi koncepta Pametnih sela.

Tablica 33: Financijski plan provedbe LRS

Intervencija LRS	Raspored sredstava po godinama (%)								
	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.	2029.	Ukupno za cijelo programsko razdoblje po intervenciji	Od toga za projekte koji doprinose provedbi koncepta Pametnih sela
I1	0,00	0,00	0,00	28,51	28,52	0,00	0,00	57,03	7,91
I2	0,00	0,00	0,00	0,00	7,21	0,00	0,00	7,21	0,57
I3	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	7,01	0,00	7,01	0,36
Tekući troškovi i animacija	0,00	7,00	3,8	3,8	3,8	3,8	2,8	25,00	n/p
Priprema i provedba projekata suradnje	0,00	0,00	0,00	1,88	0,00	1,87	0,00	3,75	n/p
UKUPNO	**0,00**	**7,00**	**3,80**	**34,19**	**39,53**	**12,68**	**2,80**	**100%**	**8,84%**

7.2. Akcijski plan provedbe LRS

Akcijski plan predstavlja nacrt načina na koji LAG predlaže rješavanje prioritetnih razvojnih potreba i korištenje vlastitog razvojnog potencijala, kako je utvrđeno procesom izrade LRS. On daje okvir za provedbu LRS definiranjem dinamike otvaranja natječaja LAG-a za prikupljanje i odabir projekata (operacija) lokalnih razvojnih dionika područja. On daje dinamički okvir za potporu postizanja ciljeva LRS, a time i ciljeva SP ZPP-a te drugih povezanih i horizontalnih politika EU.

Akcijski plan nadovezuje se na financijski plan provedbe LRS, integriran je s okvirom za praćenje i procjenu provedbe LRS.

Akcijski plan u nastavku prikazuje planirano vrijeme raspisivanja natječaja za financiranje projekata unutar pojedine intervencije za svaku predmetnu godinu.

Tablica 34: Akcijski plan provedbe LRS

Intervencija LRS	**Broj LAG natječaja**							
	2023.	**2024.**	**2025.**	**2026.**	**2027.**	**2028.**	**2029.**	**Ukupno**
I1	0	0	1	0	0	0	0	1
I2	0	0	0	1	0	0	0	1
I3	0	0	0	0	1	0	0	1
UKUPNO	**0**	**0**	**1**	**1**	**1**	**0**	**0**	**3**

8. PRILOZI

8.1. Prilog 1 - Stanje komunalne i društvene infrastrukture na području LAG-a „Istočna Istra“

Tablica 4: Prikaz stanja komunalne infrastrukture po JLS na području LAG-a

Izvor: *Grad Labin, Općina Kršan, Općina Pićan, Općina Raša, Općina Sveta Nedelja*

Vrsta infrastrukture	Mjerna jedinica	Grad Labin	Općina Kršan	Općina Pićan	Općina Raša	Općina Sveta Nedelja	Ukupno
Autocesta	Km	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	**n/p**
Državna cesta	Km	7	38	5,89	13,5	3,55	**67,94**
Županijska cesta	Km	33	5,9	6,49	22,4	5,8	**73,59**
Lokalna cesta	Km	26	17,3	16,59	9,9	35,8	**105,59**
Nerazvrstana cesta	Km	135	118,19	300,2	95,14	139,62	**788,15**
Željeznička pruga	Km	n/p	20,89	n/p	6	n/p	**26,89**
Biciklističke staze	Km	121	40	n/p	n/p	90	**251**
Međunarodne zračne luke	Broj	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	**n/p**
Ostale zračne luke	Broj	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	**n/p**
Morske luke	Broj	2	2	n/p	5	n/p	**9**
Riječne luke	Broj	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	**n/p**
Elektr. ener. kablovi	Km	307,83	200,59	50,98	204,44	210,75	**974,59**
Pokrivenost elektroničko-komunikacijske infrastrukture	% pokrivenosti EK infrastrukture - bakrena parica	34,87	32,91	34,05	27,71	27,92	**31,49**
	% pokrivenosti EK infrastrukture - svjetlovod	3,93	0,01	0	0,18	0,56	**0,94**
	% pokrivenosti EK infrastrukture - koaksijalni kabel	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	**n/p**
Plinovod	Km	n/p	15,4	1,99	n/p	11,6	**28,99**
Vodovod	Km	168	112	23	95	104	**502**
Kanalizacija	Km	85	5,5	0,89	7	3	**101,39**
Pročišćivači otpadnih voda	Broj	1	2	1	1	n/p	**5**
Centri za gospod. otpadom	Broj	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	**n/p**
Pretovarni centri	Broj	n/p	n/p	n/p	n/p	1	**1**

Tablica 5: Prikaz stanja društvene infrastrukture po JLS na području LAG-a

Vrsta infrastrukture	Mjerna jedinica	Grad Labin *Količina*	Općina Kršan *Količina*	Općina Pićan *Količina*	Općina Raša *Količina*	Općina Sveta Nedelja *Količina*	UKUPNO *Količina*
Društveni/kulturni dom, dom za mlade	Broj	2	n/p	n/p	4	5	**11**
Kazališta	Broj	1	n/p	n/p	n/p	n/p	**1**
Kino dvorane	Broj	1	n/p	n/p	1	n/p	**2**
Knjižnice	Broj	1	n/p	n/p	1	n/p	**2**
Muzeji	Broj	1	n/p	1	1	n/p	**3**
Vatrogasni dom	Broj	1	1 (DVD)	n/p	n/p	1	**2**
Ambulanta	Broj	2	1	n/p	2	1	**6**
Dom zdravlja	Broj	1	n/p	n/p	n/p	n/p	**1**
Bolnica	Broj	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	**n/p**
Vrtići	Broj	5	2	2	1	n/p	**10**
Ostali predškolski objekti	Broj	n/p	n/p	n/p	n/p	1	**1**
Osnovne škole	Broj	5	5	n/p	1	1	**12**
Srednje škole	Broj	1	n/p	n/p	n/p	n/p	**1**
Sportske građevine (zatvorene) ne uključujući školske dvorane	Broj	2	n/p	2	n/p	n/p	**4**
Sportske građevine (otvorene)	Broj	3	8	4	5	8	**28**
Dom za nezbrinutu djecu	Broj	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	**n/p**
Dom za starije i nemoćne	Broj	n/p	n/p	n/p	1	1	**2**
Ustanove za rehabilitaciju ovisnika (koje ne spadaju pod bolnice)	Broj	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	**n/p**

Izvor: *Grad Labin, Općina Kršan, Općina Pićan, Općina Raša, Općina Sveta Nedelja*

8.2. Prilog 2 - Broj upisane djece u škole i predškolske ustanove

Naziv ustanove	Broj upisanih po godinama				
	2018./2019.	2019./2020.	2020./2021.	2021./2022.	2022./2023.
Dječji vrtić "Pjerina Verbanac" Labin Centralni vrtić Labin	370	318	359	353	387
Dječji vrtić "Pjerina Verbanac" Labin Jaslice	101	107	110	107	123
Dječji vrtić "Kockica" Kršan s PO Potpićan	64	69	73	76	87
Dječji vrtić "Kockica" Kršan s PO Potpićan Jaslice	32	23	24	26	26
Dječji vrtić "Lišnjak" Pićan s PO Tupljak			43	43	49
Dječji vrtić "Lišnjak" Pićan s PO Tupljak jaslice			12	13	13
Osnovna škola "Matija Vlačić" Labin s područnom školom Rabac	377	372	370	371	370
Osnovna škola "Ivo Lola Ribar" Labin s područnim školama Kature, Vinež i Vozilići	510	515	509	520	514
Osnovna škola "Ivan Goran Kovačić" Čepić s područnim odjelima Kršan i Šušnjevica	70	68	72	74	80
Osnovna škola "Vladimir Nazor" u Potpićnu s područnim odjelima Pićan i Sv. Katarina	177	185	185	195	192
Osnovna škola "Ivan Batelić" Raša	87	85	86	93	97
Osnovna škola "Vitomir Širola Pajo" Nedešćina s područnom školom SV. Martin	165	161	166	163	160
Srednja škola "Mate Blažina" Labin	411	413	412	450	463

8.3. Prilog 3 - Smještajni kapaciteti, dolasci i noćenja turista po JLS

		Grad Labin	Općina Kršan	Općina Pićan	Općina Raša	Općina Sveta Nedelja	Ukupno
Broj smještajnih objekata		1.852	135	93	821	266	**3167**
Broj smještajnih jedinica		5.298	196	116	1.502	339	**7451**
Broj kreveta	**Broj glavnih kreveta**	15.135	745	513	5.543	1.581	**23517**
	Broj dodatnih kreveta	868	75	46	979	149	**2117**

Izvor: eVisitor

Grad Labin – dolasci i noćenja

Turist Starost	**Broj noćenja 2021**	**Broj dolazaka 2021**
0-5	85.942	14.931
6-11	104.529	17.158
12-17	85.109	12.578
18-24	55.492	9.030
25-34	116.253	22.233
35-44	193.880	34.551
45-54	157.443	26.454
55-64	102.026	16.679
65-120	83.164	12.096
Ukupno	**983.838**	**165.710**

Grad Labin - dolasci i noćenja po državama

Država	Dolasci 2021	Dolasci 2020	Indeks dolazaka 2021/2020	Noćenja 2021	Noćenja 2020	Indeks noćenja 2021/2020	Udio dolazaka 2021	Udio dolazaka 2020	Udio noćenja 2021	Udio noćenja 2020
Njemačka	50.934	23.992	212,30	394.684	201.669	195,71	31,27%	33,78%	40,42%	44,57%
Austrija	25.954	6.386	406,42	142.281	35.536	400,39	15,93%	8,99%	14,57%	7,85%
Češka	11.415	6.303	181,10	74.188	39.092	189,78	7,01%	8,87%	7,60%	8,64%
Hrvatska	24.198	8.847	273,52	70.892	28.793	246,21	14,85%	12,46%	7,26%	6,36%
Slovenija	10.098	7.634	132,28	45.043	31.431	143,31	6,20%	10,75%	4,61%	6,95%
Poljska	5.931	3.658	162,14	41.497	25.149	165,00	3,64%	5,15%	4,25%	5,56%
Nizozemska	3.694	919	401,96	28.277	8.945	316,12	2,27%	1,29%	2,90%	1,98%
Italija	5.718	3.302	173,17	28.221	18.739	150,60	3,51%	4,65%	2,89%	4,14%
Mađarska	5.297	1.976	268,07	26.664	9.868	270,21	3,25%	2,78%	2,73%	2,18%
Slovačka	3.768	1.243	303,14	23.296	7.266	320,62	2,31%	1,75%	2,39%	1,61%
Švicarska	2.566	865	296,65	14.738	5.613	262,57	1,58%	1,22%	1,51%	1,24%
Bosna i Hercegovina	1.333	601	221,80	10.042	5.296	189,61	0,82%	0,85%	1,03%	1,17%
Ujedinjena Kraljevina	1.276	461	276,79	9.262	3.216	288,00	0,78%	0,65%	0,95%	0,71%
Belgija	1.352	611	221,28	8.877	4.256	208,58	0,83%	0,86%	0,91%	0,94%
Ukrajina	1.191	611	194,93	8.826	4.110	214,74	0,73%	0,86%	0,90%	0,91%
Srbija	1.126	532	211,65	7.769	4.475	173,61	0,69%	0,75%	0,80%	0,99%
Rusija	1.005	239	420,50	7.208	1.755	410,71	0,62%	0,34%	0,74%	0,39%
Danska	914	436	209,63	6.535	3.375	193,63	0,56%	0,61%	0,67%	0,75%
Francuska	1.284	530	242,26	5.195	2.780	186,87	0,79%	0,75%	0,53%	0,61%
Rumunjska	736	456	161,40	4.140	2.416	171,36	0,45%	0,64%	0,42%	0,53%
SAD	597	176	339,20	3.658	1.043	350,72	0,37%	0,25%	0,37%	0,23%
Švedska	463	167	277,25	3.090	959	322,21	0,28%	0,24%	0,32%	0,21%
Makedonija	175	137	127,74	2.205	1.336	165,04	0,11%	0,19%	0,23%	0,30%
Španjolska	169	94	179,79	710	407	174,45	0,10%	0,13%	0,07%	0,09%
Ostale azijske zemlje	80	57	140,35	594	325	182,77	0,05%	0,08%	0,06%	0,07%
Turska	104	72	144,44	565	429	131,70	0,06%	0,10%	0,06%	0,09%
Irska	77	66	116,67	511	404	126,49	0,05%	0,09%	0,05%	0,09%

Država	Dolasci 2021	Dolasci 2020	Indeks dolazaka 2021/2020	Noćenja 2021	Noćenja 2020	Indeks noćenja 2021/2020	Udio dolazaka 2021	Udio dolazaka 2020	Udio noćenja 2021	Udio noćenja 2020
Australija	99	20	495,00	455	97	469,07	0,06%	0,03%	0,05%	0,02%
Litva	111	32	346,88	426	167	255,09	0,07%	0,05%	0,04%	0,04%
Kosovo	54	139	38,85	411	864	47,57	0,03%	0,20%	0,04%	0,19%
Portugal	73	16	456,25	408	77	529,87	0,04%	0,02%	0,04%	0,02%
Letonija	72	20	360,00	405	118	343,22	0,04%	0,03%	0,04%	0,03%
Ostale europske zemlje	58	30	193,33	405	155	261,29	0,04%	0,04%	0,04%	0,03%
Norveška	70	8	875,00	373	54	690,74	0,04%	0,01%	0,04%	0,01%
Ostale afričke zemlje	61	21	290,48	354	141	251,06	0,04%	0,03%	0,04%	0,03%
Brazil	48	14	342,86	347	66	525,76	0,03%	0,02%	0,04%	0,01%
Kanada	60	31	193,55	338	182	185,71	0,04%	0,04%	0,03%	0,04%
Kazahstan	44	32	137,50	337	276	122,10	0,03%	0,05%	0,03%	0,06%
Bugarska	57	52	109,62	312	266	117,29	0,03%	0,07%	0,03%	0,06%
Estonija	70	11	636,36	256	91	281,32	0,04%	0,02%	0,03%	0,02%
Finska	42	15	280,00	240	52	461,54	0,03%	0,02%	0,02%	0,01%
Ostale zemlje Južne i Srednje Amerike	55	21	261,90	239	92	259,78	0,03%	0,03%	0,02%	0,02%
Bjelorusija	34	9	377,78	202	53	381,13	0,02%	0,01%	0,02%	0,01%
Luksemburg	37	34	108,82	202	164	123,17	0,02%	0,05%	0,02%	0,04%
Izrael	41	29	141,38	166	81	204,94	0,03%	0,04%	0,02%	0,02%
Kina	34	2	1.700,00	134	6	2.233,33	0,02%	0,00%	0,01%	0,00%
Lihtenštajn	18	5	360,00	126	54	233,33	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%
Tunis	31	1	3.100,00	122	2	6.100,00	0,02%	0,00%	0,01%	0,00%
Grčka	25	14	178,57	120	96	125,00	0,02%	0,02%	0,01%	0,02%
Koreja, Republika	31	7	442,86	114	18	633,33	0,02%	0,01%	0,01%	0,00%
Albanija	22	5	440,00	110	12	916,67	0,01%	0,01%	0,01%	0,00%
Ostale zemlje Sjeverne Amerike	18	7	257,14	103	53	194,34	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%
Tajland	15	9	166,67	90	61	147,54	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%
Argentina	13	11	118,18	84	154	54,55	0,01%	0,02%	0,01%	0,03%
Indija	14	10	140,00	78	63	123,81	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%

Država	Dolasci 2021	Dolasci 2020	Indeks dolazaka 2021/2020	Noćenja 2021	Noćenja 2020	Indeks noćenja 2021/2020	Udio dolazaka 2021	Udio dolazaka 2020	Udio noćenja 2021	Udio noćenja 2020
Japan	20	6	333,33	78	37	210,81	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%
Ostale zemlje Oceanije	8	3	266,67	75	15	500,00	0,00%	0,00%	0,01%	0,00%
Indonezija	8	1	800,00	56	7	800,00	0,00%	0,00%	0,01%	0,00%
Južnoafrička Republika	10	5	200,00	56	27	207,41	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%
Cipar	10	3	333,33	52	3	1.733,33	0,01%	0,00%	0,01%	0,00%
Malta	16	0	0,00	52	0	0,00	0,01%	0,00%	0,01%	0,00%
Ujedinjeni Arapski Emirati	16	0	0,00	50	0	0,00	0,01%	0,00%	0,01%	0,00%
Crna Gora	10	16	62,50	41	90	45,56	0,01%	0,02%	0,00%	0,02%
Meksiko	7	5	140,00	39	30	130,00	0,00%	0,01%	0,00%	0,01%
Hong Kong, Kina	2	0	0,00	38	0	0,00	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Novi Zeland	9	3	300,00	20	14	142,86	0,01%	0,00%	0,00%	0,00%
Katar	4	0	0,00	16	0	0,00	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Maroko	5	3	166,67	16	29	55,17	0,00%	0,00%	0,00%	0,01%
Tajvan, Kina	2	0	0,00	15	0	0,00	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Čile	3	3	100,00	13	32	40,62	0,00%	0,00%	0,00%	0,01%
Island	2	2	100,00	13	24	54,17	0,00%	0,00%	0,00%	0,01%
Jordan	1	0	0,00	11	0	0,00	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Kuvajt	1	0	0,00	7	0	0,00	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Makao, Kina	0	0	0,00	0	0	0,00	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Oman	0	0	0,00	0	0	0,00	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Strani turisti:	**138.698**	**62.179**	**223,06**	**905.681**	**423.713**	**213,75**	**85,15%**	**87,54%**	**92,74%**	**93,64%**
Domaći turisti:	**24.198**	**8.847**	**273,52**	**70.892**	**28.793**	**246,21**	**14,85%**	**12,46%**	**7,26%**	**6,36%**
UKUPNO:	**162.896**	**71.026**	**229,35**	**976.573**	**452.506**	**215,81**	**100,00%**	**100,00%**	**100,00%**	**100,00%**

Općina Kršan - dolasci i noćenja

Turist Starost	Broj noćenja	Broj dolazaka	Broj turista
0-5	4.400	503	504
6 do 11	6.895	712	713
12 do 17	6.057	679	679
18-24	6.788	853	866
25-34	8.994	1.282	1.295
35-44	12.434	1.594	1.607
45-54	9.857	1.284	1.287
55-64	5.045	703	706
65-120	2.341	269	270
Ukupno	**62.811**	**7.879**	**7.927**

Općina Pićan – smještajne jedinice

Smještajna jedinica Vrsta smještajne jedinice	Broj smještajnih jedinica	Broj kreveta	Broj dodatnih kreveta
Apartman	41	142	18
Kuća za odmor	58	329	27
Ruralna kuća za odmor	2	10	0
Soba	9	18	1
Studio apartman	6	14	0
Ukupno	**116**	**513**	**46**

Općina Raša – dolasci i noćenja

Turist Starost	Broj noćenja 2021	Broj noćenja Usporedba 2019	Broj noćenja Indeks	Broj dolazaka 2021	Broj dolazaka Usporedba 2019	Broj dolazaka Indeks	Broj turista 2021	Broj turista Usporedba 2019	Broj turista Indeks
0-5	17.776	22.283	79,77	2.273	2.859	79,50	2.273	2.859	79,50
12-17	29.766	38.008	78,32	3.534	4.590	76,99	3.534	4.591	76,98
18-24	25.147	22.404	112,24	3.686	3.411	108,06	3.686	3.425	107,62
25-34	33.396	37.022	90,21	5.307	5.730	92,62	5.310	5.747	92,40
35-44	51.323	65.252	78,65	6.949	8.355	83,17	6.953	8.355	83,22
45-54	54.925	67.108	81,85	6.965	8.735	79,74	6.971	8.738	79,78
55-64	36.011	40.272	89,42	4.583	4.680	97,93	4.586	4.685	97,89
6-11	30.106	38.969	77,26	3.629	4.684	77,48	3.629	4.684	77,48
65-120	16.988	25.851	65,72	1.681	2.082	80,74	1.682	2.082	80,79
Ukupno	**295.438**	**357.169**	**82,72**	**38.607**	**45.126**	**85,55**	**38.624**	**45.166**	**85,52**

Općina Raša - dolasci i noćenja po državama

Država	Dolasci	Usporedba dolasci	Indeks dolasci	Noćenja	Usporedba noćenja	Indeks noćenja	Broj turista	Usporedba broj turista	Indeks broj turista	Udio dolazaka	Usporedba udio dolazaka	Udio noćenja	Usporedba udio noćenja	Udio turista	Usporedba udio turista
Njemačka	21.475	20.848	103,01	172.475	176.002	98,00	21.482	20.874	102,91	55,52%	46,13%	57,98%	49,00%	55,51%	46,15%
Austrija	4.086	5.420	75,39	28.919	36.553	79,12	4.086	5.422	75,36	10,56%	11,99%	9,72%	10,18%	10,56%	11,99%
Slovenija	1.879	3.515	53,46	15.754	27.093	58,15	1.879	3.517	53,43	4,86%	7,78%	5,30%	7,54%	4,86%	7,78%
Češka	2.220	2.252	98,58	14.450	13.951	103,58	2.220	2.252	98,58	5,74%	4,98%	4,86%	3,88%	5,74%	4,98%
Poljska	1.789	1.860	96,18	12.492	12.311	101,47	1.789	1.860	96,18	4,63%	4,12%	4,20%	3,43%	4,62%	4,11%
Hrvatska	1.375	1.191	115,45	12.090	25.146	48,08	1.385	1.199	115,51	3,55%	2,64%	4,06%	7,00%	3,58%	2,65%
Nizozemska	946	1.437	65,83	7.981	12.369	64,52	946	1.437	65,83	2,45%	3,18%	2,68%	3,44%	2,44%	3,18%
Italija	1.030	2.358	43,68	6.159	13.964	44,11	1.030	2.358	43,68	2,66%	5,22%	2,07%	3,89%	2,66%	5,21%
Švicarska	786	876	89,73	4.556	4.636	98,27	786	876	89,73	2,03%	1,94%	1,53%	1,29%	2,03%	1,94%
Mađarska	676	959	70,49	4.260	5.477	77,78	676	959	70,49	1,75%	2,12%	1,43%	1,52%	1,75%	2,12%
Belgija	379	544	69,67	2.844	4.366	65,14	379	544	69,67	0,98%	1,20%	0,96%	1,22%	0,98%	1,20%
Bosna i Hercegovina	166	221	75,11	2.626	3.171	82,81	168	217	77,42	0,43%	0,49%	0,88%	0,88%	0,43%	0,48%
Slovačka	349	367	95,10	2.299	2.131	107,88	349	367	95,10	0,90%	0,81%	0,77%	0,59%	0,90%	0,81%
Danska	273	398	68,59	2.151	3.100	69,39	273	398	68,59	0,71%	0,88%	0,72%	0,86%	0,71%	0,88%
Francuska	304	712	42,70	1.129	2.840	39,75	304	712	42,70	0,79%	1,58%	0,38%	0,79%	0,79%	1,57%
Srbija	127	73	173,97	1.122	896	125,22	127	74	171,62	0,33%	0,16%	0,38%	0,25%	0,33%	0,16%

Država	Dolasci	Usporedba dolasci	Indeks dolasci	Noćenja	Usporedba noćenja	Indeks noćenja	Broj turista	Usporedba broj turista	Indeks broj turista	Udio dolazaka	Usporedba udio dolazaka	Udio noćenja	Usporedba udio noćenja	Udio turista	Usporedba udio turista
Ukrajina	114	144	79,17	880	1.067	82,47	114	144	79,17	0,29%	0,32%	0,30%	0,30%	0,29%	0,32%
SAD	60	197	30,46	712	1.387	51,33	60	197	30,46	0,16%	0,44%	0,24%	0,39%	0,16%	0,44%
Kosovo	25	19	131,58	692	323	214,24	25	19	131,58	0,06%	0,04%	0,23%	0,09%	0,06%	0,04%
Ujedinjena Kraljevina	84	508	16,54	590	3.550	16,62	84	508	16,54	0,22%	1,12%	0,20%	0,99%	0,22%	1,12%
Švedska	53	309	17,15	468	2.036	22,99	53	309	17,15	0,14%	0,68%	0,16%	0,57%	0,14%	0,68%
Rumunjska	86	132	65,15	466	825	56,48	86	132	65,15	0,22%	0,29%	0,16%	0,23%	0,22%	0,29%
Rusija	54	179	30,17	403	1.489	27,07	54	179	30,17	0,14%	0,40%	0,14%	0,41%	0,14%	0,40%
Litva	57	38	150,00	280	149	187,92	57	38	150,00	0,15%	0,08%	0,09%	0,04%	0,15%	0,08%
Španjolska	36	66	54,55	194	372	52,15	36	66	54,55	0,09%	0,15%	0,07%	0,10%	0,09%	0,15%
Turska	26	14	185,71	194	97	200,00	26	14	185,71	0,07%	0,03%	0,07%	0,03%	0,07%	0,03%
Luksemburg	32	30	106,67	177	199	88,94	32	30	106,67	0,08%	0,07%	0,06%	0,06%	0,08%	0,07%
Makedonija	14	13	107,69	167	283	59,01	14	13	107,69	0,04%	0,03%	0,06%	0,08%	0,04%	0,03%
Ostale afričke zemlje	26	10	260,00	136	47	289,36	26	10	260,00	0,07%	0,02%	0,05%	0,01%	0,07%	0,02%
Ostale zemlje Južne i Srednje Amerike	12	9	133,33	75	49	153,06	12	9	133,33	0,03%	0,02%	0,03%	0,01%	0,03%	0,02%
Ostale azijske zemlje	18	19	94,74	71	416	17,07	18	19	94,74	0,05%	0,04%	0,02%	0,12%	0,05%	0,04%
Australija	16	32	50,00	70	294	23,81	16	32	50,00	0,04%	0,07%	0,02%	0,08%	0,04%	0,07%
Irska	10	14	71,43	65	75	86,67	10	14	71,43	0,03%	0,03%	0,02%	0,02%	0,03%	0,03%
Bugarska	9	18	50,00	57	101	56,44	9	18	50,00	0,02%	0,04%	0,02%	0,03%	0,02%	0,04%
Letonija	11	30	36,67	50	175	28,57	11	30	36,67	0,03%	0,07%	0,02%	0,05%	0,03%	0,07%
Brazil	9	9	100,00	42	37	113,51	9	9	100,00	0,02%	0,02%	0,01%	0,01%	0,02%	0,02%
Novi Zeland	4	15	26,67	36	55	65,45	4	15	26,67	0,01%	0,03%	0,01%	0,02%	0,01%	0,03%
Japan	2	0	0,00	28	0	0,00	2	0	0,00	0,01%	0,00%	0,01%	0,00%	0,01%	0,00%
Ostale europske zemlje	3	3	100,00	28	8	350,00	3	3	100,00	0,01%	0,01%	0,01%	0,00%	0,01%	0,01%
Crna Gora	3	0	0,00	27	0	0,00	3	0	0,00	0,01%	0,00%	0,01%	0,00%	0,01%	0,00%
Tajland	5	2	250,00	27	8	337,50	5	2	250,00	0,01%	0,00%	0,01%	0,00%	0,01%	0,00%
Indonezija	2	1	200,00	22	7	314,29	2	1	200,00	0,01%	0,00%	0,01%	0,00%	0,01%	0,00%
Bjelorusija	5	28	17,86	21	166	12,65	5	28	17,86	0,01%	0,06%	0,01%	0,05%	0,01%	0,06%
Kanada	3	43	6,98	21	255	8,24	3	43	6,98	0,01%	0,10%	0,01%	0,07%	0,01%	0,10%
Portugal	3	20	15,00	21	63	33,33	3	20	15,00	0,01%	0,04%	0,01%	0,02%	0,01%	0,04%

Država	Dolasci	Usporedba dolasci	Indeks dolasci	Noćenja	Usporedba noćenja	Indeks noćenja	Broj turista	Usporedba broj turista	Indeks broj turista	Udio dolazaka	Usporedba udio dolazaka	Udio noćenja	Usporedba udio noćenja	Udio turista	Usporedba udio turista
Finska	4	71	5,63	20	450	4,44	4	71	5,63	0,01%	0,16%	0,01%	0,13%	0,01%	0,16%
Kina	5	9	55,56	20	24	83,33	5	9	55,56	0,01%	0,02%	0,01%	0,01%	0,01%	0,02%
Grčka	2	5	40,00	19	19	100,00	2	5	40,00	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%
Lihtenštajn	3	0	0,00	16	0	0,00	3	0	0,00	0,01%	0,00%	0,01%	0,00%	0,01%	0,00%
Kazahstan	2	2	100,00	14	21	66,67	2	2	100,00	0,01%	0,00%	0,00%	0,01%	0,01%	0,00%
Norveška	3	67	4,48	12	558	2,15	3	67	4,48	0,01%	0,15%	0,00%	0,16%	0,01%	0,15%
Ostale zemlje Oceanije	1	1	100,00	9	15	60,00	1	1	100,00	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Tajvan, Kina	3	0	0,00	9	0	0,00	3	0	0,00	0,01%	0,00%	0,00%	0,00%	0,01%	0,00%
Čile	1	13	7,69	8	83	9,64	1	13	7,69	0,00%	0,03%	0,00%	0,02%	0,00%	0,03%
Izrael	2	34	5,88	8	153	5,23	2	34	5,88	0,01%	0,08%	0,00%	0,04%	0,01%	0,08%
Tunis	1	0	0,00	8	0	0,00	1	0	0,00	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Estonija	5	31	16,13	7	141	4,96	5	31	16,13	0,01%	0,07%	0,00%	0,04%	0,01%	0,07%
Island	1	0	0,00	7	0	0,00	1	0	0,00	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Meksiko	2	5	40,00	4	14	28,57	2	5	40,00	0,01%	0,01%	0,00%	0,00%	0,01%	0,01%
Koreja, Republika	2	1	200,00	2	7	28,57	2	1	200,00	0,01%	0,00%	0,00%	0,00%	0,01%	0,00%
Albanija	0	1	0,00	0	8	0,00	0	1	0,00	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Argentina	0	4	0,00	0	8	0,00	0	4	0,00	0,00%	0,01%	0,00%	0,00%	0,00%	0,01%
Cipar	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Hong Kong, Kina	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Indija	0	3	0,00	0	9	0,00	0	3	0,00	0,00%	0,01%	0,00%	0,00%	0,00%	0,01%
Jordan	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Južnoafrička Republika	0	6	0,00	0	9	0,00	0	6	0,00	0,00%	0,01%	0,00%	0,00%	0,00%	0,01%
Katar	0	5	0,00	0	50	0,00	0	5	0,00	0,00%	0,01%	0,00%	0,01%	0,00%	0,01%
Kuvajt	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Makao, Kina	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Malta	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Maroko	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Oman	0	1	0,00	0	5	0,00	0	1	0,00	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Ostale zemlje Sjeverne Amerike	0	5	0,00	0	37	0,00	0	5	0,00	0,00%	0,01%	0,00%	0,01%	0,00%	0,01%

Država	Dolasci	Usporedba dolasci	Indeks dolasci	Noćenja	Usporedba noćenja	Indeks noćenja	Broj turista	Usporedba broj turista	Indeks broj turista	Udio dolazaka	Usporedba udio dolazaka	Udio noćenja	Usporedba udio noćenja	Udio turista	Usporedba udio turista
Ujedinjeni Arapski Emirati	0	1	0,00	0	2	0,00	0	1	0,00	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Strani turisti:	**37.304**	**44.007**	**84,77**	**285.400**	**334.006**	**85,45**	**37.313**	**44.034**	**84,74**	**96,45%**	**97,36%**	**95,94%**	**93,00%**	**96,42%**	**97,35%**
Domaći turisti:	**1.375**	**1.191**	**115,45**	**12.090**	**25.146**	**48,08**	**1.385**	**1.199**	**115,51**	**3,55%**	**2,64%**	**4,06%**	**7,00%**	**3,58%**	**2,65%**
UKUPNO:	**38.679**	**45.198**	**85,58**	**297.490**	**359.152**	**82,83**	**38.698**	**45.233**	**85,55**	**100,00%**	**100,00%**	**100,00 %**	**100,00%**	**100,00 %**	**100,00%**

Općina Sveta Nedelja – dolasci i noćenja

Dolasci i noćenja po dobnim skupinama - Sveta Nedjelja						
Turist	**Broj noćenja**	**Broj noćenja**	**Broj noćenja**	**Broj dolazaka**	**Broj dolazaka**	**Broj dolazaka**
Starost	**2021**	**2020**	**Indeks**	**2021**	**2020**	**Indeks**
0 do 5 godina	8.696	7.196	120,84	904	765	118,17
6 do 11 godina	11.469	9.923	115,58	1.151	1.011	113,85
12 do 17godina	10.505	8.023	130,94	1.072	823	130,26
18 do 24 godina	13.089	7.253	180,46	1.535	883	173,84
25 do 34 godina	16.673	12.437	134,06	1.906	1.478	128,96
35 do 44 godina	20.220	16.770	120,57	2.196	1.761	124,7
45 do 54 godina	14.237	11.012	129,29	1.437	1.099	130,76
55 do 64 godina	7.213	5.035	143,26	708	448	158,04
preko 65 godina	3.617	2.504	144,45	286	154	185,71
Ukupno	**105.719**	**80.153**	**131,9**	**11.195**	**8.422**	**132,93**

Općina Sveta Nedelja – dolasci i noćenja po državama

Naziv države prebivališta	Broj noćenja 2021	Broj noćenja 2020 (Usporedba)	Broj noćenja (Indeks)	Broj dolazaka 2021	Broj dolazaka 2020 (Usporedba)	Broj dolazaka (Indeks)
Savezna Republika Njemačka	72.244	53.698	134,54	7.158	5.425	131,94
Republika Austrija	5.666	3.554	159,43	683	437	156,29
Republika Poljska	4.542	1.969	230,68	494	224	220,54
Republika Hrvatska	4.281	5.660	75,64	745	741	100,54
Kraljevina Nizozemska	3.349	1.021	328,01	339	108	313,89
Kraljevina Belgija	1.898	1.720	110,35	200	168	119,05
Češka Republika	1.465	1.000	146,5	161	139	115,83
Talijanska Republika (Italija)	1.320	1.018	129,67	175	152	115,13
Bosna i Hercegovina	1.293	1.918	67,41	112	123	91,06
Kraljevina Danska	1.236	308	401,3	123	34	361,76
Republika Srbija	1.111	2.738	40,58	93	144	64,58
Švicarska Konfederacija	871	719	121,14	99	85	116,47
Slovačka Republika	714	291	245,36	83	44	188,64
Mađarska	710	502	141,43	100	75	133,33
Francuska Republika	621	254	244,49	75	33	227,27
Republika Slovenija	606	697	86,94	145	168	86,31
Sjedinjene Američke Države (SAD)	585	347	168,59	70	13	538,46
Ostale zemlje	3.207	2.739	117,09	340	309	110,03
Ukupno	**105.719**	**80.153**	**131,9**	**11.195**	**8.422**	**132,93**

8.4. Prilog 4 – Pregled provedbe drugih projekata od strane LAG-a „Istočna Istra“ u razdoblju 2014.– 2022.

Tablica 19: Detaljan pregled provedbe drugih projekta u razdoblju 2014.-2022.

Provedba drugih projekata u razdoblju 2014. – 2022.						
Naziv projekta	**Izvor financiranja projekta**	**Ukupni iznos projekta, eura**	**Iznos učešća LAG-a, eura**	**Razdoblje provedbe projekta**	**Uloga LAG-a u provedbi projekta**	**Rezultati i pokazatelji**
Međuteritorijalni projekt suradnje „Domaće od malih nogu“	EPFRR, Mjera 19“LEADER-CLLD“, Podmjera 19.3., Tip operacije 19.3.2. »Provedba aktivnosti projekta suradnje«	177.332,56	13.272,28	travanj 2019-travanj 2021.	Partner	1. Izrada sveobuhvatne studije o mogućnostima povećanja potrošnje i uvođenja novih lokalnih proizvoda u odgojno-obrazovne ustanove; 2. Održane 4 edukativne radionice za 27 kuharica iz vrtića i osnovnih škola s područja LAG 3. Postavljeno sveukupno 25 gredica u dječjim vrtićima, osnovnim školama i područnim odjeljenjima na području LAG obuhvata; 3. Sadnja voćki u svim dječjim vrtićima na Labinštini 4. Izrađen vizualni identitet projekta te promotivni materijali (kemijske olovke, rokovnici, ruksaci)
„Naša mala kap za Sopot slap“	Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva za 2016.godinu/Zaklada za poticanje partnerstva i razvoj civilnog društva	1.708,81	0,00	01.03.2017.-31.05.2017.	Partner	Održana akcija čišćenja mosta, postavljen set za sjedenje- stol i 2 klupice, 3 kante za selektivno odvajanje otpada, osmišljeno idejno rješenje oznaka slapa te izrađeno 8 oznaka, postavljene oznake uz prometnicu i u centru naselja Općine Pićan
5. sajam ekoloških proizvoda „Bio market“	Istarska županija, Upravni odjel za poljoprivredu šumarstvo, lovstvo, ribarstvo i vodoprivredu	4.096,56	2.105,72	21.07.2017.	Nositelj projekta	Održan sajam ekoloških proizvoda na kojem su je sudjelovalo 38 proizvođača ekoloških proizvoda sa područja Republike Hrvatske i Slovenije, a posjetilo ga je preko 3.000 posjetitelja.
Institucionalna potpora za rad LAG-a za 2017.g.	Istarska županija, Upravni odjel za poljoprivredu šumarstvo, lovstvo, ribarstvo i vodoprivredu	3.084,08	429,63	23.04.2017. i 30.09.2017.; 06.03.2022.	Nositelj projekta	Organizirana je proljetna i jesenska biciklijada na kojima su uključena 2 agroturizma i 2 OPG-a te edukacija o podizanju vinogradarstva
6. sajam ekoloških proizvoda „Bio market“	Istarska županija, Upravni odjel za poljoprivredu	3.880,96	3.217,34	30.06.2018.	Nositelj projekta	Sufinanciran je dio opreme za održavanje sajma ekoloških proizvoda na kojem

Provedba drugih projekata u razdoblju 2014. – 2022.						
Naziv projekta	**Izvor financiranja projekta**	**Ukupni iznos projekta, eura**	**Iznos učešća LAG-a, eura**	**Razdoblje provedbe projekta**	**Uloga LAG-a u provedbi projekta**	**Rezultati i pokazatelji**
	šumarstvo, lovstvo, ribarstvo i vodoprivredu					je sudjelovalo 22 proizvođača, a posjetilo ga je 1.500 posjetitelja. U sklopu sajama održana je i radionica „Sirova hrana za na posao i u školu“ koju je održala Tina Ulješić.
Institucionalna potpora za rad LAG-a za 2018.g.	Istarska županija, Upravni odjel za poljoprivredu šumarstvo, lovstvo, ribarstvo i vodoprivredu	4.065,55	3.401,94	29.04.2018. i 23.09.2018	Nositelj projekta	Sufinancirano je organiziranje je proljetna i jesenska biciklijada na kojima su uključena 2 agroturizma i 2 OPG-a.
Gastro-biciklistička manifestacija „Terra Albona“	Istarska županija, Upravni odjel za obrazovanje, sport i tehničku kulturu	1.410,01	746,40	22.09.2019.	Nositelj projekta	Održana je jesenska gastro-biciklistička manifestacija na kojoj je promoviran je zdrav i ekološki prihvatljiv način života, a sudjelovalo je 320 sudionika.
Institucionalna potpora za rad LAG-a za 2019.g.	Istarska županija, Upravni odjel za poljoprivredu šumarstvo, lovstvo, ribarstvo i vodoprivredu	1.373,68	710,07	26.04.2019.	Nositelj projekta	Sufinancirana je radionica „Priprema vrta u proljeće“ koju je vodila Kornelija Benyovsky Šoštarić, a prisustvovalo je 120 osoba.
Institucionalna potpora za rad LAG-a za 2020.g.	Program javnih potpora poljoprivrede, šumarstva, lovstva, ribarstva, vodoprivrede Istarske županije za 2020.godinu	747,22	83,61	01.01.2020. – 31.12.2020.	Nositelj projekta	Izrađeni su promotivni kalendari za članove Skupštine za 100-u obljetnicu Labinske Republike
Institucionalna potpora za rad LAG-a za 2021. g.	Program javnih potpora poljoprivrede, šumarstva, lovstva, ribarstva, vodoprivrede Istarske županije za 2021.godinu	670,25	139,36	01.01.2021. – 31.12.2021.	Nositelj projekta	Izrađene su oznake za lokalne poljoprivredne proizvode povodom obilježavanja 100-te obljetnice Labinske Republike.
Institucionalna potpora za rad LAG-a za 2022. g.	Program javnih potpora poljoprivrede, šumarstva, lovstva, ribarstva, vodoprivrede	1.134,73	471,12	01.01.2022. -31.12.2022.	Nositelj projekta	Promidžbeni materijali za 7. Dane meda Labinštine i degustacija za Smotru maslinovog ulja Istočne Istre u Sv. Katarini, a sve s ciljem promicanja poljoprivrede i ruralnog razvoja

Provedba drugih projekata u razdoblju 2014. – 2022.						
Naziv projekta	**Izvor financiranja projekta**	**Ukupni iznos projekta, eura**	**Iznos učešća LAG-a, eura**	**Razdoblje provedbe projekta**	**Uloga LAG-a u provedbi projekta**	**Rezultati i pokazatelji**
	Istarske županije za 2022.godinu					

8.5. Prilog 5 - Opis aktivnosti uključivanja javnosti u izradu LRS 2023. – 2027.

1. Gostovanje u radio emisiji „Mikrofon u sredini“ - Radio Labin

[MIKROFON U SREDINI] Završetak provedbe Lokalne razvojne strategije 2014.-2020. i izrada nove strategije za razdoblje 2023.-2027. LAG-a Istočna Istra bile su teme Mikrofona u sredini. Gošća je bila voditeljica LAG-a Mirela Faraguna. Mikrofon u sredini od 12.30 do 13 sati uređuje i vodi Silvana Fable.

Link:
https://www.facebook.com/RadioLabin/photos/a.1972214612791707/5551206821559117/

2. Evaluacija provedbe LRS 2014. – 2020.

Članovima i korisnicima poslan je e-mail s Evaluacijskim upitnikom dana 22. srpnja 2022. koji je također objavljen na web stranici i Facebook stranici. Rok za popunjavanje je bio 20. kolovoza 2022., a na upitnik je pristiglo 50 odgovora.

Linkovi:

https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSeLoejigplORrP69GH-G_5hAECk8d7SRcnzjuVjuX9AB-WgRA/viewform?usp=sf_link

http://lag-istocnaistra.hr/novosti/sudjelujte-u-evaluaciji-lokalne-razvojne-strategije-2014-2020/

https://l.facebook.com/l.php?u=http%3A%2F%2Flag-istocnaistra.hr%2Fnovosti%2Fsudjelujte-u-evaluaciji-lokalne-razvojne-strategije-2014-2020%2F%3Ffbclid%3DIwAR3wbs3iP62zenNWhoi2u5BbaXw-w2PxPL5o-o-cpNfGN0gfwkSLntBprCA&h=AT0csO6T4CSTglAWBzd1QPzGMASo3OOrWux17IGHETrN4YwZ0j1I_5bZY8pL1Apes9qrWdHof5f5VpmpyrD_txBsSzZNx_MQzkQbFj_xRJbS8QYfx39IFAR-nLWR9FdCh3Ms

Primjer upitnika za analizu rada LAG-a u programskom razdoblju 2014. - 2020. svim članovima

EVALUACIJA LOKALNE RAZVOJNE STRATEGIJE
LAG „ISTOČNA ISTRA“

UPITNIK ZA ANALIZU RADA LAG-a „ISTOČNA ISTRA“

Poštovani/a, ljubazno Vas molimo da ispunite ovaj upitnik i time date doprinos pripremi analitičke podloge za izradu Evaluacije Strategije LAG-a „Istočna Istra“ za programsko razdoblje od 2014. do 2020. godine! Unaprijed zahvaljujemo na pomoći!

1. **Spol:**
   a) Muško
   b) Žensko

2. **Dob:**
   a) do 29
   b) 30 -40
   c) 41 - 64
   d) 65 i više

3. U kojoj jedinici lokalne samouprave živite/radite:
   a) Grad Labin
   b) Općina Kršan
   c) Općina Pićan
   d) Općina Raša
   e) Općina Sveta Nedelja

4. **Vi ste predstavnik/ca:**
   a) Jedinice lokalne samouprave ili trgovačka društva u vlasništvu JLS
   b) Obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo
   c) Obrt ili trgovačko društvo
   d) Organizacije civilnoga društva
   e) Javna ustanova
   f) Ostalo

5. **U radu LAG-a „Istočna Istra“ sudjelujete:**
   a) Redovito
   b) Povremeno
   c) Ne sudjelujem

6. **Što prepoznajete kao rad i djelovanje LAG-a „Istočna Istra“:**
   a) Unaprjeđenje kvalitete života na području LAG-a
   b) Povezivanje dionika koji djeluju na području LAG-a
   c) Poticanje suradnje i umrežavanje
   d) Informiranje i educiranje stanovništva na području LAG-a
   e) Drugo, navedite _____

7. Do koje ste mjere zadovoljni dosadašnjim radom LAG-a „Istočna Istra“?

a) Jako sam zadovoljan/na
b) Zadovoljan/na sam
c) Niti sam zadovoljan/na niti nezadovoljan/na
d) Nezadovoljan/na sam
e) Vrlo sam nezadovoljan/na

8. Do koje ste mjere zadovoljni provedbom Lokalne razvojne strategije 2014. – 2020.?

a) Jako sam zadovoljan/na
b) Zadovoljan/na sam
c) Niti sam zadovoljan/na niti nezadovoljan/na
d) Nezadovoljan/na
e) Vrlo sam nezadovoljan/na

9. Da li ste prijavili projekt na jedan od LAG Natječaja:

a) Da (ako je odgovor da -> pitanje 10.)
b) Ne (sljedeće pitanje 9.1.)

9.1. Ukoliko se niste prijavili na LAG natječaj koji su vaši razlozi (*moguće više odgovora*):

a) nezadovoljavanje uvjeta prihvatljivosti LAG natječaja (sljedeće pitanje 9.2.)
b) nemogućnost predfinanciranja i financiranja projekta (u slučajima kada intenzitet potpore nije 100 %)
c) opsežnost dokumentacije
d) Ostalo, navedite _____

9.2. Ukoliko ste odabrali na prethodno pitanje odgovor a) odaberite koji se uvjeti prihvatljivosti nisu mogli ispuniti (*moguće više odgovora*):

a) ekonomska veličina
b) upis u Registar poreznih obveznika
c) minimalno 1 osoba zaposlena kod LAG natječaja za sukladne 4.1.1. i 4.2.1.
d) neriješeno vlasništvo nad zemljištem/nekretninom
e) Ostalo, navedite _____

10. Ukoliko ste se prijavili na jedan od LAG Natječaja, da li je Vaš projekt bio odabran?

a) Da (odgovorite na pitanje 10.1., 10.2., 10.3., 10. 4., 10.5.)
b) Ne (sljedeće pitanje 11)
c) Nisam se prijavio/la (sljedeće pitanje 11)

10.1. Da li ste ostvarili (obrt, trgovačko društvo) povećanje prihoda od poljoprivrede, ukoliko jeste, koliko je ono bilo u %?

a) Da ☐ %
b) Ne
c) Nije primjenjivo

10.2. Ukoliko ste odabrali odgovor a) na pitanje 10. da li ste provedbom projekta ostvarili povećanje ekonomske veličine poljoprivrednog gospodarstva, ukoliko jeste, koliko je iznosilo?

a) Da _____ EUR
b) Ne
c) Nije primjenjivo (JLS)

10.3. Ukoliko ste odabrali odgovor a) na pitanje 10. navedite koja je za Vas najvažnija postignuta svrha projekta?

10.4. Ukoliko ste odabrali odgovor a) na pitanje 10. navedite s kojima ste se poteškoćama susreli prilikom prijave i provedbe projekta?

10.5. Prema Vašem mišljenju, što je bilo pozitivno i trebalo bi se nastaviti u slijedećem programskom razdoblju, a vezano je za prijavu i provedbu projekta?

11. U kojoj mjeri smatrate da su natječaji bili prilagođeni potrebama područja LAG-a „Istočna Istra“?

a) U potpunosti prilagođeni
b) Djelomično prilagođeni
c) Niti prilagođeni, niti ne prilagođeni
d) Djelomično neprilagođeni
e) U potpunosti neprilagođeni

12. U kojoj mjeri smatrate da je LAG „Istočna Istra“ pridonio razvoju malih i srednjih poduzeća u segmentu poljoprivrede:

a) U potpunosti je
b) Djelomično je
c) Niti je niti nije
d) Uglavnom nije
e) U potpunosti nije

13. **U kojoj mjeri smatrate da je LAG „Istočna Istra“ poboljšao kvalitetu života lokalnog stanovništva kroz ulaganje u društvenu infrastrukturu:**
    a) U potpunosti je poboljšao
    b) Djelomično je poboljšao
    c) Niti je poboljšao niti pogoršao
    d) Uglavnom je pogoršao
    e) U potpunosti je pogoršao

14. **U kojoj mjeri smatrate da je LAG „Istočna Istra“ utjecao na osnaživanje ruralne zajednice (međusektorska suradnja, prepoznavanje prilika iz fondova EU, utjecaj LAG-a):**
    a) U potpunosti je utjecao
    b) Djelomično je utjecao
    c) Nije je utjecao niti nije
    d) Uglavnom nije utjecao
    e) U potpunosti nije utjecao

15. **Koji su vaši prijedlozi za poboljšanje rada i djelovanja LAG-a „Istočna Istra“:**

16. **Koje aktivnosti su, po Vašem mišljenju, bile pozitivne u programskom razdoblju 2014. - 2020.:**

17. **Postoje li projekti koje biste željeli realizirati kroz rad LAG-a „Istočna Istra“? Ukoliko je odgovor potvrdan, molimo navedite točne projekte:**

18. **Jeste li zadovoljni kompetencijama osoblja zaposlenog u LAG-u „Istočna Istra“?**

a) Jako sam zadovoljan/na
b) Zadovoljan/na sam
c) Niti sam zadovoljan/na niti nezadovoljan/na
d) Nezadovoljan/na
e) Vrlo sam nezadovoljan/na

3. Izrada nove LRS 2023. – 2027. (upitnik) i Obrazac za prijavu projektnih prijedloga

LAG „Istočna Istra“ pozvao je sve zainteresirane stanovnike s područja LAG-a “Istočna Istra” (Grada Labina, Općina Kršan, Pićan, Raša i Sv. Nedelja) da se uključe u izradu Lokalne razvojne strategije LAG-a “Istočna Istra” kako bi zajednički odredili smjer razvoja našeg područja.

Članovima je poslan e-mail s Obrascem za prijavu projektnih prijedloga i anketa za izradu LRS 2023. – 2027. dana 16. rujna 2022. koji je također objavljen na web stranici i Facebook stranici te u medijima. Rok za popunjavanje je bio 12. listopada 2022., a na upitnik je pristiglo 18 odgovora i 25 projektnih prijedloga.

Linkovi na vijesti:

http://lag-istocnaistra.hr/novosti/lag-istocna-istra-poziva-vas-da-dostavite-svoj-prijedlog-projekta/

https://l.facebook.com/l.php?u=https%3A%2F%2Fdocs.google.com%2Fforms%2Fd%2Fe%2F1FAIpQLSfzcDfKnYxYFfn8F7DxdZ1QpFaUsdGXzCjl4JOGRZjSTn-m7Q%2Fviewform%3Fusp%3Dsf_link%26fbclid%3DIwAR3JUCvwzxZ5TjyUg_MAan_SK8X3EEYWT3r_7OYSXQLYUFc53DC3icTPbmI&h=AT1TI1f1TcspexKgyHgPHCzi4FThtu92MBsV8WhHyWVjmHrc9uRYMQj4pzGOw-GOZxkiHoqkopV3pWu5us2QRUyqXu6hnJOnSK13n8Q5dfcnanT0C6XwPjp_bg6dG05yPW_q

https://5portal.hr/vijesti_detalj.php?id=39143

https://radiolabin.hr/news_details.php?id=24290

http://www.labin.hr/lag-istocna-istra-poziva-vas-da-dostavite-svoj-prijedlog-projekta

LAG „Istočna Istra“ poziva Vas da dostavite svoj prijedlog projekta! | LC Labin.com

https://labinstina.info/vijesti/83945-ukljucite-se-u-izradu-lokalne-razvojne-strategije-lag-a-istocna-istra

https://www.istra-europa.eu/lag-istocna-istra-poziva-vas-da-dostavite-svoj-prijedlog-projekta/

Primjer obrasca za prikupljanje projektnih ideja

PREDLAGATELJ/NOSITELJ PROJEKTA		
1.	Nositelj projekta *Naziv i pravni oblik (JLS, udruga, javna ustanova, OPG, obrt, d.o.o. ...)*	
2.	Kontakt *Ime i prezime, mobitel, e-mail*	
3.	Naziv projekta *Okvirni naziv projekta*	
4.	Sektor ulaganja	☐ Primarna poljoprivredna proizvodnja ☐ Prerada poljoprivrednih proizvoda ☐ Diverzifikacija u poljoprivredi ☐ Ruralna/lokalna infrastruktura ☐ Ostalo *(navesti)* _____
5.	Ekonomska veličina poljoprivrednog gospodarstva u EUR *(ako je primjenjivo)*	
6.	Kratki opis projekta i aktivnosti *Ukratko navesti aktivnosti (izgradnja, dogradnja, opremanje, podizanje nasada, rekonstrukcija,...)*	
7.	U kojoj je fazi predloženi projekt	☐ Projekt je ideja ☐ Projekt je u fazi izrade dokumentacije (Glavni projekt, Tehnološki projekt) ☐ Projekt je spreman za provedbu
8.	Iznos projekta *Navedite okvirni iznos projekta – ukupna vrijednost ne smije biti veća od 300.000 EUR (bez PDV-a)*	
9.	Očuvanje ili stvaranje novih radnih mjesta *Da li će projekt doprinositi očuvanju ili stvaranju novih radnih mjesta? Ukoliko da, navesti koliko novih ili očuvanih radnih mjesta planirate generirati projektom*	
10.	Partneri *Navedite da li se radi o parterskom ili samostalnom projektu. Ukoliko se radi o partnerstvu navesti tko bi bio potencijalni partner.*	
11.	Napomena *Ukoliko želite dodati napomene ili ostale važne informacije, ovdje navedite*	

Primjer upitnika za izradu nove LRS 2023. – 2027.

Anketa – LAG „ISTOČNA ISTRA“

Poštovani/a, ljubazno Vas molimo da ispunite ovaj upitnik i time date doprinos izradi nove Lokalne razvojne strategije za programsko razdoblje 2023. - 2027. Unaprijed zahvaljujemo na pomoći!

1. Dobna skupina *(zaokružiti)*:
   a) Do 29 godina
   b) Od 30 do 40 godina
   c) Od 41 do 64 godine
   d) Od 65 godina nadalje

2. Spol (zaokružiti):
   - Muško
   - Žensko
   - Ne želim se izjasniti

3. U kojoj jedinici lokalne samouprave živite/radite *(zaokružiti)*:
   a) Grad Labin
   b) Općina Kršan
   c) Općina Pićan
   d) Općina Raša
   e) Općina Sveta Nedjelja

4. Organizacijski oblik *(zaokružiti)*:
   a) Fizička osoba
   b) Obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo (OPG)
   c) Samoopskrbno obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo (SOPG)
   d) Obrt
   e) Trgovačko društvo u privatnom vlasništvu
   f) Jedinica lokalne samouprave ili trgovačko društvo u većinskom vlasništvu jedinica lokalne samouprave
   g) Zadruga
   h) Udruga
   i) Vjerska zajednica
   j) Javna ustanova
   k) Ostalo

5. Ukoliko se bavite djelatnošću iz primarnog sektora, navedite kojom *(zaokružiti)*:
   a) Cvjećarstvo i ukrasno bilje
   b) Krmno bilje
   c) Ljekovito, začinsko i aromatično bilje

d) Maslinarstvo
e) Sjeme i sadni materijal
f) Uzgoj povrća, dinja, lubenica, jagoda
g) Uzgoj uljarica
h) Uzgoj žitarica
i) Vinogradarstvo
j) Voćarstvo
k) Govedarstvo
l) Konjogojstvo
m) Kozarstvo
n) Ovčarstvo
o) Pčelarstvo
p) Peradarstvo
q) Svinjogojstvo
r) Ostalo, _____

6. Prerada poljoprivrednih proizvoda
   - Prerada maslina
   - Prerada mlijeka
   - Prerada povrća
   - Prerada vina
   - Prerada voća
   - Prerada aromatičnog i ljekovitog bilja
   - Ne bavimo se preradom poljoprivrednih proizvoda
   - Ostalo, _____

7. Kolika je veličina Vašeg poljoprivrednog gospodarstva *(zaokružiti)*:
   a) Do 2.999 EUR
   b) 3.000 - 5.999 EUR
   c) 6.000 - 14.999 EUR
   d) 15.000 - 49.999 EUR
   e) Više od 50.000 EUR

8. Navedite mjere/aktivnosti koje je potrebno provesti kako bi se iskoristile snage sljedećih djelatnosti:

   1. administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti
   2. kultura i sport
   3. javna uprava
   4. gospodarenje otpadom
   5. građevinarstvo
   6. ratarstvo i stočarstvo
   7. obrazovanje
   8. opskrba vodom i uklanjanje otpadnih vod
   9. prijevoz i skladištenje

10. ugostiteljstvo
11. trgovina na veliko i malo
12. vinogradarstvo
13. zdravstvo

9. Navedite mjere/aktivnosti koje je potrebno provesti kako bi se nadišle slabosti sljedećih djelatnosti:

1. administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti
2. kultura i sport
3. javna uprava
4. gospodarenje otpadom
5. građevinarstvo
6. ratarstvo i stočarstvo
7. obrazovanje
8. opskrba vodom i uklanjanje otpadnih vod
9. prijevoz i skladištenje
10. ugostiteljstvo
11. trgovina na veliko i malo
12. vinogradarstvo
13. zdravstvo

10. Prema Vašem mišljenju koje su poljoprivredne kulture najpogodnije za uzgoj na Vašem području?

11. Koje su 2 najpozitivnije stvari vezane za Vaše poslovanje na području LAG-a "Istočna Istra"?

12. Koje su 2 najveće poteškoće vezane za Vaše poslovanje na području LAG-a "Istočna Istra"?
13. Koja je po vama najveća potreba u ruralnoj infrastrukturi?

– kulturno-društvenu namjenu (društveni dom/kulturni centar, vatrogasni dom, knjižnica, muzej i sl.)
– obrazovno-odgojnu namjenu (dječji vrtić, škola, staračke domovi, ustanove za djecu za posebne potrebe, ustanove za nezbrinutu djecu i sl.)

– sportsko-rekreativnu (sportska građevina, sportska borilišta, zip-line, biciklistička staza i sl.)
– javno prometnu namjenu (nerazvrstane ceste, trg, pothodnici, javne stube, parkirališta, prolazi i sl.)
– rekreacijsku namjenu (planinarski domovi, izletišta, park, tematski put, dječje igralište, fitnes park i sl.)
– turističku namjenu (informativni centri i sl.)
– šumarsku namjenu (šumarska prometna infrastruktura i sl.)
– komunalnu namjenu (javni vodovodi, gustirne, desalinizatori, lokve, kanalizacija, odlagališta otpada i sl.)
– zdravstvene ustanove (ambulanta, domovi zdravlja i sl.)
– javna administracija (zgrade gradova i općina, mjesnih odbora i sl.)

14. Odaberite probleme za koje smatrate da su najveće prepreke za razvoj poljoprivrede *(označiti x)*:

☐Kontinuirano zaostajanje ruralnog područja

☐Neadekvatna infrastruktura, odvodnja i navodnjavanje

☐Nedostatak inovacija i nedovoljno modernizirana poljoprivreda

☐Nedovoljna motiviranost za bavljenje poljoprivredom

☐Nedovoljno obrazovana radna snaga

☐Nekonkurentnost poljoprivrednih proizvoda

☐Neobrađena, usitnjena i raspršena poljoprivredna zemljišta

☐Neorganizirano tržište

☐Nepovoljna poljoprivredna politika RH i EU

☐Nerentabilnost pojedinih poljoprivrednih kultura

☐Nesređeni imovinsko-pravni odnosi nad zemljištem

☐Neučinkovita državna i javna administracija

☐Ograničen pristup sredstvima za financiranje

☐Visoke cijene ulaznih sirovina za proizvodnju

15. Što očekujete od LAG-a u sljedećem programskom razdoblju?

16. Komentari i prijedlozi vezani za razvoj područja

4. Radionice – SWOT i definiranje potreba

Poziv na radionice

http://www.labin.hr/lag-istocna-istra-ukljucite-se-u-izradu-lokalne-razvojne-strategije-lrs-za-programsko-razdoblje-2023-2027

https://radiolabin.hr/news_details.php?id=24451

https://5portal.hr/vijesti_detalj.php?id=39466

http://lag-istocnaistra.hr/novosti/poziv-na-radionicu-za-izradu-lokalne-razvojne-strategije-lag-a-istocna-istra-za-programsko-razdoblje-2023-2027/?fbclid=IwAR3AeJHlQ-6xvcHlB_T-tsDLp-Olk6hBelWHS9ObBHoUFy0MYg7lU3OoRAY

https://l.facebook.com/l.php?u=http%3A%2F%2Flag-istocnaistra.hr%2Fnovosti%2Fpoziv-na-radionicu-za-izradu-lokalne-razvojne-strategije-lag-a-istocna-istra-za-programsko-razdoblje-2023-2027%2F%3Ffbclid%3DIwAR0-m58CCOq5094M9myxqNMx0a5cz_rAHcR3WqHbVMuipW-eG6_w-Gx8xIU&h=AT2DWeSsxsiJfSBMLg02YDxfaM1ZgX0CVCFJ8aF3qcVRTelfgldGLSMHyFwgEH1rWp8Di3nZQWPFT0cSIOSNjU9HLYaRFep6xQBttbFjEPbsPKrVAMFmmI22kdIDM3fM-pjS

LAG „Istočna Istra“ održao je tri radionice za izradu **Lokalne razvojne strategije LAG-a za razdoblje 2023. – 2027.,** koja će biti financirana iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj.

Prva radionica bila je namijenjena predstavnicima javnog i civilnog sektora, dok su druge dvije radionice bile organizirane za predstavnike gospodarskog sektora.

Sudionicima su bili predstavljeni rezultati prethodnog programskog razdoblja te zaključci dosad odrađene analize stanja LAG područja. Svrha radionica je bila izrada SWOT analize te definiranje razvojnih potreba. Na radionici je prezentiran i nacrt Strateškog plana Zajedničke poljoprivredne politike Republike Hrvatske koji je krajem rujna poslan Europskoj komisiji na odobrenje.

U izradi LRS 2023. – 2027. moglo se sudjelovati na način da se izrazi svoje mišljenje putem Obrasca za prikupljanje projektnih prijedloga za ideje koje se žele realizirati i upitnika za izradu LRS koji je bio dostupan putem Google obrasca te na službenoj web stranici LAG-a “Istočna Istra” http://lag-istocnaistra.hr/ .

Dostavljeni projektni prijedlozi značajno su doprinijeli kreiranju mjera i određivanju prioritetnih područja za koja će LAG „Istočna Istra“ raspisivati natječaje.

Rok za ispunjavanje online upitnika je produžen do 31. listopada 2022. godine.

https://5portal.hr/vijesti_detalj.php?id=39635&fbclid=IwAR0OIwzFCMVmaGCPU2uJaGwVAYXmxforMYkGJKMNjPV-ks9CB3XyaQ5SufI

https://labinskakomuna.eu/gospodarstvo/gospodarstvo-labinstine/odrzane-tri-radionice-za-izradu-lokalne-razvojne-strategije-lag-a-istocna-istra-2023-2027/

https://labinstina.info/vijesti/84706-odrzane-tri-radionice-za-izradu-razvojne-strategije-lag-a

https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=pfbid02akx2LL4LqQd53hZjtx6gg8TufHwKuFuJ4Ua7F5Wkc8FMP3LSBaB5CkQc2d7aNe1Xl&id=744418785573851

https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=pfbid02D4xXooGQwvAN7VELaed19nE6TGUxnu5vQWAW2chGZApdQBcGP4iXsVEv1CXxc3bQl&id=744418785573851

https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=pfbid0P64mkBUGPj7QNBXz7EjzhT8McNtoeGbL91TDweJTe31EHjGvuzgvTgMHohzbTNvxl&id=744418785573851

https://radiolabin.hr/news_details.php?id=24563

5. Gostovanje u radio emisiji „Mikrofon u sredini“ - Radio Labin

Linkovi:

https://radiolabin.hr/news_details.php?id=25182

https://www.facebook.com/RadioLabin/photos/a.793515737328273/6092225850790542/

[MIKROFON U SREDINI] Iza LAG-a Istočna Istra deset je godina i više nego uspješnog rada. U emisiji, Mikrofon u sredini, voditeljica LAG-a Mirela Faraguna govorila je što se sve u tih deset godina realiziralo, koliko su europskih sredstava odobrena i u kojim se sve akcijama i aktivnostima sudjelovalo. Nadalje, govorilo se i o izradi Lokalne razvojne strategije za programsko razdoblje 2023.-2027.

6. Predstavljanje Nacrta prijedloga Lokalne razvojne strategije LAG-a „Istočna Istra“ za razdoblje 2023.-2027. Upravnom odboru LAG-a

U prostorijama Maloj vijećnici u Labinu, dana 11.rujna 2023.godine, članovima Upravnog odbora održano je predstavljanje Nacrta Lokalne razvojne strategije LAG-a „Istočna Istra“ za razdoblje 2023.- 2027. godine. Voditeljica LAG-a Mirela Faraguna predstavila je potrebe proizašle iz radionica održanih na području LAG-a „Istočna Istra“ te strateške ciljeve Lokalne razvojne strategije i intervencije koje su iz navedenih potreba proizašle. Nadalje, obrazloženo je što će biti moguće financirati iz pojedine intervencije kao i mogući intenziteti za pojedine nositelje projekta.

7. Javno savjetovanje: komentari i prijedlozi na radnu verziju Lokalne razvojne strategije LAG-a "Istočna Istra" za programsko razdoblje 2023. - 2027.

Lokalna akcijska grupa „Istočna Istra“ izradila je radnu verziju Lokalne razvojne strategije LAG-a “Istočna Istra” za programsko razdoblje 2023. – 2027.

Na temelju ovog strateškog dokumenta raspisati će se LAG natječaji za krajnje korisnike. Kako bismo i u ovoj, završnoj fazi, uključili lokalne dionike, zatraženi su komentari i prijedlozi na LRS_2023.-2027._LAG Istočna Istra putem Google obrasca. https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSdxjs1EFK1prshkrE6bhf3Sa5V5Ur9OZf2xu9J2EDNiLGV0Kg/viewform?usp=sf_link koji se mogao ispuniti do 26. rujna 2023. (utorka) do 09:00 sati.

O svim budućim koracima i planu raspisivanja LAG natječaja javnost će biti pravovremeno obaviještena.

Linkovi:

http://lag-istocnaistra.hr/novosti/javno-savjetovanje-lokalna-razvojna-strategija-lag-a-istocna-istra-2023-2027/

https://www.facebook.com/profile.php?id=100064803033640&locale=hr_HR

https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSdxjs1EFK1prshkrE6bhf3Sa5V5Ur9OZf2xu9J2EDNiLGV0Kg/viewform

8. Skupština

U prostorijama Velike vijećnice u Labinu, dana 26. rujna 2023.godine, članovima Skupštine održano je predstavljanje Lokalne razvojne strategije LAG-a „Istočna Istra“ za razdoblje 2023.-2027. godine koja je ujedno i prihvaćena.

8.6. Prilog 6 - Baza projektnih prijedloga

R.br.	Prijavitelj	Projektni prijedlozi	Procijenjena vrijednost u EUR
1.	OPG	Modernizacija u podrumu	30.000,00
2.	PG Obrt	Opremanje uljare za preradu maslina, te podizanje novih maslinika	150.000,00-200.000,00
3.	OPG	Nabava poljoprivredne opreme	30.000,00
4.	OPG	Modernizacija mehanizacije	70.000,00
5.	Javna ustanova	Obrazovanje za ruralni razvoj (OPG akademija od ideje do otvaranja OPG-a i njegovog uspješnog vođenja)	20.000,00
6.	Trgovačko društvo u većinskom vlasništvu JLS	Digitalizacija prodaje labinskog markata	40.000,00 -70.000,00
7.	Udruga	Markat bez plastike	15.000,00
8.	OPG	Izgradnja difuznog hotela ili glamping kampa	300.000,00
9.	Turistička zajednica	Centar za posjetielje Vinogradarstva	300.000,00
10.	Turistička zajednica	Smotra vina	20.000,00
11.	Trgovačko društvo u većinskom vlasništvu JLS	Energetska obnova i postavljanje OIE na zgradi gradske tržnice	300.000,00
12.	JLS	Rekonstrukcija društvenog doma Riko Milevoj Vinež	100.000,00
13.	JLS	Izgradnja trotoara Salakavci (u vidu pješačke staze)	100.000,00
14.	JLS	Uređenje dvorišta Dječjeg vrtića Pjerina Verbanac (u vidu učionice na otvorenom, sprava za igranje, korita za sadnju bilja)	30.000,00
15.	JLS	Rekonstrukcija / nadogradnja dječjeg igrališta na Presici	40.000,00
16.	JLS	Nerazvrstana cesta Kapelica-Kanfarelići	200.000,00
17.	Trgovačko društvo u većinskom vlasništvu JLS	Ulaganja u mrtvačnice	n/p
18.	Trgovačko društvo u u većinskom vlasništvu JLS	Festival cvijeća	15.000,00
19.	Trgovačko društvo u većinskom vlasništvu JLS	Markat u gostima	15.000
20.	OPG	Prešanje poljoprivrednih proizvoda	15.000,00
21.	OPG	Navodnjavanje vinove loze i smokava	5.000,00
22.	OPG	Sušilica za sušenje poljoprivrednih proizvoda	15.000,00
23.	OPG	Poboljšanje poljoprivrednog proizvoda i usluga	250.000,00
24.	JLS	Obnova škole Krbune - rekonstrukcija krovišta	200.000,00
25.	JLS	Izgradnja javnog sanitarnog čvora u Pićnu	< 300.000,00

8.7. Prilog 7- Potrebe LAG područja

Tijekom radionica s dionicima prikupljene su konkretne potrebe, koje su razvrstane po sljedećim grupama (na kojima se temelje intervencije):

I1. Povećanje produktivnosti i konkurentnosti te modernizacija poljoprivrednih gospodarstava

- PO1: Stavljanje u funkciju neobrađenih (zapuštenih) poljoprivrednih zemljišta u privatnom, općinskom i državnom vlasništvu
- PO2: Restrukturiranje postojećih nasada
- PO3: Razvoj sustava navodnjavanja poljoprivrednih zemljišta
- PO4: Uvođenje digitalnih rješenja u proizvodnju i plasiranje poljoprivrednih proizvoda
- PO5: Povećanje korištenja energije iz obnovljivih izvora u poljoprivrednoj proizvodnji
- PO6: Modernizacija i povećanje efikasnosti poljoprivrednih gospodarstava
- PO7. Poticanje ekološke poljoprivrede
- PO8. Poticanje mlade populacije na bavljenje poljoprivrednom djelatnošću
- PO9. Jačanje stručnih kompetencija članova poljoprivrednih gospodarstava
- PO10. Poticanje diversifikacije poljoprivredne proizvodnje na više različitih kultura
- PO11. Poticanje uspostave kratkih lanaca opskrbe prema kupcima
- PO15: Poticanje udruživanja poljoprivrednih gospodarstava, kako međusobno tako i s pružateljima turističkih usluga
- PO16: : Brendiranje lokalnih proizvoda i jača promocija te plasiranje na lokalnoj i široj razini
- PO17: Ulaganja u objekte za plasiranje i promociju lokalnih proizvoda

I2. Povećanje dodane vrijednosti poljoprivredne proizvodnje (uključujući korištenjem inovativnih rješenja)

- PO8. Poticanje mlade populacije na bavljenje poljoprivrednom djelatnošću
- PO9. Jačanje stručnih kompetencija članova poljoprivrednih gospodarstava
- PO12. Izgradnja/rekonstrukcija i/ili opremanje objekata za preradu poljoprivrednih proizvoda
- PO13: Modernizacija poljoprivrednih strojeva i opreme, s naglaskom na energetsku učinkovitost
- PO14: Poticanje prelaska na obnovljive izvore energije
- PO15: Poticanje udruživanja poljoprivrednih gospodarstava, kako međusobno tako i s pružateljima turističkih usluga
- PO16: Brendiranje lokalnih proizvoda i jača promocija te plasiranje na lokalnoj i široj razini
- PO17: Ulaganja u objekte za plasiranje i promociju lokalnih proizvoda

I3. Razvoj nove i nadogradnja postojeće lokalne infrastrukture

- PO18: Daljnja ulaganja u komunalnu infrastrukturu, uključujući i uređenje nerazvrstanih cesta i daljnje unaprjeđenje (međuopćinske) prometne povezanosti

- PO19: Daljnja ulaganja u zdravstvenu infrastrukturu, posebice hitnu zdravstvenu zaštitu i ambulante
- PO20: Povećanje kvalitete života lokalnog stanovništva kroz daljnja ulaganja u društvenu infrastrukturu
- PO21: Razvoj dodatnih turističkih atrakcija temeljenih na neiskorištenim resursima, posebno kulturnoj/tradicijskog baštini te podizanje svijesti javnosti o važnosti njihova očuvanja
- PO22: Ulaganja u sportsko-rekreativnu infrastrukturu, s naglaskom na školske sportske dvorane, uređenje biciklističkih i pješačkih staza, uključujući i šumske puteve
- PO23: Ulaganja u kapacitete za smještaj i pružanje izvaninstitucijskih usluga usmjerenih osobama starije životne dobi
- PO24: Promocija koncepta pametnih sela i podizanje svijesti o važnosti zelene tranzicije i digitalne transformacije

Naziv potrebe	**Opis potrebe**	**Naziv općeg cilja LRS kojim se ispunjava potreba**	**Naziv specifičnog cilja LRS kojim se ispunjava potreba**
PO1: Stavljanje u funkciju neobrađenih (zapuštenih) poljoprivrednih zemljišta u privatnom, općinskom i državnom vlasništvu	Neriješeni imovinsko-pravni odnosi te otežane procedure u postupcima raspolaganja zemljištima u javnom vlasništvu, kao i kupnjom/prodajom istih dovode do problematike neodržavanih poljoprivrednih lokacija, ali i nemogućnosti otkupa i okrupnjavanja zemljišta. Identificiranjem i stavljanjem u funkciju takvih „zapuštenih“ zemljišta direktno će se utjecati na povećanje dostupnih prostornih kapaciteta za primarnu poljoprivrednu proizvodnju, olakšati prijenos vlasništva u slučaju potrebe za otkupom ili prodajom te pozitivno utjecati na problematiku nastanka divljih odlagališta otpada na spomenutim zemljištima. Mogućnost korištenja navedenih zemljišta od strane privatnih proizvođača, ali i njihovo privođenje svrsi od strane vlasnika, JLS-a direktno će utjecati na povećanje konkurentnosti i povećanje poljoprivredne proizvodnje na području LAG-a, ali i mogućnosti rasta manjih poljoprivrednih gospodarstava.	1. Povećanje konkurentnosti poljoprivrednih i nepoljoprivrednih gospodarstava	1.1. Poboljšanje položaja poljoprivrednika i modernizacija poljoprivrednih gospodarstava 1.3. Doprinos ublažavanju i prilagodbi klimatskim promjena te promicanje korištenja obnovljivih izvora energije
PO2: Restrukturiranje postojećih nasada i podizanje novih nasada	Razvoj malih poljoprivrednih gospodarstava, koja čine pretežiti dio poljoprivrednih gospodarstava na području LAG-a, temelji se na potrebi za restrukturiranjem postojećih nasada i podizanjem novih s ciljem povećanja dodane vrijednosti radi postizanja veće konkurentnosti na tržištu.	1. Povećanje konkurentnosti poljoprivrednih i nepoljoprivrednih gospodarstava	1.1. Poboljšanje položaja poljoprivrednika i modernizacija poljoprivrednih gospodarstava
PO3: Razvoj sustava navodnjavanja poljoprivrednih zemljišta	Poljoprivreda je posebno osjetljiva na klimatske promjene jer ovisi o vremenskim prilikama. Očekuje se da će na smanjene količine oborina i sve veće toplinske trendove na većini poljoprivrednih područja utjecati	1. Povećanje konkurentnosti poljoprivrednih i nepoljoprivrednih gospodarstava	1.1. Poboljšanje položaja poljoprivrednika i modernizacija poljoprivrednih gospodarstava

Naziv potrebe	Opis potrebe	Naziv općeg cilja LRS kojim se ispunjava potreba	Naziv specifičnog cilja LRS kojim se ispunjava potreba
	povećani broj uzastopnih sušnih dana do 2050. godine pri čemu povišene temperature mogu značajno utjecati na uspješnost poljoprivrednog uzgoja, tj. na smanjenje uzgojenih/proizvedenih količina poljoprivrednih proizvoda. Osiguravanjem adekvatnih/potrebnih količina vode za navodnjavanje poljoprivrednih zemljišta, može se umanjiti negativan utjecaj navedenih promjena pri čemu je na području LAG-a pitanje navodnjavanja dodatno otežano rascjepkanošću i prostornom disperzijom pojedinačnih parcela i gospodarstava što poljoprivrednu proizvodnju čini izrazito ranjivom na klimatske promjene.		1.3. Doprinos ublažavanju i prilagodbi klimatskim promjena te promicanje korištenja obnovljivih izvora energije
PO4: Uvođenje digitalnih rješenja u proizvodnju i plasiranje poljoprivrednih proizvoda	Ulaganjima u razvoj i uvođenje digitalnih (IKT) rješenja u sve faze poljoprivredne proizvodnje (od planiranja do finalnog plasmana), povećat će se financijska i resursna efikasnost cijelog procesa te će se ostvariti kvalitetniji prinos poljoprivrednih proizvoda. Također, digitalizacijom dijelova procesa plasmana i prodaje proizvoda proširit će se dostupno tržište čime će se povećati konkurentnost ne samo lokalno, već i regionalno. Povećanjem razine digitalizacije doprinijet će se i lakšem i jednostavnijem povezivanju proizvođača te povećati mogućnosti zajedničkog nastupa na tržištu kroz organizirane, digitalne, kanale prodaje.	1. Povećanje konkurentnosti poljoprivrednih i nepoljoprivrednih gospodarstava	1.1. Poboljšanje položaja poljoprivrednika i modernizacija poljoprivrednih gospodarstava
			1.3. Doprinos ublažavanju i prilagodbi klimatskim promjena te promicanje korištenja obnovljivih izvora energije
PO5: Povećanje korištenja energije iz obnovljivih izvora u poljoprivrednoj proizvodnji	Sustav poljoprivredne proizvodnje na području LAG-a karakterizira izrazita ovisnost o fosilnim gorivima, zastarjela mehanizacija i nedovoljno korištenje energije iz obnovljivih izvora u svim fazama poljoprivredne proizvodnje. Iskorištavanjem identificiranih potencijala za korištenje OIE, posebice sunčeve energije, te dodatnim poticanjem korištenja obnovljivih izvora energije znatno bi se povećala produktivnost i smanjili troškovi proizvodnje te bi se napravio pozitivan pomak prema osiguravanju neovisnosti poljoprivrednih gospodarstava o fosilnim gorivima i drugim energentima, čime bi se značajno povećala njihova konkurentska prednost na tržištu, ali i osigurao pozitivan doprinos klimatskim ciljevima RH i EU.	1. Povećanje konkurentnosti poljoprivrednih i nepoljoprivrednih gospodarstava	1.1. Poboljšanje položaja poljoprivrednika i modernizacija poljoprivrednih gospodarstava
			1.3. Doprinos ublažavanju i prilagodbi klimatskim promjena te promicanje korištenja obnovljivih izvora energije
PO6: Modernizacija i povećanje efikasnosti poljoprivrednih gospodarstava	Zastarjela poljoprivredna mehanizacija izrazito niske efikasnosti rada, kao i neadekvatni infrastrukturni kapaciteti u fazi primarne poljoprivredne proizvodnje, jedna su od ključnih identificiranih slabosti u sklopu provedene SWOT analize. Kako bi se povećala produktivnost proizvodnje poljoprivrednih proizvoda, ali i	1. Povećanje konkurentnosti poljoprivrednih i nepoljoprivrednih gospodarstava	1.1. Poboljšanje položaja poljoprivrednika i modernizacija poljoprivrednih gospodarstava
			1.3. Doprinos ublažavanju i prilagodbi klimatskim promjena te

Naziv potrebe	Opis potrebe	Naziv općeg cilja LRS kojim se ispunjava potreba	Naziv specifičnog cilja LRS kojim se ispunjava potreba
	omogućilo korištenje novih, modernih metoda, potrebna su značajna ulaganja u obnovu i modernizaciju poljoprivrednih objekata i mehanizacije, što uključuje aktivnosti izgradnje i/ili rekonstrukcije te opremanja objekata poljoprivrednih gospodarstava (za proizvodnju, skladištenje, čuvanje životinja, itd.). Naglasak će se staviti na ulaganja koja će rezultirati podizanjem razine energetske učinkovitosti, čime će se dodatno doprinijeti smanjenju troškova proizvodnje i/ili smanjenju potrebnog vremena, ali i klimatskim ciljevima RH i EU.		promicanje korištenja obnovljivih izvora energije
PO7. Poticanje ekološke poljoprivrede	Svega 3,9% poljoprivrednih gospodarstava na području LAG-a je registrirano kao ekološki proizvođač te je nedovoljna zainteresiranost za ekološku poljoprivrednu proizvodnju prepoznata kao jedna od značajnih slabosti. Razlozi se najviše odnose na visoke početne troškove ekološke proizvodnje, nedovoljnu prepoznatost i kanale prodaje ekoloških proizvoda, kao i općenito slabu prisutnost lokalnih proizvoda u turističkoj ponudi, nisku razina brendiranja i nedovoljnu prezentacija lokalnih proizvoda te nedostatak poljoprivrednih zadruga i slabu motiviranost za združeni nastup na tržištu Potrebno je iskoristiti postojeće prilike u vidu značajnih poticanja za ulaganje u ekološku proizvodnju na nacionalnoj i EU razini te kroz njih adresirati prepoznate probleme, kako bi se potaknuo prelazak na ovu vrstu proizvodnje, koja predstavlja jedan od preferiranih smjerova razvoja poljoprivredne proizvodnje globalno.	1. Povećanje konkurentnosti poljoprivrednih i nepoljoprivrednih gospodarstava	1.1. Poboljšanje položaja poljoprivrednika i modernizacija poljoprivrednih gospodarstava 1.2. Jačanje komplementarnosti poljoprivrede i turizma te doprinos turističkoj ponudi 1.3. Doprinos ublažavanju i prilagodbi klimatskim promjena te promicanje korištenja obnovljivih izvora energije
PO8. Poticanje mlade populacije na bavljenje poljoprivrednom djelatnošću	S obzirom na identificiran značajan interes mladih za uključivanje u bavljenje poljoprivrednim djelatnostima, potrebno je osmisliti posebne aktivnosti usmjerene na poticanje njihovog uključivanja u bavljenje poljoprivrednom djelatnošću. Povećanje broja mladih u poljoprivrednim djelatnostima će značajno olakšati tranziciju na moderne, digitalne i resursno učinkovite metode proizvodnje, ali i stvoriti temelje dugoročne održivosti bavljenja poljoprivrednim djelatnostima na području LAG-a.	1. Povećanje konkurentnosti poljoprivrednih i nepoljoprivrednih gospodarstava	1.1. Poboljšanje položaja poljoprivrednika i modernizacija poljoprivrednih gospodarstava
PO9. Jačanje stručnih kompetencija članova poljoprivrednih gospodarstava	U svrhu podizanja efikasnosti i produktivnosti poslovnih procesa poljoprivrednih gospodarstava te radi jednostavnije i brže provedbe procesa digitalizacije, ali i korištenja OIE, potrebno je ulagati u jačanje stručnih kompetencija pojedinačnih članova poljoprivrednih gospodarstava.	1. Povećanje konkurentnosti poljoprivrednih i nepoljoprivrednih gospodarstava	1.1. Poboljšanje položaja poljoprivrednika i modernizacija poljoprivrednih gospodarstava

Naziv potrebe	Opis potrebe	Naziv općeg cilja LRS kojim se ispunjava potreba	Naziv specifičnog cilja LRS kojim se ispunjava potreba
PO10. Poticanje diversifikacije poljoprivredne proizvodnje na više različitih kultura	Na području LAG-a je prisutna značajna proizvodna fokusiranost na nekoliko ključnih kultura (masline, vinarstvo) te je zanemaren izraziti potencijal velikog broja obradivih površina na kojima se mogu uzgajati kulture poput voćarskih kultura karakterističnih za umjereno kontinentalni pojas, kao i drugih ratarskih, krmnih i povrtlarskih kultura. Potrebno je sustavnije planiranje i pokretanje uzgoja navedenih kultura kako bi poljoprivredna proizvodnja na području LAG-a bila bolje diversificirana te samim time otpornija na vanjske utjecaje, ali i konkurentnija na tržištima.	1. Povećanje konkurentnosti poljoprivrednih i nepoljoprivrednih gospodarstava	1.1. Poboljšanje položaja poljoprivrednika i modernizacija poljoprivrednih gospodarstava 1.2. Jačanje komplementarnosti poljoprivrede i turizma te doprinos turističkoj ponudi
PO11. Poticanje uspostave kratkih lanaca opskrbe prema kupcima	U konvencionalnom lancu hrane najveću korist ostvaruju prerađivači (industrija), trgovci i razni posrednici, dok primarni proizvođači/poljoprivrednici svoje proizvode prodaju po vrlo niskim cijenama. Za OPG-ove kratki opskrbni lanci predstavljaju priliku za stabilnije prihode. Današnji su potrošači sve osjetljiviji na uvjete pod kojima se hrana koju kupuju i konzumiraju proizvodi, uzgaja i prodaje, zbog čega kratki lanci opskrbe dobivaju sve veće značenje. Izravna prodaja (od izvornog proizvođača do krajnjeg kupca) najkraći je lanac opskrbe. Sve se više koristi digitalizirana izravna prodaja u obliku on-line trgovina te izravna dostava proizvoda poljoprivrednika do kupca.	1. Povećanje konkurentnosti poljoprivrednih i nepoljoprivrednih gospodarstava	1.1. Poboljšanje položaja poljoprivrednika i modernizacija poljoprivrednih gospodarstava 1.2. Jačanje komplementarnosti poljoprivrede i turizma te doprinos turističkoj ponudi
PO12. Izgradnja/rekonstrukcija i/ili opremanje objekata za preradu poljoprivrednih proizvoda	Kako bi se povećala konkurentnost proizvođača, ali i kvaliteta finalnog proizvoda, potrebna su ulaganja u izgradnju/rekonstrukciju i/ili opremanje specijaliziranih objekata za preradu poljoprivrednih proizvoda. Ulaganja u nove digitalne i inovativne tehnologije prerade predstavljaju priliku za unapređenje proizvodnih procesa, smanjenje troškova i rast produktivnosti.	1. Povećanje konkurentnosti poljoprivrednih i nepoljoprivrednih gospodarstava	1.1. Poboljšanje položaja poljoprivrednika i modernizacija poljoprivrednih gospodarstava
PO13: Modernizacija poljoprivrednih strojeva i opreme, s naglaskom na energetsku učinkovitost	Zastarjela poljoprivredna oprema izrazito niske efikasnosti rada, jedna je od ključnih identificiranih slabosti u sklopu provedene SWOT analize. Kako bi se povećala produktivnost prerade poljoprivrednih proizvoda, ali i omogućilo korištenje novih, modernih, metoda, potrebna su značajna ulaganja u obnovu i modernizaciju poljoprivrednih strojeva odnosno opreme, pri čemu će se naglasak staviti na energetsku učinkovitost, što će dodatno doprinijeti smanjenju troškova prerade i/ili vremena potrebnog za preradu, ali i klimatskim ciljevima RH i EU.	1. Povećanje konkurentnosti poljoprivrednih i nepoljoprivrednih gospodarstava	1.1. Poboljšanje položaja poljoprivrednika i modernizacija poljoprivrednih gospodarstava 1.3. Doprinos ublažavanju i prilagodbi klimatskim promjena te promicanje korištenja obnovljivih izvora energije

Naziv potrebe	Opis potrebe	Naziv općeg cilja LRS kojim se ispunjava potreba	Naziv specifičnog cilja LRS kojim se ispunjava potreba
PO14: Poticanje prelaska na obnovljive izvore energije	SWOT analizom prepoznat je potencijal za korištenje OIE, posebice sunčeve energije i mjera za financiranje obnovljivih izvora energije koje su dostupne na nacionalnoj i EU razini. Uz ranije identificiranu potrebu za uvođenjem sustava za korištenje obnovljivih izvora energije u proizvodnim procesima, jasna je i potreba za istim sustavim i u drugim fazama poslovnih procesa, kao što su objekti za preradu poljoprivrednih proizvoda, ali i drugi objekti u sklopu poljoprivrednih gospodarstava i drugih relevantnih lokacija.	1. Povećanje konkurentnosti poljoprivrednih i nepoljoprivrednih gospodarstava	1.1. Poboljšanje položaja poljoprivrednika i modernizacija poljoprivrednih gospodarstava 1.3. Doprinos ublažavanju i prilagodbi klimatskim promjena te promicanje korištenja obnovljivih izvora energije
PO15: Poticanje udruživanja poljoprivrednih gospodarstava, kako međusobno tako i s pružateljima turističkih usluga	Na području LAG-a djeluju samo dvije zadruge, što ukazuje na izrazito nizak stupanj udruživanja proizvođača što može rezultirati teškoćama i otežanom izlasku na relevantna tržišta, čime se negativno utječe na konkurentnost poljoprivrednika na lokalnim i regionalnim tržištima. Dodatno, nepostojanje suradnje i udruživanja s drugim gospodarskim djelatnostima, ponajviše turizmom, negativno utječe na razvojni potencijal poljoprivrede te njeno uključivanje u lokalnu ponudu, ali isto tako i na povećanje vrijednosti same turističke ponude, koja bi se ostvarila kroz zajednički nastup na tržištu.	1. Povećanje konkurentnosti poljoprivrednih i nepoljoprivrednih gospodarstava	1.1. Poboljšanje položaja poljoprivrednika i modernizacija poljoprivrednih gospodarstava 1.2. Jačanje komplementarnosti poljoprivrede i turizma te doprinos turističkoj ponudi
PO16: Brendiranje lokalnih proizvoda i jača promocija te plasiranje na lokalnoj i široj razini	Niska razina brendiranja i prezentacije lokalnih proizvoda prepoznata je kao jedna od značajnih slabosti sustava poljoprivredne proizvodnje na području LAG-a, što utječe negativno i na uključivanje poljoprivrednih proizvoda u turističku ponudu i ostvarivanje pozitivne sinergije s turističkim sektorom, kroz zajednički plasman na lokalnoj i regionalnoj razini. Potrebno je unaprijediti metode brendiranja i prezentacije lokalnih proizvoda, ali i dodatno raditi na zaštiti i prepoznatljivosti autohtonih proizvoda (krafi) i staništa (tartufi). Također, potrebno je raditi na poticanju lokalnih ugostitelja da uvrste lokalne proizvode u svoju ponudu te ih aktivno nude gostima.	1. Povećanje konkurentnosti poljoprivrednih i nepoljoprivrednih gospodarstava	1.1. Poboljšanje položaja poljoprivrednika i modernizacija poljoprivrednih gospodarstava 1.2. Jačanje komplementarnosti poljoprivrede i turizma te doprinos turističkoj ponudi
PO17: Ulaganja u objekte za plasiranje i promociju lokalnih proizvoda	Trenutno na području LAG-a ne postoje objekti ovog tipa, čime se onemogućava jednostavan lokalni plasman proizvoda i njihova prezentacija u sklopu enološke, gastronomske i turističke ponude. Kako bi se unaprijedio status (prepoznatljivost) i plasman lokalnih proizvoda potrebno je ulagati u specijalizirane objekte za plasiranje i promociju navedenih proizvoda, kao što su lokalne kušaone, trgovine sa lokalnim proizvodima i sl.	1. Povećanje konkurentnosti poljoprivrednih i nepoljoprivrednih gospodarstava	1.1. Poboljšanje položaja poljoprivrednika i modernizacija poljoprivrednih gospodarstava 1.2. Jačanje komplementarnosti poljoprivrede i turizma te doprinos turističkoj ponudi

Naziv potrebe	Opis potrebe	Naziv općeg cilja LRS kojim se ispunjava potreba	Naziv specifičnog cilja LRS kojim se ispunjava potreba
PO18: Daljnja ulaganja u komunalnu infrastrukturu, uključujući i uređenje nerazvrstanih cesta i daljnje unaprjeđenje (međuopćinske) prometne povezanosti	U SWOT analizi je prepoznato da na području LAG-a i dalje postoji potreba za unaprjeđenjem javne infrastrukture, primarno u pogledu komunalne infrastrukture te unapređenja prometne povezanosti na lokalnoj i međuopćinskoj razini. Javna infrastruktura će pridonijeti ublažavanju nepovoljnih demografskih kretanja i omogućiti uvjete za društveni i održivi gospodarski razvoj odnosno doprinijeti zadržavanju postojećih i otvaranju novih radnih mjesta.	2. Unaprjeđenje uvjeta života na području LAG-a	2.1. Unaprjeđenje javne infrastrukture i javnih prostora
PO19: Daljnja ulaganja u zdravstvenu infrastrukturu, posebice hitnu zdravstvenu zaštitu i ambulante	Unatoč zadovoljavajućoj prostornoj pokrivenosti, sustav zdravstvene zaštite najviše karakterizira manjak specijaliziranih zdravstvenih djelatnika i timova hitne pomoći te je potrebno nastaviti s ulaganjima u opremljenost sustava zdravstvene zaštite te sustav hitne medicinske pomoći, kako bi na razini LAG-a bila dostupna viša razina zdravstvene infrastrukture i zaštite.	2. Unaprjeđenje uvjeta života na području LAG-a	2.1. Unaprjeđenje javne infrastrukture i javnih prostora
PO20: Povećanje kvalitete života lokalnog stanovništva kroz daljnja ulaganja u društvenu infrastrukturu	Kvalitetna i razvijena društvena infrastruktura predstavlja jedan od osnovnih preduvjeta za ostvarivanje više razine kvalitete života na određenom području, čime se direktno utječe na zadržavanje mladih obitelji na području što je izrazito važno u kontekstu uključivanja mladih u poljoprivredne djelatnosti. Postojeća infrastruktura na području LAG-a je zadovoljavajuća, ali potrebno je planirati daljnja ulaganja u njen razvoj, modernizaciju i nadogradnju sukladno identificiranim potrebama, što bi obuhvatilo rekonstrukciju i opremanje dječjih vrtića, škola, dječjih igrališta, društvenih domova, izletišta i slično	2. Unaprjeđenje uvjeta života na području LAG-a	2.1. Unaprjeđenje javne infrastrukture i javnih prostora
PO21: Razvoj dodatnih turističkih atrakcija temeljenih na neiskorištenim resursima, posebno kulturnoj/tradicijskog baštini te podizanje svijesti javnosti o važnosti njihova očuvanja	Područje LAG-a karakterizira bogata prirodna i kulturno-povijesna baština pri čemu je kao slabost prepoznata nedovoljna razina kvalitetnog upravljanja kulturno-povijesnom baštinom, kao i njeno korištenje u razvoju turističke ponude područja. Iz tog razloga je potrebno podići svijest javnosti o važnosti očuvanja svih tipova baštine, ali i kvalitetno planirati korištenje dostupnih potencijala u daljnjem razvoju turističke ponude područja.	2. Unaprjeđenje uvjeta života na području LAG-a	2.2. Valorizacija i održivo korištenje prirodne i kulturne baštine
PO22: Ulaganja u sportsko-rekreativnu infrastrukturu, s naglaskom na školske sportske dvorane, uređenje biciklističkih i pješačkih staza, uključujući i šumske puteve	Sportsko-rekreativna infrastruktura, uz svoju društvenu funkciju i utjecaj na kvalitetu života lokalnog stanovništva, također ima i značajan utjecaj na turizam i dio je turističke ponude određenog područja. Iz tog razloga je potrebno kontinuirano ulagati u njen razvoj i modernizaciju te osiguranje dovoljnih receptivnih kapaciteta, kako bi pratila potražnju generiranu iz turističkog, ali i drugih sektora.	2. Unaprjeđenje uvjeta života na području LAG-a	2.1. Unaprjeđenje javne infrastrukture i javnih prostora 2.2. Valorizacija i održivo korištenje prirodne i kulturne baštine

Naziv potrebe	Opis potrebe	Naziv općeg cilja LRS kojim se ispunjava potreba	Naziv specifičnog cilja LRS kojim se ispunjava potreba
PO23: Ulaganja u kapacitete za smještaj i pružanje izvaninstitucijskih usluga usmjerenih osobama starije životne dobi	Kapaciteti za smještaj i pružanje izvaninstitucijskih usluga osobama starije životne dobi jedan od ključnih preduvjeta za osiguranje dugoročne kvalitete života na pojedinom području. Kako je za područje LAG-a identificiran nedostatak navedenih kapaciteta, potrebno je ulagati u njihov razvoj i povećanje, kako se osigurao adekvatni životni standard za starije osobe na području LAG-a.	2. Unaprjeđenje uvjeta života na području LAG-a	2.1. Unaprjeđenje javne infrastrukture i javnih prostora
PO24: Promocija koncepta pametnih sela i podizanje svijesti o važnosti zelene tranzicije i digitalne transformacije	Budući razvoj ruralnog područja potrebno je planirati na osnovama održivosti, zaštite bioraznolikosti, energetske učinkovitosti i koncepta pametnih sela, a istovremeno uvažavajući posebnosti i specifične lokalne potrebe te je iz tog razloga potrebna kvalitetna i sveobuhvatna promocija navedenih načela, s ciljem podizanja svijesti o važnosti navedenih procesa i koncepata.	2. Unaprjeđenje uvjeta života na području LAG-a	2.1. Unaprjeđenje javne infrastrukture i javnih prostora 2.2. Valorizacija i održivo korištenje prirodne i kulturne baštine